Нарадзіць ніколі не позна?

СТАР. 3

Вяселле ў Мінску — ад ляльніку да ЗАГСаў.

СТАР. 4

Як спалучаюцца мастацтва і завод...

СТАР. 6

Родная газета на роднай мове

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

ЗВЯЗДА

12 КАСТРЫЧНІКА 2013 г. СУБОТА № 193 (27558) Кошт 1800 рублёў

БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

Аляксандр ЛУКАШЭНКА:

«ЯК НІКОЛІ ВАЖНА БЫЦЬ РАЗАМ»

Як ужо паведамлялася, група расійскіх журналістаў з федэральных і рэгіянальных сродкаў масавай інфармацыі завяршыла традыцыйны прэс-тур па Беларусі, асноўная частка якога сёлета прайшла ў Гродзенскай вобласці. Заключным акордам прэс-тура стала ўчарашняя прэс-канферэнцыя Аляксандра Лукашэнкі, на якую было акрэдытавана больш як 70 СМІ. Мерапрыемства доўжылася каля пяці з паловай гадзін. Пытанні, што былі зададзены Прэзідэнту, былі рознай тэматыкі і тычыліся развіцця Беларусі, беларуска-расійскага супрацоўніцтва, праекта Саюзнай дзяржавы пасля адукацыі Еўразійскага эканамічнага саюза, а таксама іншых важных тэм.

ВАЖНА ПАКАЗАЦЬ БЕЛАРУСЬ ТАКОЙ, ЯКАЯ ЯНА ЁСЦЬ

Кіраўнік дзяржавы адзначыў, што спецыяльна для прыезду журналістаў ніхто не рэтушаваў рэчаіснасць і іх не вазілі па ўзорна-паказальных аграгарадках або прадпрыемствах. «Вы бачылі рэальную карціну — тое, як жыве Беларусь кожны дзень. Мы ганарымся сваімі поспехамі, але не хаваем і недахопы, якія таксама ёсць, і іх нямала. І вельмі лёгка ў сучасным свеце нікому не жывецца», — рэзюмаваў Аляксандр Лукашэнка.

Прэзідэнт падкрэсліў, што гатовы адказаць на любыя пытанні расійскіх журналістаў не дзеля піяру, як пішуць некаторыя выданні брацкай Расіі. «Увесь мой піяр — гэта мая Беларусь і мая работа», — адзначыў беларускі лідар.

прадстаўляеце нам праз СМІ», — сказаў кіраўнік дзяржавы.

Прэзідэнт падкрэсліў, што кожны прыезд у Беларусь такой колькасці расійскіх журналістаў вельмі важны: «Дзякуючы сродкам масавай інфармацыі, якія вы прадстаўляеце, вялікая аўдыторыя на прасторы ад Калінінграда да Уладзівастока дакладна даведваецца, як жывуць і аб чым думаюць нашы людзі, як працуюць прадпрыемствы і арганізацыі, што рэальна даюць нам, і расіянам, і беларусам, інтэграцыйныя праекты».

«На жаль, калі б не вы, у Расіі калі не зусім, то вельмі мала ведалі б аб Беларусі. Таму адзіная мая мэта сустрэч з вамі і вашых камандзіровак у Беларусь, каб вы яе паказалі такой, якая яна ёсць. Каб рускі чалавек, жывучы за Уралам, на Далёкім Усходзе, ведаў, што тут жывуць моцныя людзі з моцнай дружбай, добрымі адносінамі да рускага чалавека, расіяніна. І што абсалютна нічога пасля той страшнай вайны, дзе мы былі разам, паміралі ў акопах, не змянілася», — адзначыў беларускі лідар.

«Мы як былі разам, так і застаёмся, і я вельмі спадзяюся, што будзем і далей наперакор некаторым сілам развіваць наша супрацоўніцтва. Каб тыя, хто хацеў разарваць нашы адносіны, ніколі не былі б рады ўласным поспехам. Вось увесь піяр», — дадаў Аляксандр Лукашэнка.

БЕЛАРУСКА-РАСІЙСКАЯ ІНТЭГРАЦЫЯ САДЗЕЙНІЧАЕ ЎМАЦАВАННЮ АДЗІНСТВА НА ЎСЁЙ ЕЎРАЗІЙСКАЙ ПРАСТОРЫ

Адкрываючы сустрэчу Аляксандр Лукашэнка адзначыў: Беларусі і Расіі як ніколі важна быць разам, каб больш паспяхова пераадольваць

Фота БЕЛТА.

«Па-другое, ну што зробіш, сяму-таму ў Беларусі піярыць лягчэй, чым мне ў Расіі, таму што вы бачыце, што мы не закрыты для сродкаў масавай інфармацыі Расіі. Усе каналы транслююцца на Беларусь. І прыстойныя каналы, якія юбілей адзначаюць, таксама трансліруюцца на нашу Беларусь з рознымі «Бацька 1», «Бацька 2», тры, чатыры... Мы не закрываем прастору для іх трансляцыі. Кожны дзень нашы грамадзяне бачаць Расію так, якой вы яе

узнікаючыя праблемы. «Глабальны фінансавы крызіс закрануў усе краіны, і нас у тым ліку. Гэта негатыўна адбілася на тэмпах эканамічнага развіцця, ускладніла экспарт прадукцыі і паслуг, асабліва з другой палавіны гэтага года. У сувязі з гэтым Расіі і Беларусі як ніколі важна быць разам, каб больш паспяхова пераадольваць тыя праблемы, якія падкідае нам сусветны рынак, — заявіў Аляксандр Лукашэнка. — Дарэчы, паводле паведамленняў вашых калег,

і не толькі іх, па сустрэчах з кіраўнікамі Расійскай Федэрацыі мы ведаем, што цяпер няпроста і ў Расіі, асабліва рэальнаму сектару эканомікі. А як вы пераканаліся, мы не такія багатыя, як вы, на падарункі ад Госпада Бога. Таму ўся наша краіна — гэта рэальны сектар эканомікі, тое, што ствараецца розумам і рукамі нашых людзей. Таму нам цяпер няпроста».

Паводле слоў кіраўніка дзяржавы, важна і тое, што беларуска-расійская інтэграцыя садзейнічае ўмацаванню адзінства на ўсёй еўразійскай прасторы. «У гэтым гістарычнае значэнне беларуска-расійскіх адносін у сучасных умовах. Мы з расіянамі былі першымі, хто пасля распаду Савецкага Саюза пайшоў на такую вельмі глыбокую інтэграцыю, якой мы не дасягнулі ні ў Мытным саюзе, ні ў АЭП», — лічыць беларускі лідар.

«Сёння мы паступальна, прыкладаючы сумесныя намаганні, рухаемся да стварэння Еўразійскага эканамічнага саюза. Хачу падкрэсліць, што гэтыя інтэграцыйныя працэсы не пусты гук. Дзякуючы цесным эканамічным, палітычным і іншым сувязям паміж нашымі дзяржавамі мы ўжо маем цудоўную магчымасць не толькі рэалізоўваць тавары на велізарным рынку, але і сумесна абараняць інтарэсы сваіх краін ад знешніх пагроз. Адчуваючы брацкае плячо, лягчэй праходзіць праз новыя палітычныя і эканамічныя выклікі, а іх наперадзе будзе нямала», — адзначыў Аляксандр Лукашэнка.

Кіраўнік дзяржавы заўважыў, што з кожным годам у свеце абвастраецца канкурэнцыя, моцныя дыктуюць свае ўмовы ўсяму свету, часта не звяртаючы ўвагі не толькі на міжнародныя нормы, але і элементарную логіку і ўсялякія правілы прыстойнасці. «Параджаюць глабальныя катаклізмы, не грэбуючы ваенным уварваннем і нахабным умяшаннем ва ўнутраныя справы суверэнных дзяржаў. Сеюць хаос, які прыносіць патокі людской крыві і разбурэнні», — сказаў Прэзідэнт.

Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў, што Беларусь — міралюбная краіна, якая перажыла шмат пакут за сваю гісторыю. «Але ніхто не папракне нас за стварэнне праблем перш за ўсё нашым суседзям. Мы самастойна будуем сваю суверэнную незалежную дзяржаву, мы адкрытыя для супрацоўніцтва з усімі, хто разумее нас і гатовы паважаць нашы нацыянальныя інтарэсы. Упэўнены, у Расіі ўсведамляюць, што дружалюбная Беларусь, якая дынамічна развіваецца, — надзейны саюзнік у сучасным непрадказальным свеце», — заявіў беларускі лідар.

Паводле яго слоў, Беларусь высока цэніць падтрымку і плённае ўзаемадзеянне са сваім стратэгічным партнёрам у эканамічнай, абаронай, знешнегандлёвай, сацыяльна-культурнай і іншых сферах. «На кожным з гэтых напрамкаў інтэграцыі ў нас нямала станоўчых прыкладаў. Вядома, і ў нас, і ў вас ёсць пэўныя сілы, якія процістаяць такім інтэграцыйным працэсам, усяляк перашкаджаюць і ўскладняюць збліжэнне нашых краін. Грубавата, але, як сведчыць усходняя мудрасць, сабака брэша, а караван ідзе», — сказаў Аляксандр Лукашэнка.

«Сёння ў будаўніцтве Саюзнай дзяржавы сам працэс служыць не толькі арыенцірам, а нейкай праграмай, калькай, лякалам для таго, каб ствараць новыя інтэграцыйныя аб'яднанні, у тым ліку Еўразійскі эканамічны саюз», — сказаў кіраўнік дзяржавы. Ён упэўнены, што саюзны праект не зжыў сябе. «Трэба мець на ўвазе, што мы на месцы не стаім: паціху, але рухаемся. Вы, вядома, можа, мне як старшыні Вышэйшага Дзяржсавета, не сказалі аб тым, што народ зачакаўся станоўчай дынамікі ў адносінах Беларусі і Расіі

Фота БЕЛТА

ў рамках Саюзнай дзяржавы. Гэта так, але гэта пытанне не да мяне», — адзначыў Прэзідэнт.

Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў: галоўнае, што праект Саюзнай дзяржавы быў ініцыіраваны як першы інтэграцыйны на постсавецкай прасторы. «Мы вельмі шмат у гэтым плане зрабілі», — лічыць беларускі лідар. Аднак, паводле яго слоў, выклікаюць насцярожанасць паводзіны асобных членаў расійскага ўрада, палітыкаў, якія не вельмі ўнікаюць у сённяшнія працэсы. «Толькі б на экране штосьці там ляпнуць, не разумеючы, што адбываецца. Дагаварыліся да таго, што адзін вялікі палітык, імя якога вы ўсе ведаеце, заявіў у час калійнага канфлікту, што мы, аказваецца (мне гэта было дзіўна), як зборачны цэх прывозім з «Уралкалія» калій і збіраем яго ў Беларусі», — сказаў Аляксандр Лукашэнка. Ён звярнуў увагу, што ўгнаенні не збіраюць, іх здабываюць, потым абагачаюць, гранулююць і затым прадаюць. Але, паводле слоў расійскага палітыка, беларусам не дадуць калійных угнаенняў, і «яны памруць». «Мы не ведаем, куды свае дзяваць, а ён гаворыць — не дадзім... Я сам гэта чуў, мне гэта было смешна і дзіўна. Як звычайна, каманду «ату» далі, ён і пабег, не ведаючы, аб чым гаварыць», — выказаў меркаванне Аляксандр Лукашэнка.

Кіраўнік дзяржавы адзначыў, што нядаўна прайшло пасяджэнне Вышэйшага Дзяржсавета. «Праўда, з незразумелых прычын ваш урад адмяніў і не паехаў на саюзны Саўмін па Сірыі, які, на мой погляд, павінен быў быць у верасні, з крыўдай на тое, што Керымава пакрыўдзілі і іншых. Ну, калі гэта прычына, то мы, вядома, пачакаем. Гэта сведчыць аб тым, што і ў нас праблем хапае ў Саюзнай дзяржаве», — прызнаў Прэзідэнт.

Кіраўнік дзяржавы адзначыў, што ў час цяперашняга прэс-тура расійскія журналісты наведалі адзін з заводаў, у развіццё якога ўкладзены расійскія інвестыцыі. «Усяго ў нашай краіне больш як дзве з палавінай тысячы прадпрыемстваў з расійскім капіталам. Прытым іх колькасць пастаянна павялічваецца, як і аб'ём нашага ўзаемнага гандлю. Аб гэтым красамоўна сведчыць той факт, што за перыяд з 1996 па 2012 год тавараабарот вырас амаль у 7 разоў — з $6,5 млрд да $44 млрд. Параўнальна невялікая Беларусь выйшла на другое месца ў знешнім гандлі Расіі з партнёрамі па СНД і на шостае — з усімі краінамі свету», — канстатаваў Прэзідэнт.

«Пры захаванні такой дынамікі ў бліжэйшай будучыні нам цалкам пад сілу дасягнуць рубяжа тавараабароту $50 млрд», — упэўнены беларускі лідар.

АДНОСІНЫ ПАМІЖ ПРЭЗІДЭНТАМІ: ДРУЖАЛЮБНЫ І АДКРЫТЫ ХАРАКТАР

«Важна не тое, што мы абмяркоўваем з Уладзімірам Уладзіміравічам Пуціным, важна тое, як мы абмяркоўваем гэтыя пытанні. Гэта абсалютна дружалюбнае абмеркаванне. Мы заўсёды можам сесці за стол і вельмі шчыра, што часам нават недапушчальна ў адносінах, напрыклад, Расіі з Амерыкай, з іншымі дзяржавамі, вельмі адкрыта і як сябры, абмяркоўваць праблемы. Гэта таксама вялікае дасягненне. Таму што ведучы перагаворы з той ці іншай дзяржавай, заўсёды прытрымліваешся канонаў, пратакольных, дыпламатычных рэчаў. Тут мы абсалютна пазбаўлены гэтага, мы як у адной дзяржаве жывём», — сказаў беларускі лідар.

«У нас вельмі добрыя адносіны, хоць я не скажу, што яны заўсёды бязвоблачныя. У нас заўсёды хапала праблем, былі і сутыкненні, вы іх памятаеце, мы не ўтойвалі, з якіх прычын гэта адбывалася, але важна тое, як мы выходзілі з гэтай сітуацыі. Выходзілі таксама заўсёды па-сяброўску, не наносячы вялікага ўрону адзін аднаму, — адзначыў Аляксандр Лукашэнка. — Нашы адносіны і дыялог — гэта злепак праблем, якія існуюць паміж нашымі дзяржавамі». «І не толькі праблем, ёсць і добрыя рэчы. Мы з вялікім задавальненнем адзначаем іх. Сустракаючыся, заўсёды прыемна абмяркоўваць такія пытанні», — дадаў ён.

У той жа час Аляксандр Лукашэнка звярнуў увагу на тое, што праблемы ў адносінах паміж Беларуссю і Расіяй заўсёды ў сваёй аснове маюць аб'ектыўны характар. «Калі б сёння не гэты сусветны крызіс, то, напэўна, і ў Расіі была б сітуацыя зусім іншая, але тым больш у Беларусі была б іншая сітуацыя, — сказаў ён. — У эканоміцы вельмі шмат працэсаў, якія патрабуюць карэкціроўкі».

Паводле слоў Прэзідэнта Беларусі, апошнім часам вялікая ўвага лідарамі ўдзяляецца інтэграцыйным працэсам. Гэта і дзеянні ў рамках Саюзнай дзяржавы Беларусі і Расіі, і працэсы, звязаныя з фарміраваннем Адзінай эканамічнай прасторы, і ў далейшым — Еўразійскага эканамічнага саюза. «Тут вельмі шмат праблем, і прыціркі ідуць, і ўсё гэта не так проста, таму што гэтыя працэсы закранаюць інтарэсы трох канкрэтных дзяржаў: Беларусі, Казахстана і Расіі, пачынаючы ад простых грамадзян і завяршаючы буйнымі холдынгамі і аб'яднаннямі», — сказаў беларускі лідар.

Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што прэзідэнты Беларусі і Расіі плануюць шмат сумесных беларуска-расійскіх мерапрыемстваў. У якасці прыкладу ён прывёў апошняе маштабнае вучэнне «Захад-2013». «Не ведаю толькі, чаму яны ўзбударажылі ўсю натаўскую машыну, яны так перажывалі за гэтыя вучэнні. Усё вельмі проста і можна растлумачыць: ёсць армія, ёсць ваенныя, якія рыхтуюцца да таго, каб прафесійна выконваць свае абавязкі, калі гэта спатрэбіцца, трэба вучыцца. Вось мы і вучыліся разам», — сказаў кіраўнік беларускай дзяржавы.

«АСНОЎНАЯ ЗАСЛУГА МАЙГО ПРЭЗІДЭНЦТВА — СТВАРЭННЕ СУВЕРЭННАЙ КРАІНЫ»

«Я ганаруся тым, што я Прэзідэнт у гэтага народа і што ён мяне абраў. Гэта шчырая праўда. Я магу сабе і маім калегам паставіць у заслугу за гэты час тое, што мы стварылі сваю дзяржаву». Беларусь была ўскраінай, правінцыяй. Так, развітая, зручная. Не скажу, што ў нас у савецкія часы дрэнная была рэспубліка. З пэўнымі недахопамі. Але не было дзяржавы. Людзі нават не думалі, псіхалагічна, ментальна мы да гэтага не былі падрыхтаваныя, — адзначыў Прэзідэнт. — І мы з разрухі, падхапіўшы краіну на краі прорвы, яе захавалі, людзей апранулі і накармілі, наколькі маглі, мадэрнізавалі гэтую краіну, вытворчасці. І паралельна, гэта вельмі цяжка, мы стварылі суверэнную і незалежную дзяржаву».

СТАР 2

ЦЫТАТА ДНЯ

Аляксей САЛАЎЁЎ, намеснік галоўнага рэдактара газеты « Коммуна» (горад Варонеж), удзельнік прэс-тура журналістаў рэгіянальных расійскіх СМІ:

«Беларускія вытворцы паставілі і трымаюць высокую планку па якасці прадукцыі. Беларусы не проста не страцілі таго, што мелі раней, а развілі гэта з улікам рынку, міжнароднай канкурэнцыі. У выніку, маючы прымальны сабекошт, беларуская прадукцыя — мясамалочныя вырабы, сельскагаспадарчая тэхніка і іншае — усюды карыстаецца добрым попытам. Ваша краіна жыве ў добрым рытме, калі працуюць буйныя заводы, развіваюцца невялікія прадпрыемствы, знешні гандаль. У той жа час відавочна, што беларускія прадпрыемствы ставяць задачу не проста вырабляць, а выпускаць імпартазамяшчальную прадукцыю, канкурэнтаздольную. Мне падабаецца, што па вашых вуліцах ездзяць тралейбусы беларускай вытворчасці, аўтобусы — МАЗы, што гэта зроблена тут, на сваіх жа заводах».

НАДВОР'Е СЁННЯ

Брэст	+ 16°
Віцебск	+ 12°
Гомель	+ 14°
Гродна	+ 15°
Магілёў	+ 12°
Мінск	+ 12°

САЎМІН І НАЦБАНК ДАМОВІЛІСЯ...

...Аб плане сумесных дзеянняў па структурным рэфармаванні і павышэнні канкурэнтаздольнасці эканомікі краіны. Адпаведнае рашэнне замацавана ў сумеснай пастанове № 985/15, паведамілі рэдакцыі ў прэс-службе Нацбанка.

У прынятым дакументе Савет Міністраў і Нацыянальны банк вызначылі ключавыя напрамкі з пералікам канкрэтных мерапрыемстваў, накіраваных на развіццё беларускай эканомікі. У плане прадугледжаны дзеянні па ўдасканаленні грашова-крэдытнай, інвестыцыйнай, бюджэтнай і тарыфнай палітыкі, аптымізацыі дзяржпраграм. Асобны блок мерапрыемстваў накіраваны на стымуляванне экспарту, фарміраванне адзінай прамысловай палітыкі на тэрыторыі АЭП.

План прадугледжвае і структурнае рэфармаванне эканомікі, накіраванае на ўдасканаленне і павышэнне эфектыўнасці эканамічных інстытутаў, а таксама меры па рэфармаванні зямельных адносін, эфектыўным выкарыстанні лясных рэсурсаў, далейшым развіцці сістэмы аплаты працы, павышэнні канкурэнтаздольнасці рынку працы і пенсійнага заканадаўства.

Сяргей КУРКАЧ.

■ З першых вуснаў

Віктар НАЗАРАНКА:

«НЕ ТРЭБА ЧАКАЦЬ АДМЕНЫ ТЭХНІЧНЫХ РЭГЛАМЕНТАЎ...»

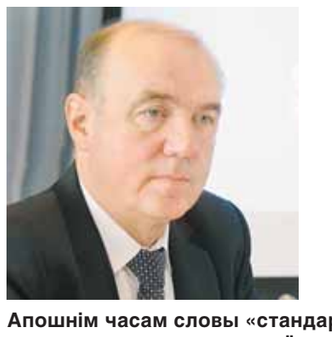

Апошнім часам словы «стандарт», «тэхрэгламент», «адпаведнасць» чуваць усё часцей і часцей. Пачалося ўсё са стварэння Мытнага саюза Беларусі, Расіі і Казахстана, калі тры краіны сталі выпрацоўваць агульныя патрабаванні да прадукцыі і правілы гульні на рынку. Частку новаўвядзенняў пачалі прымяняць — выявіліся недапрацоўкі і непаразуменні. Хтосьці спакойна перайшоў на новыя рэйкі, а хтосьці незадаволены. Але ўсе разумеюць, што без дамоўленасці развіцця не будзе. На якім этапе знаходзіцца сёння праца па стварэнні агульнай базы стандартаў і патрабаванняў? Ці не адменяць тэхрэгламенты для іпэшнікаў у нашай краіне? У чым будзе заключацца маніторынг у гандлёвых цэнтрах і на рынках, які пачнецца сёлета з 1 лістапада? На гэтыя і іншыя пытанні карэспандэнту «Звязды» напярэдадні Дня стандартызацыі адказвае старшыня Дзяржаўнага камітэта па стандартызацыі Віктар НАЗАРАНКА.

— Як правільна разумець «тэхнічнае рэгуляванне»? Што гэта?

— У Савецкім Саюзе мы працавалі па стандартах, яны былі абавязковымі. Са з'яўленнем незалежных дзяржаў нарадзілася праблема — усе пачалі распрацоўваць нацыянальныя стандарты і свае правілы допуску прадукцыі на рынак. Урады краін СНД вырашылі, што гэта будзе цяжка для прамысловасці, і стварылі Міждзяржаўную раду па стандартызацыі, метралогіі і сертыфікацыі, якая стала прымаць міждзяржаўныя стандарты. І паралельна ішоў другі працэс — з'яўленне тэхнічных рэгламентаў у кожнай краіне. Гэта пачалося прыкладна ў 2004 годзе і было звязана, як правіла, з тым, што ў Еўропе і іншых краінах сфера вызначэння патрабаванняў да прадукцыі падзяляецца на дзве часткі: абавязковыя (у асноўным патрабаванні бяспекі і сумяшчальнасці) і добраахвотныя патрабаванні. Апошнія рэгулююцца стандартамі, а абавязковая сфера трапляе пад дырэктывы — аналагі нашых тэхнічных рэгламентаў. Таму тэхрэгуляванне — гэта вызначэнне абавязковых патрабаванняў і працэдур допуску прадукцыі на рынак.

СТАР 2

ISSN 1990 - 763X

МАМІНА МАЛІТВА

У гэта цяжка паверыць, гэта цяжка ўявіць, а для Любові Аляксееўны Казені з вёскі Рамель, што ў Столінскім раёне, гэта жыццё, якое яна прысвяціла сваёй сям'і — 18 дзецям, 29 унукам (гэта пакуль што) і 13 нявесткам і зяцям. У выніку сям'я складаецца з 62 чалавек, але хутка яна зноў папоўніцца.

У маладосці Любоў нават не марыла пра такую вялікую сям'ю. Ды і калі выйшла замуж за хлопца з суседняй вёскі, дык нават пакрыўдзілася б на таго, хто прадказаў бы ёй 18 дзяцей. Але час ішоў, нараджаліся дзеткі, а яна станавілася ўсё больш шчаслівай маці, якая ўжо не магла ўявіць іншага жыцця.

Старэйшая Ларыса жыве ў Цераблічах. У яе трое сваіх дзетак. Менавіта Ларысу меншыя дзеці Казеняў лічаць сваёй другой мамай.

СТАР 3

Частка сям'і Казеняў.

«ЯК НІКОЛІ ВАЖНА БЫЦЬ РАЗАМ»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

«Вось адзінае, што я магу сабе паставіць у заслугу. Усё астатняе рабіў народ. І дзяржаву таксама стварaў не я адзін. Проста мне выпала шчасце ісці ў гэтым працэсе наперадзе», — дадаў беларускі лідар.

Адказваючы на адно з пытанняў, Аляксандр Лукашэнка асабліва падкрэсліў, што ў Беларусі адсутнічаюць канфлікты на нацыянальнай або рэлігійнай глебе: «Нас Бог мілаваў. Мы заўсёды, і я ў тым ліку, пачынаючы любыя перамовы, кажам аб гэтым як аб найвялікшым дасягненні».

ПАТРЫЯТЫЧНАЕ ВЫХАВАННЕ ПАВІННА БЫЦЬ НОРМАЙ У СЕМ'ЯХ

Адно з пытанняў, адрасаваных Прэзідэнту, датычылася арганізацыі сумесных беларуска-расійскіх праектаў, прысвечаных Вялікай Айчыннай вайне. Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што беларускі бок гатовы не толькі падключыцца да такіх мерапрыемстваў, але нават стаць галоўным праваднiком і ініцыятарам іх правядзення. «Для таго, каб захаваць памяць, старэйшае пакаленне павінна не проста помніць і аддаваць даніну Вялікай Перамозе. Мы кожны дзень, кожную гадзіну павінны выхоўваць сваіх дзяцей, унукаў, у каго яны ёсць, расказваць аб гэтай вайне», — падкрэсліў ён.

Кіраўнік дзяржавы прывёў прыклад з асабістага жыцця. Ён паведаміў аб тым, што кожны вечар расказвае свайму малодшаму сыну Мікалаю гісторыі, звязаныя з ваеннымі падзеямі розных гадоў — не толькі з Вялікай Айчыннай вайной, але і з Айчыннай вайной 1812 года. «Яго (сына. — **Заўвага БЕЛТА**) ужо цяпер не трэба паварочваць да таго, што была вайна і што фашысты нам нанеслі вялікі ўрон, — сказаў Аляксандр Лукашэнка. — Гэта павінна быць нормай у нашых сем'ях, таму што цяперашняя моладзь — добрая, цудоўная моладзь, як мы кажам, але гэта моладзь іншая». Беларускі лідар таксама адзначыў, што ў Беларусі вельмі многае робіцца для захавання гістарычнай памяці.

Прэзідэнт закрануў у гэтай сувязі закрануў такую важную для Беларусі праблематыку, як дэмаграфія. У прыватнасці, ён паведаміў, што ў бліжэйшы час вызначыць варыянт рэалізацыі праекта «Вялікая сям'я». Выдзяленне неабходных сродкаў на падтрымку нараджальнасці ў краіне будзе забяспечана, запэўніў кіраўнік дзяржавы.

Што датычыцца праекта «Вялікая сям'я», то размова пакуль што ішла толькі аб прапановах. «Нарадзіў дзіця — вось табе энная сума. Напрыклад, $10 тыс. або $20 тыс., або $5 тыс. — будзе залежаць ад эканамічнай сітуацыі ў краіне», — сказаў Аляксандр Лукашэнка.

Ён падкрэсліў, што гэта толькі адна з прапаноў. Трэба будзе ў бліжэйшы час выбраць той варыянт, які падштурхне людзей нараджаць дзяцей. «Трое дзяцей у сям'і павінна быць нормай. Толькі тады мы будзем мець перспектыву развівацца як нармальная суверэнная і незалежная дзяржава, — лічыць беларускі лідар. — Цана пытання вялікая, — магчыма, $1 млрд., а магчыма, і $2 млрд. Але і мэта вялікая. Без людскога рэсурсу ніякай дзяржавы не будзе».

Аляксандр Лукашэнка пахваліў Алу Пугачову, якая стала маці двайнят: «Якая малайчына! Якое шчасце ў гэтым узросце мець дзяцей».

КАЛІЙНАЯ СПРАВА НЕ ПАВІННА ШКОДЗІЦЬ АДНОСІНАМ БЕЛАРУСІ І РАСІІ

«Мы не хочам, каб з-за гэтага пацярпелі нашы адносіны. Калі мы з Пуціным сустракаліся, я сказаў, што ні адзін Баўмгертнер ці Керымаў не вартыя таго, каб мы не толькі сапсавалі адносіны на дзяржаўным узроўні, але нават асабістыя адносіны былі сапсаваныя. Ён кажа: на 100 працэнтаў згодны», — сказаў Аляксандр Лукашэнка. Ён адзначыў, што прэзідэнты дамовіліся ў гэтай справе разабрацца.

Паводле слоў кіраўніка беларускай дзяржавы, Уладзіслава Баўмгертнера выклікалі ў Беларусь не для таго, каб у камеру пасадзіць, а на назіральны савет (ён старшыня назіральнага савета), каб вырашыць набалелыя пытанні. «Прыехаў па-чалавечы для вырашэння пытання, дык вырашай і едзь. Не, ён яшчэ: мы гэта не будзем, тое не будзем, і вы, паглядзіце, да нас прыпаўзяце. Ну, адказвай тады, — сказаў Аляксандр Лукашэнка. — Нельга так будаваць адносіны і бізнес». «У чым жа мая віна і дзяржавы нашай?» — падкрэсліў Прэзідэнт. Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што беларускі бок гатовы да аднаўлення адносін з «Уралкаліем». «Гэта будзе толькі на карысць. Пуціну я сказаў: не зацягвайце з прыняццем рашэння. У крайнім выпадку, хай выкупіць дзяржава, цяпер гэта невялікіх грошай каштуе. Я вам абяцаю праз год павялічыць капіталізацыю «Уралкалія» ў два разы. Мы ведаем, як гэта зрабіць. Што дрэннага? Але гэта справа вашай дзяржавы. Хочаце рынкава — вырашайце рынкава. Як бы я вырашыў? У мяне праз суткі гэтыя актывы былі б у руках надзейных людзей», — сказаў Прэзідэнт, звяртаючыся да расійскіх журналістаў.

«Мы гатовыя аднавіць гэтыя адносіны, таму што гэта выгадна нам. Але яшчэ больш выгадна вам, таму што гэта прадпрыемства закрэдытаванае, там пад $10 млрд. крэдыты. Гэта велізарная сума! Гэта колькі гадоў трэба працаваць, каб вярнуць!» — дадаў кіраўнік дзяржавы. «Мы з любым выбудуем адносіны, — падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка. — Але мы больш не хацелі б бачыць тут жулікаў».

У час размовы з Прэзідэнтам расійскія журналісты выказалі заклапочанасць сітуацыяй у Беразніках, назваўшы іх горадам-катастрофай: населены пункт ідзе пад ваду з-за правалаў грунту. Мясцовыя ўлады спрабуюць знайсці грошы на вырашэнне гэтай праблемы, пры гэтым асобныя расійскія СМІ ўвязваюць небяспечнае становішча з адсутнасцю эфектыўнага менеджменту «Уралкалія», у прыватнасці Уладзіслава Баўмгертнера.

На гэта Аляксандр Лукашэнка адказаў: «Я вам скажу, дзе знайсці грошы. Забраць у нягоднікаў акцыі, якія незразумела як ім дасталіся, і накіраваць людзям у Беразнікі. За $20 млрд., якія каштавала кампанія, можна было пабудаваць квітнеючы рай, пасёлак, вывезці людзей з гэтага балота, з горада, які сёння правальваецца пад зямлю».

«Керымаў, керымаўцы і іншыя Баўмгертнеры ўзялі гэта прадпрыемства, яны за яго гарантавалі сацыяльную адказнасць, работу і гэтак далей. Я ж ведаю: яны гарантавалі, калі адбіралі гэта прадпрыемства. Ведаеце, як я зрабіў бы? Я Керымава і керымаўцаў закрыў бы ў адну камеру, назаўтра яны прадалі б усе актывы па самай высокай цане, а калі б не знайшлі пакупніка — я ім знайшоў бы. Гэта $12-13 млрд. (але гэта цяпер, пры спадзе, а раней было $20 млрд.), і гэта ўсё я адправіў бы ў Беразнікі», — падкрэсліў Прэзідэнт.

«Вы не там шукаеце — вы шукаеце ў Баўмгертнера. Якія грошы ў Баўмгертнера? Сотая доля таго, што ў керымаўцаў, каб вы ведалі. Ён быў «наёмным», але ён вінаваты», — дадаў Аляксандр Лукашэнка.

«Я атрымаў пісьмо ад жыхароў Беразнікоў — вось бачыце, усе звяртаюцца да савецкіх метадаў, сабралі подпісы ў народа, у тых, хто працуе. Я хацеў сам туды прыехаць і расказаць усю праўду людзям, як гэта было. Але думаю: не так зразумеюць. А адказ мы людзям дадзім, мы яго рыхтуем. Але я ж ведаю, як збіралі подпісы. Рабочаму ўсё роўна, хто будзе кіраваць, яму патрэбна работа. А яны загубілі прадпрыемства! $900 каштавала тона калійных угнаенняў на сусветным рынку. Сёння — $230, і яны яшчэ дэмпінгуюць, яшчэ танней прадаюць. Дык адкуль будуць грошы?» — рэзюмаваў Аляксандр Лукашэнка.

У гэтай сувязі ён сказаў, што з Баўмгертнерам у Беларусі абыходзяцца гуманна. «Гуманна — у трохпакаёвай кватэры жыве, паводле маіх даных. Куды яго прапануеце яшчэ адправіць? У Беразнікі? Ён жа ўчыніў злачынства! Вы маглі б сказаць: аддайце яго нам, расіянам, мы самі разбяромся. Калі ласка, няхай прыязджае генеральны пракурор Чайка, і па законе вы забіраеце Баўмгертнера ў камеру ў Бутырцы або ў якім-небудзь іншым месцы, вядзіце расследаванне, мы будзем дапамагаць. Ён вам больш шкоды нанёс. Пакуль просьбаў такіх не было», — сказаў Прэзідэнт. «Толькі не думайце, што Лукашэнка заманіў Баўмгертнера ў Беларусь, пасадзіў у камеру і кожны дзень здзекуецца з яго. Ды мне і без Баўмгертнера праблем хапае», — дадаў кіраўнік дзяржавы.

Наогул, гаворачы аб магчымасці продажу буйных актываў у Беларусі, Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў, што ажыццяўляць гэта трэба вельмі акуратна і спакойна, каб не стварыць ачагоў напружанасці ў грамадстве. Пасля гэта напружанне будзе вельмі складана ўстараніць. «Пасля, калі ў цябе бандыты захопяць эканоміку, а яны ўжо ў цені трымаюць сваіх баевікоў, зброю і іншае, страшная зброя распаўзлася па свеце — тэрарызм, яны што хочаш уключаць, каб толькі процістаяць дзяржаве і захаваць сваё, — сказаў Прэзідэнт. — Гэтага нельга дапусціць. Гэта ніводная дзяржава дапусціць не можа».

Аляксандр Лукашэнка лічыць, што ў Беларусі непрымальная непразрыстая рыначная эканоміка. У краіне ёсць шмат дзяржаўных актываў, якія з'яўляюцца смачнымі кавалкамі для розных алігархаў. Але Прэзідэнт адхіліў усе прапановы прадаць іх незаконна.

Ён нагадаў, што акцыі ААТ «Беларускалій» былі прапанаваны за $30 млрд., некаторыя лічылі гэту цану нерэальнай, але пасля прызналі, што беларускае прадпрыемства можа столькі каштаваць. «Дык я кажу: вось, мужыкі, бярыце, вось цана «Беларускалія» — $30 млрд., — расказаў Прэзідэнт. — І мне прапануюць: давай $15 млрд., з іх $10 млрд. дзяржаве, $5 млрд. — табе. Не праходзіць. Нам такая рыначная эканоміка не патрэбна».

ПРЭЗІДЭНТ СУПРАЦЬ АБ'ЯДНАННЯ МАЗА І КАМАЗА І ПРОДАЖУ БЕЛАЗА

Як падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка, каб прыватызаваць беларускае прадпрыемства або яго частку, інвестар павінен быць гатовы ўкладаць інвестыцыі ў яго развіццё, прыўносіць новыя тэхналогіі, адкрываць новыя рынкі для прадукцыі.

«Калі ўзяць гэтыя тры параметры, то грошай (у расійскага боку. — **Заўвага. БЕЛТА**)

Фота БЕЛТА.

няма, тэхналогіі горшыя, чым на МАЗе, таму што МАЗ вырабляе канкурэнтную прадукцыю, якая прадаецца не горш, чым КамАЗ, калі іх паставіць у роўныя ўмовы», — адзначыў Аляксандр Лукашэнка. Мінскі аўтамабільны завод — гэта мадэрнізаванае прадпрыемства. Зараз тут вядзецца паглыбленая мадэрнізацыя. Таму цалкам абгрунтаваныя пытанні да расійскіх партнёраў адносна іх удзелу ў гэтым працэсе. «Калі вы ідзяце — як вы будзеце ўдзельнічаць у мадэрнізацыі? Ніяк? Тады ў мяне ўзнікае пытанне: а ці не атрымаецца так, што вы прадпрыемства гэта забераце за бясценак (грошай жа няма) і з часам на МАЗе будуць вырабляць толькі дыскі для аўтамабіляў. Не можа быць такое? Можа. Вось вам і адказ на ваша пытанне», — сказаў Прэзідэнт.

Таксама Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што ён супраць продажу БелАЗа: «БелАЗ мы нікому не аддаём. Гэта адзін з нашых брэндаў, гэта гонар Беларусі». Паводле слоў Прэзідэнта, завод займае больш за 30% сусветнага рынку велікагрузавых аўтамабіляў. Прадпрыемства першым у свеце зрабіла аўтамабіль грузападымальнасцю 450 т.

«Калі хто-небудзь хоча інвеставаць і новыя рынкі адкрыць (таму што тэхналагічна мы тут не адстаём — мы на вельмі высокім узроўні, супрацоўнічаем з вядучымі фірмамі), мы з ім пойдзем на кааперацыю, прададзім частку акцый. Але пакуль такіх жадаючых няма. А каб каму-небудзь сплавіць БелАЗ — выключана! Гэта як з «Беларускалія».

ПРА ДЭНАМІНАЦЫЮ, РАЗМЕРКАВАННЕ ВЫПУСКНІКОЎ І... КАЗІНО

Закрануў Прэзідэнт і некаторыя іншыя пытанні сітуацыі ў Беларусі.

Паводле яго слоў, правесці дэнамінацыю ў Беларусі можна ў любы час, але лепш гэта рабіць ва ўмовах стабільнай сітуацыі на валютным рынку. «Дэнамінацыя — гэта не праблема. Гэта чыста тэхнічны працэс. Мы блізка да гэтага пытання зараз не падыходзілі. Але правесці такую дэнамінацыю мы гатовыя ў любы час», — сказаў Прэзідэнт. «Калі гэта будзе магчыма з пункту гледжання валютнага рынку, мы правядзём. Гэта ж не аднамомантавая акцыя. Гэта ўсё аб'яўляецца загадзя, падпісваецца ўказ. Будуць паралельна хадзіць старыя і новыя купюры. Гэта не нечаканая з'ява, а звычайная тэхнічная аперацыя», — адзначыў кіраўнік дзяржавы.

Аляксандр Лукашэнка нагадаў, што ў Беларусі ўжо ёсць вопыт правядзення дэнамінацыі. «Гэта не праблема. Мы самі гэта адчуваем, таму ў нас падрыхтаваны і аддрукаваныя новыя грошы, новыя купюры. Яны ўжо не адзін год на складзе ляжаць. Патрэбна адпаведная падрыхтоўка і каб склалася сітуацыя. Тады мы аб'явім людзям пра гэта загадзя, падпішам указ і правядзём дэнамінацыю», — заявіў беларускі лідар. «Важней іншае пытанне, — каб у нас стабільнасць была на валютным рынку, і шмат у чым гэта залежыць ад работы эканомікі, экспарту, ад імпарту, якога павінна быць менш, — адзначыў Аляксандр Лукашэнка. — Але і гэта для нас не самае галоўнае. Для нас самае галоўнае — спакой і стабільнасць насельніцтва, каб яны не бегалі па закутках і не спрабавалі перавесці нацыянальную валюту ў замежную».

Аляксандр Лукашэнка заявіў, што ў Беларусі па асобных спецыяльнасцях могуць павялічыць тэрмін адпрацоўкі па размеркаванні. «Сёння ў нас калі на бюджэтным аддзяленні вучыўся, то па размеркаванні павінен адпрацаваць два гады. Мы гэта не адмянялі. І цяпер наадварот думаем аб узмацненні гэтай нормы хаця б па некаторых спецыяльнасцях. Але мы не можам чалавеку, які заканчвае ВНУ, сказаць, каб ён адпрацоўваў пяць гадоў. Мы павінны з ім заключыць дагавор і толькі праз пяць гадоў можам узмацніць гэту палітыку», — сказаў Аляксандр Лукашэнка.

Што датычыць казіно ў Беларусі, то ніхто не збіраецца іх закрываць, але кантроль за іх дзейнасцю будзе ўзмоцнены. «Калі ў Расіі пачалі забараняць ігральны бізнес, яны хлынулі ў Беларусь, асабліва з Масквы. У некаторых рукі свярбелі забараніць гэта. Я сказаў: не, не рабіце гэтага. Паглядзім, нанясуць яны нам урон ці не нанясуць. І мы вельмі жорстка ажыццяўляем кантроль дзейнасці казіно, але не забараняем іх. Мы не хочам іх на кухні заганяць або яшчэ куды-небудзь. Але кантроль вельмі жорсткі, каб усё было па правілах. Я не думаю, што яны штосьці дзесьці не адмыюць. Але яны не сталі ў нас крымінальнымі цэнтрамі», — адзначыў кіраўнік дзяржавы.

Прэзідэнт падкрэсліў, што кантроль ігральнай дзейнасці будзе ўзмацняцца. «Мы ўдасканальваем наш кантроль, спрабуем яго ўзмацняць аж да таго, што замахнуліся на той узровень кантролю, які выкарыстоўваецца ў Лас-Вегасе. І такіх з'яў, як у Маскве, мы ў нас не бачым. Хоць, я так адчуваю, што з Масквы многія перабраліся ў Мінск. І многія багатыя масквічы з задавальненнем прылятаюць на сваіх самалётах і пакідаюць тут грошы, і немалыя.

Ён расказаў, што нядаўна ў адным казіно былі затрыманы некалькі чалавек. «Туды прыехалі масквічы, ну і, падпіўшы, захацелі дзяўчат. У нас гэта вельмі жорстка, мы ў пытаннях барацьбы з гандлем людзьмі знаходзімся сярод лідараў у свеце. У нас вельмі жорсткае заканадаўства адносна гэтага. Дык вось, пабеглі гэтыя з казіно шукаць дзяўчат — ну прама ў камеру і забеглі», — расказаў Прэзідэнт.

СПРАВЫ МІЖНАРОДНЫЯ

Адказваючы на пытанне, чаму Беларусь дагэтуль не прызнала незалежнасць Абхазіі і Паўднёвай Асеціі, кіраўнік дзяржавы адзначыў: «А гэта трэба? Ці трэба сёння, з пункту гледжання нават Расіі, бударажыць гэтае пытанне?». «Мы прызнаем незалежнасць Абхазіі і Паўднёвай Асеціі — адразу ўзбудзіцца Грузія, узбудзяцца краіны, дзе ёсць тэрытарыяльныя прэтэнзіі, адразу Захад усхопіцца. Гэта трэба Расіі? Дзякуй богу, перажылі гэты момант, і так пытанне ніхто не ставіць, а мы проста не хочам апынуцца каталізатарам гэтай непатрэбнай тэндэнцыі. Навошта?» — падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка.

Прэзідэнт адзначыў таксама, што Беларусь не адзін год супрацоўнічае з Абхазіяй і Паўднёвай Асеціяй. «Мы дапамаглі ім тэхнікай, трактарамі, узаемадзейнічаем у гандлі. Мы ўсюды дэманструем, што супрацоўнічаем з дзяржавай. Але абышлося без палітычнай траскатні. Яна б нямнога дала Расіі, а нас апусціла б на такое дно, дзе б мы наогул не бачылі перспектывы. Калі б гэтыя рызыкі Расія падзяліла з намі, узяла на сябе, я асабіста падпісаў бы гэты ўказ. Але такога адказу я не атрымаў», — заявіў Аляксандр Лукашэнка.

«Так што прайшоў час, навошта сёння з пункту гледжання нармальнага палітыка бударажыць гэтую праблему і заяўляць аб прызнанні, прызнаваць? Калі гэта будзе пытанне жыцця і смерці для Расіі — мы нават спрачацца не будзем на гэтую тэму. Але гэта не пытанне жыцця і смерці», — рэзюмаваў Прэзідэнт.

Гэтак жа Прэзідэнт не бачыць праблем з падпісаннем Украінай пагаднення з Еўрасаюзам. Ён нагадаў, што нядаўна адбылася яго сустрэча з прэм'ер-міністрам Украіны Мікалаем Азаравым, дзе ў тым ліку абмяркоўвалася і гэтае пытанне. «Я паўтарыў тое, што сказаў пры ўсіх прэзідэнтах: пры Пуціне, Януковічу, — сказаў Аляксандр Лукашэнка. — Страху няма і ў тым, што яны (Украіна. — **Заўвага. БЕЛТА**) нешта падпішуць з Еўрапейскім саюзам. Небяспека ў тым, што яны ў гэтых дакументах закрыюць сабе шлях да нас, у Мытны саюз, АЭП і Еўразійскі эканамічны саюз», — сказаў кіраўнік беларускай дзяржавы.

«ДОБРЫ НАСТРОЙ ГАСЦЕЙ ЧЭМПІЯНАТУ СВЕТУ ПА ХАКЕІ ВАЖНЕЙ ЗА АТРЫМАННЕ ЛІШНІХ $10 МЛН»

«Я ўсіх папярэджу — і прыватнікаў, і дзяржаву: не дай бог, вы краіну зганьбіце цэнамі на гасцінічныя нумары, прадукты харчавання. Звычайна, ведаеце, цэны падымаюць завобласныя — гэта ганьба. Украіну да гэтага часу палошчуць за чэмпіянат Еўропы па футболе», — сказаў кіраўнік дзяржавы. На яго думку, людзі, якія прыехалі ў краіну, дзе павышаны цэны на гасцінічныя паслугі ўтрая, у любым выпадку будуць плаціць, але «з'едуць з сапсаваным настроем». «Ну выйграем мы $3 млн. або $10 млн... Ну што такое для краіны $10 млн»? — задаўся пытаннем Аляксандр Лукашэнка. Паводле яго слоў, больш важна, з якім настроем людзі пакінуць краіну. «Мы акуратна ў гэтых адносінах дзейнічаем, не дазволім, каб задзіралі цэны і крыўдзілі людзей», — запэўніў ён.

Аляксандр Лукашэнка ўзгадаў аб сваіх развагах увесці выязную пошліну на мяжы для грамадзян, якія маюць намер рабіць пакупкі ў Еўрасаюзе. «Некаторыя нашы таварышы за восем месяцаў па 700 разоў выязджалі ў Еўрасаюз: прывозяць адтуль шмаццё, прадаюць, туды вязуць паліва, яшчэ штосьці. Раней іх спекулянтамі называлі. Цяпер гэта — бізнес, і ён абарочваецца тым, што насельніцтва ў пагоні за еўрасаюзаўскімі анучамі вывозіць з краіны да $3 млрд — у Літву, Польшчу, а яны нас яшчэ крытыкуюць: жабракі, бедныя беларусы», — канстатаваў беларускі лідар і падкрэсліў, што бачыць у гэтым праблему.

Пры гэтым Прэзідэнт звярнуў увагу, што беларуская прадукцыя якасная і запатрабаваная на расійскім рынку. «Бялізну, любую вопратку, абутак, якія мы прывязём, імгненна на любым кірмашы на працягу трох гадзін раскупляюць. І гэта тычыцца Масквы — прасунутага горада», — адзначыў ён. «Былі часы, калі расіяне закрылі ўвоз ці то малочнай прадукцыі, ці то чаго яшчэ, дык прыязджалі бранскія, смаленскія людзі і самі вывозілі ўсё адсюль. І на мяжы іх спыніць ніхто не мае права. Гэта сведчыць аб якасці і канкурэнтаздольнасці», — рэзюмаваў Аляксандр Лукашэнка.

Паводле матэрыялаў БЕЛТА.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

ЕЎРАСАЮЗ «ЗРЭЗАЎ» ЗАРПЛАТЫ ЧЫНОЎНІКАМ

Савет міністраў Еўрапейскага саюза (ЕС) для эканоміі бюджэту ўнёс змены ў зарплаты і пенсіі сваіх чыноўнікаў. У прынятай пастанове ўводзіцца замарожванне аплаты працы і пенсійных выплат на фінансавы перыяд 2014—2020 гадоў. Новае палажэнне прадугледжвае, што заработная плата не павялічваецца, калі валавы ўнутраны прадукт у ЕС скарачаецца больш чым на 3%», — паведамілі ў прэс-службе Савета ЕС. Таксама з 1 студзеня 2014 г. на чыноўнікаў інстытутаў Еўрасаюза будзе накладзены падатак «салідарнасці» ў памеры 6%, а для афіцыйных асоб вышэйшага звяна ён складзе 7%. Акрамя таго, прадугледжана павелічэнне без кампенсацыйных выплат працоўнага тыдня «еўрачыноўнікаў» з 37,5 гадзіны да 40 гадзін, і з 63 да 65 гадоў павышаецца ўзрост выхаду на пенсію. Разам з тым, прынята рашэнне аб скарачэнні на 5% у перыяд 2013—2017 гадоў штату работнікаў інстытутаў ЕС.

ПЕРАХОД НА ЗІМОВЫ ЧАС ЗА 300 МІЛЬЁНАЎ ДОЛАРАЎ

Пераход Расіі на зімовы час да правядзення Алімпіяды-2014 у Сочы можа прывесці да ўзнікнення рызыкі для бюджэту краіны ў суме 300 мільёнаў долараў. Пра гэта заявіў кіраўнік аргкамітэта Гульняў у Сочы Дзмітрый Чарнышэнка на слуханнях у Грамадскай палаце. Ён растлумачыў, што ў выпадку пераводу часу ў міжнародных тэлевяшчальнікаў могуць змяніцца рэкламныя кантракты, што прывядзе да няўстоек і прэтэнзій з боку тэлекампаній. У выніку федэральны бюджэт павінен будзе выдзеліць дадатковыя сродкі на ўрэгуляванне спрэчак з вяшчальнікамі. 11 кастрычніка газета «Ведамасці» са спасылкай на неназваныя крыніцы напісала, што вяртанне да зімовага часу ў Расіі адбудзецца ў кастрычніку 2014 года.

У ЦЭНТРАЛЬНАЙ ЕЎРОПЕ ВЫПАЎ СНЕГ

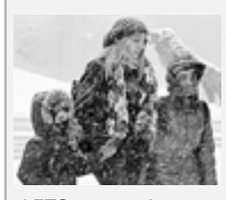

У многіх краінах Цэнтральнай Еўропы нечакана выпаў снег, і аўтаўладальнікі засім не былі да гэтага гатовы. На захадзе Аўстрыі ўсяго за паўгадзіны на дарогах выраслі сумёты, паліцыя зафіксавала дзясяткі ДТЗ, некалькі пацярпелых у аварыях атрымалі цяжкія траўмы. Падобная сітуацыя склалася і ў цэнтральных раёнах Швейцарыі. Сіноптыкі паведамілі, што ў бліжэйшы час снег растане. Аднак, па прагнозах, сёлета Еўропу чакае самая халодная за апошнія дзесяцігоддзі зіма.

■ Гандбол

БЕЗ ПРАВА НА ПАРАЖЭННЕ

Мінскае «Дынама» атрымала другую хатнюю перамогу ў групавой стадыі Лігі чэмпіёнаў.

27:20 — менавіта з такім лікам «блакітна-белыя» перайгралі швейцарскі «Вакер», каманду задзірлівую, здольную на сенсацыю, але не больш. Беларусы раскладвалі абарону апанента, як пластыкавы канструктар. Часам хлопцы Барыса Дзяніча наогул феерылі, закідваючы швейцарцам прыгожыя, элегантныя галы. На жаль, другая палова ўвабрала ў сябе не толькі кураж 39-гадовага варатара Дзімітрыя Пеянавіча, але невялічкі сумбур і памылкі ў атацы, якія не дазволілі беларусам дасягнуць адзнакі ў 30 трапных кідкоў. Таму, напэўна, і не дзіўна, што галоўны трэнер «Дынама» на пасляматчавай сустрэчы з журналістам выглядаў вельмі задуменна, стомлена, нібы перанёс за дзень не адну, а дзве адказныя сустрэчы.

— Гэта была шчырая гульня, — пазіраючы на карэспандэнтаў, пачаў свой маналог Барыс Дэніч. — У мяне крыху змешаныя пачуцці ад гэтага матча. Мы добра згулялі ў абароне, аднак я не вельмі задаволены нашай гульнёй у атацы. Каманда дапусціла некалькі сур'ёзных тактычных памылак. Праўда, гэта нармальна, у калектыве шмат новых гандбалістаў. І на тое, каб наладзіць гульнявыя сувязі, патрэбны час. Перамога — гэта добра. Але каб паспяхова выступаць у Лізе чэмпіёнаў, неабходна рабіць больш.

Тарас ШЧЫРЫ.

«НЕ ТРЭБА ЧАКАЦЬ АДМЕНЫ ТЭХНІЧНЫХ РЭГЛАМЕНТАЎ...»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

— А ў чым роля стандартызацыі?

— Стандарт — гэта ўжо напрацаваныя праз кансэнсус паміж усімі зацікаўленымі бакамі патрабаванні. І яны аказаліся вялікай дапамогай для тэхнічных рэгламентаў, бо няма сэнсу прыдумляць нейкія новыя, непатрэбныя патрабаванні, калі яны ўжо ёсць у стандартах. Калі мы спасылаемся ў тэхнічным рэгламенце на канкрэтны стандарт і выконваем яго, то гэта з'яўляецца доказам таго, што выконваецца тэхнічны рэгламент. Але насамрэч роля стандартызацыі нашмат больш шырокая, чым толькі сфера бяспекі і сумяшчальнасці прадукцыі і гэтак далей. Сёння ў сусветнай практыцы стандартызацыя выкарыстоўваецца для таго, каб ствараць канкурэнтаздольную прадукцыю, уключаць у яе навуковыя распрацоўкі, самыя апошнія даследаванні, дасягненні. І яна становіцца арыенцірам для тых прамысловых прадпрыемстваў, якія хацелі б канкурыраваць на ўнутраным і знешнім рынках. Другі напрамак стандартызацыі — гэта сфера паслуг. Там з'яўляецца шмат новых дакументаў, якія дакладна апісваюць кожны від паслуг і ўзровень іх развіцця. Гэта вельмі моцны напрамак, які яшчэ развіваецца. Яшчэ адзін вельмі шырокі блок — стандартызацыя падыходаў эфектыўнага менеджменту розных накірункаў: якасці, экалогіі, энергазберажэння і іншых.

— Ці просты працэс пераходу на адзіныя рэгламенты?

— З'яўленне на заканадаўчым узроўні тэхнічных рэгламентаў у краінах СНД, у адрозненне ад Еўрасаюза, прывяло да стварэння шматлікіх перашкод у гандлі. Гэтая праблема стала разгортвацца ў велізарных маштабах. Еўрапейцы з самага пачатку прымалі дырэктывы для таго, каб зняць бар'еры ў гандлі. Дырэктыва была адразу адзінай для ўсіх краін. І атрымліваецца, што праца, якую распачала кожная з краін СНД, аказалася супрацьлеглай той мэце, якую выконвалі еўрапейцы. У гэтай сітуацыі вельмі добра дапамагала нашым краінам стандартызацыя. Бо міждзяржаўныя стандарты былі адзінымі, і краіны дамовіліся так: калі прадукцыя вырабляецца па міждзяржаўных стандартах, то давайце прызнаваць сертыфікаты і пратаколы выпрабаванняў адзін аднаго. Але праз пэўны час прыйшлі да таго, што трэба распрацоўваць адзіныя тэхнічныя рэгламенты. Тэма аказалася непад'ёмнай для ўсёй тэрыторыі СНД. Гэты праект пагадненняў працягваюць абмяркоўваць. Вельмі цяжка дамовіцца на адзіныя заканадаўчыя дакументы на ўзроўні некалькіх краін. Са стварэннем Мытнага саюза такая магчымасць з'явілася. Тры краіны дамовіліся — ствараем Мытны саюз, прыбіраем тэхнічныя перашкоды ў гандлі, выходзім на адзіныя тэхрэгламенты. І пайшоў працэс нараджэння гэтых адзіных дакументаў. Ён і цяпер працягваецца. Ужо прыняты 32 тэхнічныя рэгламенты. Яшчэ 29 рэгламентаў знаходзяцца ў распрацоўцы. Але і прынятыя рэгламенты трэба адсочваць. Яны не з'яўляюцца стапрацэнтна завершанай працай. Іх трэба «вычышчаць» і выстройваць, каб праз год ці два мы сказалі, што цяпер яны сапраўды адпрацаваны і адпавядаюць сучаснаму ўзроўню і магчымасцям трох краін.

— Ці ёсць ужо нейкія канкрэтныя дасягненні?

— У межах Мытнага саюза, акрамя пераходу на адзіныя патрабаванні, ідзе працэс пераходу на адзіныя працэдуры, адзіныя сертыфікаты і іншыя дакументы ў галіне ацэнкі адпаведнасці. Пераход да адзіных дакументаў дазваляе атрымаць сертыфікат у адной краіне, а прадукцыю пастаўляць ва ўсе тры. Гэта вялікае дасягненне.

— Бізнесу здаецца, што працэдуры пацвярджэння адпаведнасці занадта складаныя. Ці так гэта?

— Працэдуры не павінны быць перагружанымі, непад'ёмнымі для тых, хто іх прымяняе. Патрабаванні і працэдуры павінны быць абаронай для рынку ад небяспечнай прадукцыі, але разам з тым не класціся цяжкім бярэмем на спіну бізнесу. Самы вялікі крок — максімальны пераход да дэкларавання, калі дакументы аб адпаведнасці прадукцыі патрабаванням ствараюць самі вытворцы. Пад сертыфікацыю падпадае толькі найбольш небяспечная прадукцыя. У гэтым кірунку ідзе ўвесь Мытны саюз. Для яшчэ большага спрашчэння мы распрацавалі сістэму электронай рэгістрацыі дэкларацыі. Але трэба разумець, што спрашчэння да бясконцасці не можа быць, бо сертыфікацыя — гэта гарантыя трэцяга незалежнага боку. І для таго, каб органы па сертыфікацыі выступілі гэтым гарантам, ім трэба быць упэўненымі ў бяспечнасці прадукцыі, яе якасці.

«Мы імкнёмся прыйсці да таго (і гэта будзе самым правільным), каб усе дакументы аб бяспечнасці прадукцыі афармлялі вытворцы. Гэта разгрузіць індывідуальных прадпрымальнікаў».

— Што сёння найбольш непакоіць у галіне стандартызацыі?

— Вельмі нізкая актыўнасць міждзяржаўных тэхнічных камітэтаў і прамысловасці. Апошняя, на нашу думку, недаацэнвае значэнне стандартызацыі ў сваёй дзейнасці. Калі згадаць пачатак фарміравання суверэнных эканомік, то ўсе хацелі, каб стандартаў у прынцыпе не было, бо гэта дазволіла б бескантрольна выпускаць прадукцыю, пастаўляць яе на рынкі розных краін. Але з цягам часу, калі станавіўся на ногі бізнес, прыйшло жаданне весці адкрытую і зразумелую гульню. А для гэтага былі патрэбны стандарты. Змяненне мыслення добра праявілася ў Расійскай Федэрацыі і праяўляецца цяпер у Беларусі, калі фінансаванне распрацоўкі стандартаў бяруць на свае плечы прамыслоўцы і бізнес. Многія нашы прамысловыя прадпрыемствы незваротны. Мы ідзём па гэтым шляху ўжо не першы год, што дало нашым прамыслоўцам шмат канкурэнтных пераваг.

— Якія праблемныя пытанні ёсць ў сферы тэхрэгуляванння?

— Тая дагаворная база, якая была створана ў Мытным саюзе, патрабуе ўдасканалення. Мы ўжо бачым, дзе можна палепшыць дагаворы, дзе можна спрасціць падыходы. Мы лічым, што не на ўсю прадукцыю трэба распрацоўваць тэхнічныя рэгламенты, што павінен быць і іншы механізм, больш просты, чым усталяванне тэхрэгламентаў. Тое, што законна выпушчана на тэрыторыі краіны, мае права «хадзіць» і па тэрыторыі МС. Патрабуе дапрацоўкі пытанне пераходнага перыяду і прымянення тэхрэгламентаў. Ідэя ў тым, што прадпрыемствы павінны мець права датэрмінова прымяняць тэхнічныя рэгламенты, калі яны да гэтага гатовыя. Гэта будзе стымуляваць прамысловасць на ўкараненне новых патрабаванняў, а не на атрыманне старых дакументаў і іх падаўжэнне.

— Як вы ставіцеся да прынятага тэхрэгламенту па лёгкай прамысловасці?

— Сітуацыя з тэхрэгламентам лёгкай прамысловасці, з майго пункту гледжання, беспадстаўна падаграваецца. Асаблівая праблема звязана з вялікай удзельнай вагой прадукцыі невядомага паходжання. Таму ёсць тыя, хто зацікаўлены ў гэтым «падаграванні». Адносна спрашчэння працэдур мы прапанавалі індывідуальным прадпрымальнікам, якія плацяць адзіны падатак, самыя розныя варыянты

■ Перадсвяточнае

У ГОНАР ТОЙ, ШТО НАМ ДАЛА ЖЫЦЦЁ...

Вось ужо 15 гадоў, як Дзень маці адзначаецца ў Беларусі на дзяржаўным узроўні. У апошнія некалькі гадоў ён істота вырас і ператварыўся ў тыдзень — насычаны падзеямі, напоўнены віншаваннямі і словамі падзякі на адрас жанчын, якія нараджаюць і выхоўваюць дзяцей.

Сёлета, паводле слоў сустаршыні Беларускага саюза жанчын Антаніны Моравай, Тыдзень маці ў Беларусі мае пэўную адметнасць. Мерапрыемствы, што адбываюцца падчас тыдня, скіраваны на ўшанаванне розных катэгорый маці, вартых асаблівай увагі.

Міністэрства сельскай гаспадаркі і харчавання, напрыклад, зладзіла прыём жанчын-маці, занятых у аграпрамысловым комплексе Беларусі. Сёння ў сталічным Храме-помніку ў гонар Усіх Святых адбудзецца ўрачысты малебен у гонар жанчын-інвалідаў, якія сталі мамамі ў 2013 годзе. У нядзелю ва ўсіх абласцях краіны пройдуць агульнасямейныя святы, таксама ў гэты дзень плануецца закласці некалькі алей і сквераў Маці.

15 кастрычніка, у Сусветны дзень сельскіх жанчын, у рэгіёнах пройдзе ўшанаванне жанчын-маці, якія пражываюць у сельскай мясцовасці. Таксама святочныя мерапрыемствы адбудуцца ў розных вайсковых часцях для тых маці, чые сыны годна нясуць службу. І гэта — толькі невялікая частка з шэрагу падзей, прысвечаных беларускім матулям.

Вікторыя ЦЕЛЯШУК.

ВІДЫ ДЗЯРЖАЎНАЙ ДАПАМОГІ СЕМ'ЯМ

ПРЫ НАРАДЖЭННІ

Першага дзіцяці **10 БПМ** (бюджэтаў пражытачнага мінімуму)*

Другога і наступных **14 БПМ**

ПРЫ ВЫХАВАННІ ДЗІЦЯЦІ ДА 3 ГАДОЎ

На першае дзіця **35%** сярэднямесячнай зарплаты па рэспубліцы**

На другое і наступных **40%** сярэднямесячнай зарплаты

На дзіця-інваліда **45%** сярэднямесячнай зарплаты

ПРЫ ВЫХАВАННІ ДЗЯЦЕЙ, СТАРЭЙШЫХ ЗА 3 ГАДЫ

(асобным катэгорыям сем'яў, вызначаных законам)

На дзіця ва ўзросце да 18 гадоў, інфіцыраванае ВІЧ **70% БПМ *****

Па догляду за дзіцем-інвалідам ва ўзросце да 18 гадоў **100% БПМ.**

** У перыяд з 1 жніўня па 31 кастрычніка гэтага года гэта сума роўная 10 232 900 беларускіх рублёў. 14 БПМ=14368100 рублёў. Памер выплат змяняецца ў адпаведнасці з пераглядам памеру БПМ.*

*** На дадзены момант – 1753700 рублёў. 40%=2004300 рублёў, 45%=2254800 рублёў. Гэта дапамога рэгулярна, раз у квартал, пераглядаецца ў адпаведнасці з ростам або зніжэннем сярэдняга заробку ў папярэднім квартале. Так, сёлета памер дапамогі павялічваўся ў лютым, маі і жніўні.Чарговы перараразлік адбудзецца 1 лістапада і будзе дзейнічаць да 31 студзеня 2014 года.*

**** 718400 рублёў. 100% БПМ=1026300 рублёў*

ДАРЭЧЫ

Падтрымка сям'і — пытанне дзяржаўнае

Паводле перапісу 2009 года, колькасць беларускіх сем'яў перавышае 2,69 млн, з іх каля 1,2 млн — з непаўналетнімі дзецьмі; і гэта лічба пакрысе расце.

«Павялічваецца не толькі колькасць сем'яў, але і іх склад — амаль 50% нараджэнняў звязаны са з'яўленнем на свет другога, трэцяга і наступных дзяцей, — адзначае станоўчую тэндэнцыю **намеснік начальніка ўпраўлення народанасельніцтва, гендарнай і сямейнай палітыкі Міністэрства працы і сацыяльнай абароны Марына АРЦЁМЕНКА.** — У прыватнасці, летась другімі дзецьмі ў сваіх сем'ях сталі амаль 43 тысячы немаўлят».

Летась Нацыянальны статыстычны камітэт правёў шматындыкатарнае кластарнае даследаванне па ацэнцы становішча дзяцей і жанчын у Беларусі. Паводле апытання, 84 са 100 беларусак, якія знаходзяцца ў шлюбе ці ў незарэгістраваных адносінах, хацелі б нарадзіць другое дзіця цягам бліжэйшых 5 гадоў. «Безумоўна, такі настрой беларусаў вельмі радуе, — адзначыла Марына Арцёменка, — і з'яўляецца найлепшым водгукам на тыя захады сацыяльна-эканамічнай падтрымкі, якія рэалізуюцца ў дачыненні да сем'яў». Гэтыя высновы пацвярджае і даследаванне наконт рэпрадуктыўных установак моладзі: 60% апытаных хацелі б мець дваіх дзяцей у сям'і, 21% — траіх і больш, і толькі 13% мяркуюць спыніцца на адным. Праўда, на практыцы свае жаданні рэалізуюць далёка не ўсе, матывуючы свой выбар у асноўным зніжэннем сямейных даходаў са з'яўленнем кожнага наступнага дзіцяці, наяўнасцю жыллёвых праблем і недастатковым памерам дапамогі на дзяцей.

У будучыні ў Беларусі можа стартаваць праект падтрымкі сем'яў з дзецьмі «Вялікая сям'я», які цяпер знаходзіцца на стадыі абмеркавання ў зацікаўленых ведамствах. Адзін з яго варыянтаў, своеасаблівы аналаг «мацярынскага капіталу», прадугледжвае адкрыццё адмысловага рахунку, на які пры нараджэнні дзяцей будзе залічвацца пэўная сума, якая будзе павялічвацца пры з'яўленні ў сям'і кожнага наступнага дзіцяці. Пры вызначэнні яе памеру беларускія распрацоўшчыкі арыентуюцца на расійскі вопыт, дзе аналагічная выплата складае 10, а з улікам індэксацыі — 12 тысяч долараў. Сродкі з сямейнага рахунку, як плануецца, будуць даступныя для безнаяўнага выкарыстання пасля дасягнення дзіцем 3 гадоў; іх можна будзе накіраваць, напрыклад, на атрыманне дзіцем адукацыі ці на паляпшэнне жыллёвых умоў сям'і.

Усе захады падтрымкі беларускіх сем'яў, як падкрэсліваюць спецыялісты з зацікаўленых міністэрстваў, будуць аналізавацца, улічвацца і ўвойдуць у новую праграму дэмаграфічнай бяспекі Беларусі, што будзе прынята пасля 2015 года.

«ПОЗНІЯ» ДЗЕЦІ

для бацькоў узрост — не галоўнае

Сучасныя жанчыны ўсё часцей плануюць з'яўленне дзіцяці пасля 30 гадоў. Па звестках статыстыкі, за апошнія 20 гадоў колькасць жанчын, якія нарадзілі дзіця ў такім узросце, узрасла ў тры разы. Гэта звязана з тым, што ўсё больш пар імкнуцца спачатку «ўстаць на ногі», зрабіць кар'еру, абзавесціся ўласным жыллём. І толькі пасля гэтага адважваюцца на з'яўленне ў сям'і малога...

У сям'і Юліі і Уладзіміра Казлоўскіх пяць дачок-прыгажунь. 13-гадовая Кацярына, 12-гадовая Ксюша, 10-гадовая Маша, 7-гадовая Танюша і 3-гадовая Аляксандра. Шматдзетнай маці 36 гадоў, яе мужу Уладзіміру — 38, яны чакаюць шостае дзіця.

Адчыняюцца дзверы, і мяне сустракае гаспадыня. Адразу пытае, ці не баюся я сабак. Адказаць не паспяваю — у калідор убягае вялізны чорны лабрадор і з падазронасцю аглядвае незнаёмку, гыркае, але ўрэшце дазваляе ўвайсці. Знаёмлюся з дзяўчатамі і гаспадаром.

За вокнамі халодны восеньскі вечар, а тут, у кватэры, цеплыня і спакой. Высвятляецца, што ў Юліі і Уладзіміра маленькае свята — 18 гадоў сумеснага жыцця.

— Гісторыя нашага знаёмства не вельмі рамантычная, — кажа Юлія. — Жылі ў адным доме. Я — у першым пад'ездзе, Вова — у дзявятым, але не былі знаёмыя, хадзілі ў розныя школы. Аднойчы я была на вуліцы з сяброўкамі, Вова з сябрамі, так і пазнаёміліся. З таго часу амаль не расставаліся, зразумелі, што гэта лёс. Пажаніліся ў 1995 годзе, першая дачка нарадзілася толькі ў 2000 і тады вырашылі, што хочам як мінімум трое дзетак.

З калідора выглядвае малодшая дачка — Саша. Сумняваецца, бегчы назад да сястрычак ці падысці да бацькоў. Уладзімір паклікаў яе, пасадзіў на калені, ласкава правёў рукой па галоўцы і прытуліў да сябе.

— Думалі, што Сашка — гэта апошняе дзіця ў нашай сям'і, але атрымалася інакш, — кажа Юля. — Мне 36, хтосьці скажа, што гэта ўжо шмат, але адчуваю і фізічныя, і маральныя сілы, каб стаць маці яшчэ раз. Усё часцей на вуліцах можна сустрэць цяжарных жанчын у сталым узросце. У маладыя гады дзяцей нараджаюць хутчэй неўсвядомлена, па вялікім каханні, адразу пасля вяселля, а то і да

Калі нарадзіліся Каця і Ксюша, мы жылі ў інтэрнаце, у маленькім пакойчыку памерам 12 квадратных метраў

яго. Хтосьці не паспеў давучыцца, хочацца заняцца кар'ерай. Дзіця падрастае, становіцца самастойным, а жанчына яшчэ сябе не рэалізавала як маці, хоча пра кагосьці клапаціцца. Наступныя дзеці нараджаюцца больш усвядомлена.

Пакуль ішла размова, лабрадор Леа павячэраў, залез пад стол і ўлёгся мне на ногі. Неўзабаве прыбегла Маша і прытулілася да маці. Астатнія дзяўчаты па чарзе выглядвалі з пакоя і прыслухоўваліся да размовы. Вядома ж, цікава, што там распавядаюць бацькі?

— Дочкі ўсе розныя, — заўважыла Юля. — Падобныя толькі ў тым, што ўсе добра вучацца і дастаткова паслухмяныя. Старэйшая Каця — самая сур'ёзная з дзяўчат: прымаўка «Сем разоў адмерай, адзін раз адрэж» — пра яе. Ксюша больш эмацыйная, добра спявае, любіць танчыць, малюе. Маша спакойная, дамашняя, ласкавая. Таццяна ўдумлівая, а Саша вясёлая, жвавая, актыўная, сапраўдная шустрынка.

— Калі нарадзіліся Каця і Ксюша, мы жылі ў інтэрнаце, у маленькім пакойчыку памерам 12 квадратных метраў, — падхоплівае Уладзімір. — Каб раскласці канапу, дзіцячыя ложкі даводзілася выцягваць ледзьве не ў калідор. Вось гэта і быў самы складаны час для нашай сям'і, праверка на трываласць, сапраўднае выпрабаванне. Калі нарадзілася трэцяя дачка, нам стала шанцаваць, пачалася светлая паласа ў нашым жыцці. Матэрыяльныя, жыллёвыя цяжкасці мы пераадолелі. У 2006 годзе па льготным крэдыце атрымалі кватэру. Калі нарадзілася чацвёртая дачка, заехалі ў новы дом.

— Юлія, як вы ўсё паспяваеце? — цікаўлюся я.

— Імкнуся рабіць хатнія справы раніцай або позна ўвечары, каб аддаць больш увагі дзецям, калі яны дома. Трошкі больш часу прысвяціць сабе — значыць скрасці яго ў дзяцей. Цяпер стала лягчэй, дзеці ўжо вялікія, дапамагаюць. Старэйшыя забіраюць малодшую з дзіцячага садка, самі ходзяць у краму па прадукты. Удзень з Леа гуляюць дзяўчаты, гэта іх абавязак. Складана было, калі я выйшла на працу, малодшай дачцэ тады споўнілася толькі два гады. Па прафесіі я настаўніца малодшых класаў. Але папрацавала толькі адзін навучальны год — і зноў у дэкрэтны водпуск. Цяпер чакаем шостае дзіця, марым пра сына, але гэта не прынцыпова.

З дзіцячага пакоя данёсся шум, дзяўчаты нешта гучна абмяркоўвалі. «Можа, пасварыліся?» — занепакоілася Юлія. Уладзімір нахмурыўся.

— Паміж дзецьмі бываюць канфлікты, спрэчкі, і нават не адзін раз на дзень, — кажа Уладзімір. — З самага ранняга дзяцінства вучым саступаць, прасіць прабачэння, іначай не магчыма ўжыцца ў вялікай сям'і.

Пачуўшы голас гаспадара, лабрадор Леа бліжэй пасунуўся да яго, паклаў галаву на калені.

— Дзеці вельмі прасілі сабаку, — заўважыла Юлія. — Я была катэгарычна супраць, але калі Аляксандры споўніўся год, мы з дзяўчатамі вырашылі падараваць мужу сабаку на дзень народзінаў. Так у нас з'явіўся Леа. Пра маленькага сабачку размовы не ішло, муж заўсёды казаў, што ён сам высокі (метр восемдзесят), моцны, і сабака павінен быць адпаведны.

У кватэры шумна, весела. Дзяўчаты бегаюць з пакоя ў пакой, пэўна, задумалі нейкую гульню.

— Цяпер спаць не ўкладзеш,— смяецца Юлія. — Дзяўчатам добра разам. Сёння ўсё больш сем'яў, дзе адно, два дзіцяці, і мы вылучаемся сярод іх. Людзі лічаць, што ў вялікай сям'і не паспееш падзяліць увагу паміж усімі дзецьмі. У мяне нават склалася свая тэорыя на гэты конт. Маці — гэта сонца, і калі дзіця адно, ад яго ідзе прамень святла, цяпла, накіраваны ў адзін бок. І гэты прамень такі яркі, гарачы, што дзіця намагаецца схавацца ад яго, яму некамфортна. А калі дзяцей шмат — больш праменьчыкаў, больш цяпла і святла.

ЦІКАВЫ ФАКТ

Мінчанка Таццяна Кароткая ў 54 гады ўпершыню стала маці. Яна нарадзіла двойню 7 жніўня ў навукова-практычным цэнтры «Маці і дзіця». Хлопчыкі нарадзіліся здаровымі.

На халадзільніку вісіць шмат малюнкаў. Намаляваны дрэвы, жывёлы, нейкія казачныя істоты.

— Дзеці падаравалі, — усміхаецца Юлія. — У нашай сям'і шмат свят. Адных дзён народзінаў колькі! Хутка будзем святкаваць Пакроў Багародзіцы, гэта праваслаўнае свята, якое адзначаецца 14 кастрычніка і супадае з Днём маці. Звычайна мы ідзём у царкву, а пасля накрываем салодкі стол. Увогуле, мы як найчасцей стараемся праводзіць час разам. Ездзім разам на дачу, выязджаем на прыроду, альбо проста вячэраем.

Раптоўна зазваніў тэлефон. Юля зняла трубку і крыху пагаварыла...

— Часам знаёмыя, сябры тэлефануюць параіцца наконт дзяцей, — тлумачыць яна. — А я параіла б усім бацькам быць больш цярплівымі. У любым выпадку, маці аддае шмат любові, я хацела б пажадаць матулям, каб яны атрымлівалі гэтую любоў назад, адчувалі, што іх хтосьці любіць, не звярталі ўвагі на складанасці, а пераадольвалі іх. А наконт узросту — гэта не галоўнае. Шчасце быць маці ў любым узросце! Маладая маці ці ўжо сталая, ад гэтага яна не будзе менш любіць дзіця. Калі бачыш, як тваё дзіцятка робіць першыя крокі, першы раз усміхаецца, сэрца напаўняецца радасцю, у такія моманты здаецца, што вырастаюць крылы і ты здольны абсалютна на ўсё.

Надзея ЕМЯЛЬЯНАВА.

Наталля ЕМЯЛЬЯНАВА, працуе ў аддзеле ідэалагічнай работы Салігорскага райвыканкама:

— У мяне тры дачкі. Старэйшай 20 гадоў, сярэдняй 19, а малодшай 3. Машу нарадзіла ў 39 гадоў, і ганарыся гэтым. Вельмі хацела трэцяе дзіця. Старэйшыя дочкі ўжо дарослыя, самастойныя, а я хацела аб кімсьці клапаціцца. У мяне заставаўся вялікі запас незапатрабаванай любові, пяшчоты. Было складана, але я ўсё пераадолела, і цяпер у мяне тры цудоўныя дзяўчынкі. Галоўнае — не баяцца, верыць у свае сілы, і ўсё атрымаецца.

Мікалай РУСАКОВІЧ, пенсіянер з Любані:

— У нашай сям'і тры дачкі, і самая малодшая нарадзілася, калі нам з жонкай было па 36 гадоў. Мы не прагматыкі, па жыцці нічога не вылічвалі і не планавалі. Дзеці ад Бога, і гэта шчасце ў любым узросце. Жыць трэба і любіць адзін аднаго, гэта галоўнае.

МЕРКАВАННЕ ПСІХОЛАГАЎ.

Як правіла, у пары, дзе бацькі старэйшыя за 30, да з'яўлення першынца рыхтуюцца загадзя, і дзіця з'яўляецца на свет жаданым. Акрамя таго, менавіта да 30 гадоў з'яўляецца жыццёвы вопыт, мудрасць, псіхалагічная сталасць. Усе гэтыя якасці дазваляюць спакойна ставіцца да свайго стану, прымаць абдуманыя рашэнні. Псіхалагічны камфорт малому ў такой сям'і забяспечаны, а позняя цяжарнасць не будзе праблемай.

МАМІНА МАЛІТВА

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Ва Уладзіміра чацвёра дзяцей. Ён жыве ў Жыткавічах, мае сваю «фуру», займаецца перавозкамі грузаў. Некалі адным з першых пачынаў выраб мэблі пад заказ. Прайшло ўжо больш за дзясятак гадоў, як Леанід пераехаў з сям'ёй у ЗША. Ён дальнабойшчык, трымае свае машыны для перавозкі вялікіх грузаў. У яго двое дзяцей. У сям'і Паўла, якая жыве ў Альшанах, чакаюць чацвёртае дзіця. Тамара жыве ў Рамлі, працуе ў магазіне і выхоўвае таксама траіх. У Валеры таксама трое, і ён жыве ў Альшанах. Аляксей застаўся жыць у Рамлі, у іх сям'і трое нашчадкаў. Марыя будуе сваё жыццё ў Маскве, гадуе дваіх дзяцей. Столькі ж нарадзіла і Наталля, што жыве ў Альшанах. Барыс таксама ў Альшанах. У яго пакуль двое спадкаемцаў. Там жа жыве сям'я Лены, якая летась выйшла замуж. Ужо вясною гэтага года ажаніўся Мацвей. Яны чакаюць свайго першынца. Аляксандр пакуль жыве з бацькамі. Іна выйшла замуж і нарадзіла дваіх дзяцей, жыве ў Мачулі. Таццяна працуе ў Мінску кандытарам. Якаў — муляр, зараз працуе ў СВК. Мікалай і Віталь — пакуль школьнікі. Першы ў восьмым, а другі — у дзявятым класе. Іх Любоў Аляксееўна нарадзіла, калі ў яе ўжо было трое ўнукаў і калі ўрачы забаранялі мець дзяцей.

— Вядома, цяжка гадаваць малых. Але прыгатаваць ежу, памыць бялізну, прыбраць — для мяне заўжды было ў радасць. Гэта я рабіла з любоўю, — расказвае Любоў Аляксееўна.

Яшчэ калі ў сям'і было сямёра дзяцей, яна мыла рукамі (зараз ужо машына-аўтамат выконвае гэтую работу). Заўжды да 7.30 у доме быў сняданак — дзеці павінны пайсці ў школу, паснедаўшы.

Малыя раслі паслухмянымі, дапамагалі бацькам, старэйшыя прыглядалі за малодшымі, працавалі. Выхоўвалі іх у любові і веры. Біць дзяцей?! Ні ў якім разе. Усе шпалеры гаспадыня двойчы на год пераклейвала: там парвалі, там пафарбавалі, там забрудзілі. У доме нічога лішняга не было — усё для зручнасці і для жыцця.

Гаспадарку заўжды трымалі вялікую: усіх жа накарміць трэба! Было, што і тры каровы, 10 свіней... Зараз на падворку адна карова. Без яе пакуль не ўяўляе сваёй гаспадаркі Любоў Аляксееўна: трэба і дзецям, і ўнукам свежага малачка даць.

З года ў год сям'я бярэ ўчастак буракоў. Завітала да Казеняў у дом, калі яны з раніцы спяшаліся на поле. Ішоў ужо трэці дзень уборкі. З'ехаліся тыя, хто мог прыехаць, каб талакою справіцца з вялікай работай. Маці пакінулі дома: стамілася за папярэдні дзень, здароўе ўжо не тое — ногі баляць. Любоў Аляксееўна не здзіўляецца — такі працяглы час цяжарнасці выносіла.

Яны звыклыя да работы дружнай кампаніяй. Гэта зараз лягчэй для маці стала выдаваць замуж і жаніць, у армію адпраўляць. У яе цэлы гурт памочнікаў — дочкі і нявесткі добра ведаюць сваю справу. А былі часы, калі на год па тры вяселлі ладзілі.

Любоў Аляксееўна ўзнагароджана чатырма медалямі мацярынства, а калі ў сям'і было яшчэ 10 дзяцей, атрымала ордэн «Маці-гераіня».

Усю вялікую сям'ю сабраць складана, але на юбілеі бацькоў яны абавязкова прыязджаюць, абавязкова збіраюцца, калі Леанід прылятае з ЗША. Да яго таксама ездзяць. Вось і гэтым летам Любоў Аляксееўна была ў гасцях у сына. Хто бліжэй, дык наведваюць не толькі бацькоў, але і адно аднаго — святы, дні нараджэння, хрысціны і іншыя даты святкуюць вялікай кампаніяй. А мама вучыць: калі куды збіраецеся, дык трэба, каб кожны прывёз з сабою нейкую страву — і вам не накладна, і тым, хто прымае, добра.

За кожнага з дзяцей Любоў Аляксееўна хвалюецца. Яна пераканана: чым больш дзяцей, тым большая да іх любоў. Вось зараз з хваляваннем расказвае пра чатырох цяжарных нявестак, непакоіцца, каб дзеткі здаровенькімі нарадзіліся. Моліцца штодзённа за ўсіх і кожнага...

Таццяна СЕГЕН.

■ Далёкае — блізкае

НАША ЗАСТУПНІЦА

З МАЛЕНСТВА І НА ЎСЁ ЖЫЦЦЁ

Дзень маці, які адзначаецца ў Беларусі 14 кастрычніка, невыпадкова прыпадае на свята Пакроваў Прасвятой Багародзіцы. Як Маці Божая моліцца аб усіх хрысціянах, абараняе іх, так і для кожнага чалавека заступніцай з'яўляецца яго маці. З маленства і на працягу ўсяго жыцця. І пакуль яна ёсць, мы нават у сталым узросце адчуваем сябе дзецьмі.

Аб гэтым прапануе задумацца выстава «Успамін аб матчынай хаце», якая напярэдадні Дня маці адкрылася ў Гродзенскім дзяржаўным музеі гісторыі рэлігіі.

Арганізатар выставы, старшы навуковы супрацоўнік музея Вера ХВЕДЧЫНА запрашае карэспандэнта «Звязды» ў музейны пакой, які па сваім інтэр'еры нагадвае звычайную хату ў адной з беларускіх вёсак сярэдзіны мінулага стагоддзя. Тут амаль да падлеткавага ўзросту дзеці знаходзіліся менавіта пад апекай сваёй маці. І толькі потым, у сямі-васьмігадовым узросце, хлопчыкі пераходзілі пад уплыў бацькі, далучаліся да мужчынскай працы, а дзяўчынкі, як будучыя гаспадыні, удасканальвалі звычкі, што закладваліся мамай. Псіхолагі кажуць, што характар дзіцяці фарміруецца да пяцігадовага ўзросту. І калі так, то і практычна ўсе маральныя прынцыпы, этычныя погляды атаясамліваліся менавіта з маці, з матчынай хатай.

Гэта мама з самага пачатку рабіла ўсё, каб засцерагчы дзіця ад ліха. Нават арнаменты — на кашулях, спадніцах, ручніках былі як абярэг. Абярэгам служыў і пояс-спавівач: ён быў такім доўгім, каб шмат разоў абвіцца вакол дзіцяці. Клопатам пра будучыню абумоўлены і колеры спавівача. Белы — колер сусвету, чырвоны — колер жыцця.

Музейная экспазіцыя «Успамін аб матчынай хаце».

Дарэчы, пояс быў абавязковай часткай беларускага строю. Нават для малых маці ткала кашулю да пят. Яны хадзілі без ніжняй бялізны, але абавязкова з поясам.

Вера Хведчына звяртае ўвагу і на соску з... мяккага льну. Бралі кавалачак з парванай кашулі ці ручніка і абмотвалі ім мякіш, прамочаны салодкай вадой. Ды яшчэ трохі расцёртага маку дадавалі, каб дзіця паспала, бо мама павінна была працаваць. Звычайна такія соскі ішлі ў ход у полі — у зробленым з тканіны шалашы, дзе можна было засланіць дзіця ад сонца. Палявымі работамі, пэўна, тлумачыцца і імкненне зрабіць калыску як мага лягчэйшай, каб зручна было пераносіць.

Адна з вітрын выставы ўмоўна называецца «Пастушковая». Ужо з трох гадоў дзецям даручалі пасвіць каля хаты гусей і свіней. А ў сямі-васьмігадовым узросце хлопчыкам даверялі пасвіць кароў. Гэта было вельмі ганарова. Маленькі пастух быў ужо не ў кашулі да пят, а ў штанах, якія яму пашыла маці. У дзіцячых лапціках, з вярэнькай (вяровачкай цераз плячо, якой перавязвалі пакунак з лустай хлеба, кавалкам сала, агурком і цыбулінай), пугай, а таксама з дудкай-фіёлкай ці нават пастуховым рогам.

Што ж датычыцца дзяўчынак, то яны павінны былі да 12-13 гадоў усяму навучыцца (зразумела, ад мамы) па хатняй гаспадарцы. І ежу гатаваць, і хлеб выпякаць. І вясельныя кашулі для сябе і будучага мужа дзяўчына павінна была сама вырабіць.

Для дзяўчыны «на выданне» заказвалі асобны куфар, які яна паступова запаўняла. І па яго змесціве потым меркавалі аб здольнасцях нявесты. Калі «несладуха» (не можа хлеб выпячы, борш, дранікі згатаваць, не ўмее ткаць, вышываць), то хто ў гэтым вінаваты? Маці... Калі не здолела як след навучыць — прыйдзецца чырванець перад усім родам.

Каб потым не было соромна, маці літаральна з першых дзён займаюцца выхаваннем. З дапамогай калыханкі і казак прывівае дзеткам любоў да роднай мовы. Вучыць правілам паводзін за сямейным сталом. Выхоўвае павагу да святога месца ў хаце — чырвонага кута... І пры гэтым, ледзь паспяваючы рабіць хатнія справы і працаваць у полі, яна застаецца яшчэ і творцам.

— Вось, напрыклад, велікодныя яйкі-пісанкі, зробленыя Ганнай Зайко з пасёлка Сапоцкін Гродзенскага раёна ў вельмі старажытнай тэхніцы — роспісу арганічнымі фарбавальнікамі. Зараз гэтая традыцыя адносіцца да нематэрыяльных набыткаў беларускай культуры. Калі ў хаце не было нітак, бралі звычайную паперу і на свята аздаблялі акенцы вось такімі цудоўнымі фіранкамі, — зазначае Вера Хведчына.

Хатняе начынне: дзяжа хлебная, лапата хлебная, шыян для зерня, маслабойка, кош-гарнец, арэшніца.

Фота Яраслава ВАНКОВІЧА.

Экспазіцыя, прысвечаная «матчынай хаце», зразумела, не магла абысціся і без такога цяпер ужо экзатычнага хатняга начыння, як прасніца, маслабойка, хлебная лапата, хлебная дзяжа. Апошняй, дарэчы, не пашкодзіць карыстацца і цяпер — няхай, не для замесу цеста, а падчас вясельляў. Паводле беларускай традыцыі, маладых саджалі на дзяжу — каб, як хлеб там «расце», так і сям'я дзецьмі прырастала.

Дарэчы, прызначэнне некаторых прадметаў у «матчынай хаце» далёка не кожны сёння зразумее без тлумачэння. Напрыклад, прадаўгаватая плеценая рэч з добрай цыркуляцыяй паветра, аказваецца, служыла для захоўвання арэхаў. А сэнс прымацаванай палкі ў тым, што арэшніца ўстаўлялася паміж бярвенняў бліжэй да столі, каб туды не залезлі мышы. І яшчэ, напэўна, каб дзеці не дабраліся.

Зараз арэшніцы, як і многія іншыя запатрабаваныя ў нашых продкаў прадметы, ужо не ў модзе. А вось так званы «чарнадымлены» посуд і цяпер на Гродзеншчыне вырабляецца народнымі майстрамі і карыстаецца попытам. І можна зразумець, чаму ў Прынямонні такая керамічка была папулярнай здаўна: вельмі прыгожа і «смачна» глядзіцца ў гэтых місках бульба, пасыпаная кропам, або агуркі з памідорамі. Сёння для кагосьці гэта такі «этнашарм». А для кагосьці — і «настальгічны матыў», успамін аб сапраўднай матчынай хаце...

Барыс ПРАКОПЧЫК

■ Факт

З НАЎГАРОДСКАГА МУЗЕЯ-ЗАПАВЕДНІКА — У ПОЛАЦКІ

У мастацкай галерэі Нацыянальнага Полацкага гісторыка-культурнага музея-запаведніка адкрылася выстава «Знаёмства з калекцыяй. Партрэт у Расіі XIX — пачатку XX стагоддзя». На ёй прадстаўлена каля трыццаці жывапісных твораў партрэтнага жанру з фонду жывапісу Наўгародскага дзяржаўнага аб'яднанага музея-запаведніка. Таксама адкрылася выстава графікі наўгародскага мастака Барыса Няпомняшчага — аднаго з самых вядомых майстроў расійскай графікі. Яго творы знаходзяцца ў расійскіх і замежных музеях, а таксама прыватных калекцыях Амерыкі, Люксембурга, Італіі, Германіі, Швецыі, Нарвегіі, Фінляндыі і іншых краін. Мастак вядомы і як аўтар графікі па матывах твораў рускіх класікаў М.В. Гогаля («Запіскі вар'ята») і Ф. М. Дастаеўскага («Браты Карамазавы»).

Аляксандр ПУКШАНСКІ

■ Гарадскія паданні

ШЛЮБ, ЯКІ ЛЮБ, АБО ЯК У МІНСКУ ВЯСЕЛЛІ ГУЛЯЛІ

У часы паганства мнагажонства лічылася нормай. Становішча жанчыны ў шлюбе ў тыя часы было незайздроснае: на ёй трымалася гаспадарка і дзеці, і пры гэтым яна не мела ніякіх правоў. Тым не менш у пантэон беларускіх багоў уваходзілі свае абаронцы шлюбу і кахання — багіня Лада і яе дачка Лёля. У нашых далёкіх продкаў існавала свята — лёльнік (ляльнік), якое ўяўляла сабой вясновыя гульні і плёсканні ў вадзе. Падчас такіх рытуальных гульняў мужчыны і выбіралі сабе жонак сярод дзяўчат.

...І прыйшла да нас багіня

Вось і мы, як старажытныя радзімічы, якія жылі на тэрыторыі цяперашняга Мінска, разам з экскурсаводам Людмілай Скрадаль на ўзбярэжжы Свіслачы, там, дзе калісьці было замчышча, паспрабавалі рэканструяваць гэтае свята ўшанавання жанчыны і пачатку жыцця. Сталі ў кола і, згодна са старажытным абрадам, выбралі Лялю (ці Лёлю) — самую прыгожую дзяўчыну з экскурсантак. «У Лёлі абавязкова павінен быць букет палявых кветак, — паведаміла Людміла, працягваючы дзяўчыне загадзя падрыхтаваныя астры. — Саму яе апраналі ў доўгі белы сарафан, на галаву надзявалі вянок. А вакол ставілі ежу (малако, масла, хлеб і іншыя прадукты) і пачыналі вадзіць карагод». Мы пачалі карагодзіць вакол Лёлі, а экскурсавод тым часам зачытвала словы песні, якая выконвалася падчас рытуалу. Пасля гэтага абраная багіня часцівала ўсіх дзяўчат ежай і абавязкова дарыла кожнай з іх па кветцы са свайго вянка. Паколькі ежы ў нас не было, наша рэканструкцыя абмежавалася раздачай астраў экскурсанткам. Па словах Людмілы, ад вышэйназванага свята і пайшла традыцыя дарыць жанчынам кветкі. Пачынаўся ляльнік 8 — 9 сакавіка (цікавае супадзенне са святкаваннем сучаснага Міжнароднага жаночага дня) і працягваўся да Купалля.

Адышоўшы ад ракі і апынуўшыся на былой Саборнай плошчы (каля Свята-Духава сабора), мы ўзгадалі часы, калі на нашы землі прыйшло хрысціянства. Дарэчы, гэтая падзея адбылася таксама дзякуючы шлюбу: візантыйская прынцэса Ганна, да якой пасватаўся князь Уладзімір (у яго, між іншым, было восем «афіцыйных» жонак і яшчэ гарэм, у які ўваходзіла каля двухсот жанчын), пагадзілася на шлюб пры ўмове, што той прыме яе веру. Такім чынам на высокім узроўні быў пакладзены канец мнагажонству, а разам з тым змяніліся і шлюбныя звычаі. Цяпер пабрацца шлюбам можна было толькі ў храме.

У Статутах ВКЛ, у адрозненне ад краін Еўропы, ужо ў XVI стагоддзі былі ўрэгуляваны пытанні сямейных адносін.

Царква, мячэць і сінагога

Уплываючы на жыццё людзей, царква імкнулася прыстасаваць паганскія святы пад свае каноны. Адно з такіх свят сёння вядомае як Пакровы Маці Божай і звязана з вясельнымі традыцыямі. Да гэтага часу ўжо быў сабраны ўраджай, у свіранах і кублах усяго было багата, а значыць, надыходзіў спрыяльны час для ад-

А вось так выглядалі вяселлі ў 50 — 60-я гады XX стагоддзя.

пачынку і святкавання вяселляў. У народзе казалі: «Прыйшлі Пакровы — раве дзеўка, нібы карова». А таму «раве», што замуж не бяруць. Бо калі да Пакроваў дзяўчыну не засваталі, то яшчэ год хадзіць ёй у дзеўках.

Але ж у Мінску, як вядома, жылі не толькі хрысціяне. Апроч іх, былі татары, а габрэі дык увогуле складалі вялікую частку гарадскога насельніцтва. І ў прадстаўнікоў гэтых народаў таксама былі свае вясельныя традыцыі.

Так, апынуўшыся, напрыклад, у Ракаўскім прадмесці Менска гадоў дзвесце таму, можна было пабачыць габрэйскае вяселле, якое магло адбывацца як у сінагозе, так і на свежым паветры. Дзея абавязкова праводзілася пад балдахінам — хупай, які і даў назву ўсяму абраду. Хупа накрывала маладых, сведкаў і чалавека, які праводзіў абрад (ім неабавязкова павінен быць равін). Гэты балдахін сімвалізаваў абаронены дом, у які ўваходзіць маладая сям'я. Жаніх і нявеста давалі адно аднаму клятву ў вернасці на ўсё жыццё, а пасля гэтай дзеі цягам трох дзён (не заўжды адразу) ладзілася вясельнае застолле.

Татарскі канец, які знаходзіўся ў раёне сучаснай гасцініцы «Юбілейная», таксама быў цікавы сваёй вясельнай абраднасцю. Там стаяла драўляная мячэць, пасля перабудаваная ў каменную, і мусульманскія шлюбы маглі заключацца толькі ў ёй (гэта значыць, выключна ў храме). Падчас вяселля доўга чытаўся Каран, у чытанні браў удзел жаніх. А само ўзяцце шлюбу нагадвала заключэнне сацыяльнай дамовы і падзелу абавязкаў паміж маладымі. «Тагачасныя газеты сведчаць пра тое, што Татарскі канец быў самым спакойным раёнам у горадзе, — адзначыла Людміла Скрадаль. — Гэта значыць, што там жылі добрыя сем'і з сур'ёзнымі каштоўнасцямі і правільным выхаваннем дзяцей».

Муж здрадзіў Радзіме? Прэч!

Наступны прыпынак у нашай вандроўцы адбыўся каля ратушы. Тут мы ўзгадалі часы Вялікага Княства Літоўскага і, вядома, магдэбургскае права, якое Мінск атрымаў у 1499 годзе. Менавіта ў ратушы знаходзіўся магістрат, які вырашаў у тым ліку і шлюбныя пытанні. У Статутах ВКЛ, у адрозненне ад краін Еўропы, ужо ў XVI стагоддзі былі ўрэгуляваны пытанні сямейных адносін: прапісаны такія моманты, як атрыманне пасагу пры ўзяцці шлюбу, спадчыны пасля шлюбу дзяцей і нават шлюбаразводны працэс. Так, аказваецца, ён — не з'ява сучаснасці. Для таго, каб скасаваць шлюб у ВКЛ, спачатку трэба было ўзяць дазвол на гэта ў святара і толькі пасля ісці ў магістрат. Тут вырашаліся пытанні падзелу маёмасці пасля разводу. Сужэнцы павінны заключыць дагавор аб маёмасці (вена) — дакумент, у якім было прапісана, хто і што атрымае пасля разыходу. Афіцыйнымі ж прычынамі для гэтага маглі быць смерць або знікненне без вестак мужа ці жонкі, сыход у манастыр, здрада сям'і і дзяржаве, а таксама няздольнасць да інтымнага жыцця.

Такія законы дзейнічалі ў нашым горадзе яшчэ некалькі гадоў пасля апошняга падзелу Рэчы Паспалітай, пасля чаго іх замянілі законы Расійскай імперыі. Але па-ранейшаму галоўная роля ў стварэнні сям'і належала вянчанню.

Часы мяняюцца — каштоўнасці застаюцца

Карэнны пералом у інстытут шлюбу і сям'і прынёс 1917 год. Вянчанне было афіцыйна забаронена, затое з'явілася вядомая і сёння ўстанова — ЗАГС. Цяпер, каб стаць мужам і жонкай, трэба было «запісацца ў чаргу на шлюб» і праз некалькі дзён прыйсці і паставіць свае подпісы.

Мае бацькі ажаніліся ў 1956 годзе. У мамы была белая сукенка, тата ўзяў у сябра касцюм. У іх была бляшанка зялёнага гарошку і бутэлька шампанскага.

«Тое, як змяніліся погляды людзей на вяселлі, адлюстроўваюць шлюбныя ўборы маладых», — распавядала Людміла, паказваючы фотаздымкі маладажонаў розных часоў. Розніца сапраўды вельмі значная: на дарэвалюцыйных фота строі нявест урачыстыя, упрыгожаныя кветкамі і карункамі, а на здымках пасля 1917 года вясельнае адзенне стрыманае, часам нават будзённае. Працэдура скасавання шлюбу таксама спрасцілася, ужо нават не трэба было тлумачыць яго прычыну. Натуральна, што сем'і сталі не такімі моцнымі, як раней. Але, тым не менш, народныя вясельныя традыцыі, замацаваныя стагоддзямі, не забываліся. Працягвалі існаваць агледзіны і сватанне, ладзіліся вясельныя цягнікі.

...Вялікая Айчынная вайна разбурыла шмат сем'яў. Разам з тым, яна прынесла такую з'яву, як «баявая сяброўка». «Гаворка пра жанчын, якія ў тыя страшныя гады жылі разам з вайскоўцамі фактычна як жонка і муж, — казала экскурсавод. — Зразумела, што такія шлюбы ніхто не фіксаваў. Але пасля вайны, калі гэтыя людзі хацелі зарэгістраваць адносіны, ім было дастаткова наяўнасці агульных дзяцей, альбо перапіскі, альбо сведкі, які мог пацвердзіць іх сумеснае пражыванне». У пасляваенны час ладзіліся спакойныя, не надта багатыя вяселлі. «Мае бацькі ажаніліся ў 1956 годзе. У мамы была белая сукенка, тата ўзяў у сябра касцюм. У іх была бляшанка зялёнага гарошку і бутэлька шампанскага — усё», — падзялілася Людміла.

Цяпер у Мінску дзесяць ЗАГСаў, і, нягледзячы на аднатыпнасць шлюбных цырымоній, што ладзяцца ў іх, у кожнай установы — свая цікавінка. А вось маштабнасць вясельных гулянняў у нашы дні могуць утаймаваць хіба што фінансавыя магчымасці маладых. Як бы ні было, але статыстыка сведчыць, што сёлетняя колькасць шлюбаў па краіне павялічылася ў параўнанні з леташняй амаль на 10 тысяч, а гэта значыць, што каштоўнасць сям'і ў беларусаў мацнее.

Дзіяна СЕРАДЗЮК.
Фота аўтара

■

Экскурсанты паспрабавалі зладзіць сапраўдны ляльнік каля Свіслачы...

■ Сёння — Сусветны дзень хоспіснай і паліятыўнай дапамогі

ШТО МОЖНА ЗРАБІЦЬ ДЛЯ НЕВЫЛЕЧНА ХВОРАГА?

Паняцце «паліятыўная дапамога» ўзнікла некалі ў сувязі з лячэннем анкалагічных хворых — было арыентавана на патрэбы тых, хто памірае ад анкалагічнага захворвання, а таксама іх блізкіх. Аднак сёння гэта паняцце мае на ўвазе догляд і падтрымку хворых з самымі рознымі невылечнымі захворваннямі, інвалідаў, старых. Кожны трэці пацыент, якому неабходна паліятыўная дапамога, — пажылы і адзінокі. Доля такіх людзей у структуры насельніцтва стабільна расце і павінна падвоіцца літаральна да 2050 года. Асноўнымі хранічнымі захворваннямі, якія становяцца прычынай смерці, застаюцца сардэчна-сасудзістыя і анкалагічныя.

— Хранічныя захворванні, якія не паддаюцца поўнаму вылечванню, — гэта не толькі медыцынская, але і сацыяльная праблема, — кажа **галоўны ўрач бальніцы паліятыўнага догляду «Хоспіс» Вольга МЫЧКО.** — Многія хворыя жывуць і паміраюць у пакутах, без адэкватнага лячэння болю і іншых паталагічных сімптомаў, без вырашэння псіхасацыяльных праблем, задавальнення сваіх духоўных патрэб. Паліятыўная дапамога, якая развіваецца і ў нашай краіне, заклікана павысіць якасць жыцця невылечна хворага, незалежна ад характару захворвання, а таксама падтрымаць членаў яго сям'і, якія трапляюць пры гэтым у стрэсавую сітуацыю.

Паліятыўная медыцынская дапамога аказваецца пераважна ў такой установе, як хоспіс. І першы такі хоспіс для дарослых быў створаны ў Мінску ў 2005 годзе. Сёння дапамога такога кшталту аказваецца ў 24 арганізацыях аховы здароўя, функцыянуюць 296 ложкаў. У мінулым годзе ў хоспісах і аддзяленнях паліятыўнай меддапамогі краіны дапамогу атрымалі каля 11 тысяч хворых, з іх 4600 — ва ўмовах стацыянара.

Змены ў заканадаўстве

Дэпутат Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, член Пастаяннай камісіі па ахове здароўя, фізічнай культуры, сямейнай і моладзевай палітыцы, старшыня Беларускай асацыяцыі ўрачоў Дзмітрый ШАЎЦОЎ:

— На асенняй сесіі плануецца вынесці на разгляд увядзенне паняцця «паліятыўная медыцынская дапамога» ў дзейны Закон Рэспублікі Беларусь «Аб ахове здароўя» (у артыкул 16 «Віды і формы аказання медыцынскай дапамогі»). У нашай краіне дапамога падобнага кшталту ўжо аказваецца на досыць высокім узроўні, аднак наспела неабходнасць прапісаць адпаведнае паняцце ў заканадаўстве. Гэта вельмі важны крок. На практыцы гэта паспрыяе больш актыўнаму развіццю паліятыўнага кірунку — даступнасці і эфектыўнасці кароткатэрміновай і доўгатэрміновай паліятыўнай меддапамогі.

ДАРЭЧЫ...

25 кастрычніка на базе Беларускай медыцынскай акадэміі паслядыпломнай адукацыі адбудзецца рэспубліканская навукова-практычная канферэнцыя «Паліятыўная медыцына ў Рэспубліцы Беларусь: стан, перспектывы развіцця». На канферэнцыі плануецца аналіз работы службы паліятыўнай меддапамогі ў рэспубліцы, абмеркаваць шляхі яе ўдасканалення, праблемы лячэння хранічнага болю, забеспячэння наркатычнымі лекавымі сродкамі і псіхатропнымі рэчывамі ў паліятыўнай практыцы, пытанні ўдзелу службаў сацыяльнай абароны. Для абмену вопытаў на канферэнцыю прыедзе прадстаўнік Расійскага цэнтра паліятыўнай дапамогі анкалагічным хворым.

Паліятыўная дапамога — гэта:

- лячэнне вострага і хранічнага болю;
- лячэнне іншых сімптомаў цяжкага захворвання;
- змякчэнне пабочных эфектаў лекавай тэрапіі;
- кваліфікаваны сястрынскі догляд;
- псіхалагічная падтрымка пацыента і яго сям'і;
- задавальненне духоўных патрэб.

Сучасны хоспіс — гэта:

- каманда спецыялістаў па паліятыўнай дапамозе;
- месца, куды могуць прыйсці сваякі і сябры;
- месца, дзе праводзяцца рэлігійныя абрады;
- месца, дзе пацыент адчувае клопат і падтрымку.

Памятка для членаў сям'і

1. Вашаму хвораму сваяку патрэбна ваша дапамога, а вам — яго. Усё павінна быць узаемным.
2. Вашы пачуцці не могуць быць «прыстойнымі» ці «непрыстойнымі», гэта проста пачуцці. Вучыцеся не вінаваціць сябе за іх.
3. Праяўляйце да хворага разуменне, цярплівасць і спачуванне.
4. Навучыцеся проста слухаць хворага, не ацэньваючы.
5. Проста пытайцеся: «Ці магу я неяк дапамагчы?».
6. Не пазбаўляйце хворага магчымасці самому клапаціцца пра сябе.
7. Падтрымлівайце, а не ратуйце.
8. Адкрыта абмяркоўвайце верагоднасць абвастрэння ці смерці.
9. Давярайце медработнікам, вучыцеся элементарным медыцынскім навыкам.
10. Судакрананне са смерцю зробіць яе не такой страшнай.

Святлана БАРЫСЕНКА

■

■ Хто каго?

«ПАДАРОЖНЫ Ў БЕЛАРУСІ ПАДАБРАЎ АДНУ МАРУСЮ...»

Што было — было. Дзе? Ды, можна сказаць, у суседняй кватэры. І якраз жа ў суботу! Маладзічка адна сынка свайго забаўляла, уголас зайздросціла яму. Казала:
— Ну як жа добранька табе: выспаўся, смачненька паеў, пагуляў, зараз зноў паспіш...
З прыбіральні яе муж адазваўся:
— Бо маю права, — сказаў, — у мяне выхадны. Законны!
Ну хто б у тым сумняваўся: бываюць яны, выхадныя!.. І ў жанчын, між іншым, таксама. Але ж пры гэтым...

Зрэшты, ніякай прозы! Навошта? Калі ў тэму, што называецца (кінулі вокам на здымак?), вершык ёсць. Напрыклад — ад **спадара Анатоля Гарачова** з вёскі Даўнары Іўеўскага раёна:

Крычаць ды спрачацца
вось з гэтай нагоды
Наўрад ці ты знойдзеш
ахвочага,
Бо ўсё ж «адпачынак»
мужчынскага роду,
А «праца» —
спрадвеку жаночага.

Цікава было б даведацца, чаму? І, магчыма, нават варта, калі б гэта нешта змяніла, а калі не... То застаецца хіба што разважаць (як заўсёды, разам з чытачамі) на тэму адпачынку — у мужчын.

Вось і скончыўся рэйс
Каля самае грэблі.
Можна тэйблам аб фэйс
Або фэйсам па тэйблу —

сцвярджае той жа спадар Гарачоў. І гучыць гэта вельмі знаёма. Хоць, магчыма, і спрэчна, бо тварам у стол яшчэ куды ні ішло (у сэнсе — з нашым чалавекам здараецца), а вось сталом у твар... Божа, барані, бо па сіле ўздзеяння гэты ўдар можна параўнаць ну хіба з тым, што ўбачыла на конкурсным здымку **спадарыня Марыя Грышчанка з Дзяржынска:**

На курорт імчаў Лявон!
Раптам згледзеў... не сезон.
Дом далёка... Як тут быць?
Хоць на лаўцы адпачыць!

Ага... На ёй адпачнеш... Хоць **спадар Віталь Піваварэвіч з Вілейкі** і сцвярджае, што можна:

Не патрэбен ложак
І навошта дом:
Мне падушкі хопіць
Проста за сталом!

Але ж гэта, відаць, перавага ўзросту, бо Віталю гадоў 15-16. Ён ў дзявятым класе вучыцца. І, спадзяёмся, добра, бо на ўроках не спіць? А з іншага боку — скуль тады ведае, што «падушкі хопіць»? Здагадваецца? Як, магчыма, і яго зямлячка, **вучаніца пятага класа СШ №3 Ганна Тамашэвіч:**

Хто з іх спіць,
не разумею:
Дзядзька ці сабачка?
Хто каго сабою грэе —
Вось у чым задачка!

Было, паспрабавалі разгадаць яе: досыць пільна паглядзелі на здымак. Сабачкі, як быццам, няма? Ці ўсё ж ёсць? (Анекдот — у тэму. На выставе адзін з гледачоў кажа мастаку: «Дзіўная ў вас карціна. Называецца «Кот у ботах». Боты бачу, а дзе ж кот?» — «Дык жа ў ботах...»).

Тады і сабачка, магчыма, недзе...

Зрэшты, падказкі ў школе не вітаюцца. Ды і навошта яны, калі кожны можа яшчэ раз глянуць на здымак і «як бы» здагадацца, дзе, у якім месцы, можа быць сабачка...

Ну вядома ж, не закапаны, як той казаў, разважаючы пра сутнасць справы, пра прычыны... У тым ліку — і вось гэтага досыць незвычайнага адпачынку ля дарогі. Бо магчыма ж (як лічыць **спадарыня Любоў Чыгрынава з вёскі Забалацце Вілейскага раёна):**

Марыў хлопец зарабіць
У Маскве нямала.
А чакае во, сядзіць...
Мамку... Каб забрала.

(З таго ж канверта і актуальнае:

Так у пяты прыпякло —
Кінуў бізнес і жытло...
Прыляцеў не з выраю,
А з далёкай Сірыі).

Мог, вядома ж! Як мог і (на думку **спадара Валерыя Гаўрыша з Чавусаў**):

Імя каханкі
жонцы на вушка
Ляпнуў
вось гэты мужчына...
Выгнала,
услед
запусціўшы падушкай.
Добра яшчэ не цаглінай.
...Варта трымацца
такой завядзёнкі:
Імя адно —
што ў каханкі, што ў жонкі.

У мужыка, такім чынам, павінна быць, і першая, і другая?

Ёсць пярэчанні. Прынамсі, у **спадара Міколы Кісяля з Мінска:**

Не бядуе Лёўка,
Бо заўжды з прыпынай.
З ёй камандзіроўка
Лепей, чым з дзяўчынай!

А галоўнае (як піша **спадар Гарачоў**) — куды бяспечней:

Каб застаўся родным ганак,
Каб не трапіць пад «катушку»,
Не трымайся за баранак,
Лепш — за жончыну начнушку.

А іначай — прападзеш! Як камень у вадзе! Патрэбен прыклад? Калі ласка! І з таго ж канверта:

Пах табакі чутны дзесьці
І нахабна лезе ў вочы...
Гэтак хочацца паесці,
Што няма дзе і заночыць.

Праблема!.. Не вам казаць: часам — невырашальная! «Паглядзеўшы на здымак, — піша, прынамсі, **спадарыня Чыгрынава,** — я найперш успомніла, як ажаніўся адзін хлопец-прыгажун... Ды з такой жа рохляй! Сакрэт у тым быў, што яе блізкая радня жыла ў Амерыцы. І адтуль пастаянна прысылала то долары, то пасылкі. А потым нават «Волгу» падкаціла! Вось і думаў хлопец, што, ажаніўшыся, зажыве — стане багатым, шчаслівым... А трапіў у такія клямары*! Мусіць, гэтая згадка і «прадыктавала» Любові Міхайлаўне радкі:

Лёс прымацкі горкі,
Сто разоў праклятыя:
Ключ ад «Кіа» — ў жонкі,
У цешчы — ключ ад хаты.

Вось і спіць бедны зяць на вуліцы... Магчыма — да пары. А потым прачнецца і (паводле анекдота) ласкавенька так скажа: «Мама, вы ж усё роўна ў краму ідзяце, то зрабіце добрую справу — купіце мне цыгарэт. Вось вам 50 тысяч. Рэшты не трэба». Цешча сыходзіць і вяртаецца... Зяць праз колькі там часу і даючы ўжо 100 тысяч: «Мама, купіце мне піва. Рэшты не трэба». Тая — ад слова, лёцьма... А ў зяця між тым мабільнік звініць: «Любы, ты пенсію маме аддаў?» — пытаецца жонка. «Ды аддаю пакрысе» — адказвае муж.

Зрэшты, гэта адступленне было. А трэба — па тэме. «Новы конкурсны здымак, як заўжды, нечаканы і подпісаў да яго можа быць шмат, — піша **спадар Гаўрыш.** — Але ж я адразу згледзеў, што машына — не з нашымі, а з расійскімі нумарамі. Таму першае, што прыйшло ў галаву, гэта словы:

Ты прабач, расійскі дружа,
Што ў нас з сэрвісам... не дужа.

Гэта мякка кажучы, бо месцамі кульгае той сэрвіс (а тым больш прыдарожны) на абедзве нагі: не хапае ў нас невялічкіх кавярняў і гасцініц, а ўжо прыбіральняў... Як пішуць **сужэнцы Астроўскія з Мінска:** «...Шчасце, што ў нас лес густы і бясконцыя кусты»...

На гэту ж тэму і з таго ж канверта:

Новы знак цяпер з'явіўся:
«Адпачні, калі стаміўся».
Ды пытанне: «Дзе ж прыстаць?
Дзе паесці? Дзе паспаць?»
...Пачакаем (так выходзіць?):
Хтось прыедзе... Нешта зробіць.

А між тым —

Час ідзе — ці спіш, ці едзеш.
Так жыццё збяжыць —
не згледзіш.

Мае, мае рацыю **Валянціна Гудачкова!** І хацелася б, каб мела яе **спадарыня Ядзвіга Янец з Гродна,** якая піша:

Спі спакойна, расіянін.
Не турбуйся пра аўто.
Ў сінявокай Беларусі
Не кране яго ніхто!

З умовай, праўда (як лічыць **спадар Гаўрыш**), што ўладальнік сам не будзе шукаць прыгод на сваю галаву ці на іншае месца. Кшталту:

Падарожны ў Беларусі
Падабраў адну Марусю.
Закруцілася любоў,
Што... ні грошай, ні штаноў!
Спахапіўся... А не то
Мог застацца й без аўто.
...Каб не скублі вас як гусь,
Сцеражыцеся Марусь!

Бо яны ж і насамрэч бываюць, як грыбы: самыя сімпатычныя — сярод самых ядавітых. Але ж гэта потым, калі рассмакуеш. А спачатку...

Якраз ён, той пачатак — на здымку. Зірніце яшчэ раз — услед за **спадарыняй Гудачковай** і ўбачце кранальнае:

Сказала, што прыйдзе,
Стаміўся чакаць...

Гэта, вядома ж, не японскі паэт Басё з яго кароткім: «Восень прыйшла!» — шэпча халодны вецер за вокнамі спальні»... Але ж вельмі блізка...

А што да спальні, да сну, то магчыма:

Прыснілася Ясю машына,
І ён за рулём — паспадар!..
Прачнуўся. Ну што за ўдар!
Машыны чужыя. І... міма!

Міма яго, трэба разумець? А можа, ён сам — міма... Хоць...

Разважанні ад **спадарыні Соф'і Кусянковай з вёскі Лучын Рагачоўскага раёна:**

Мяркуючы па знаках,
Кіроўца не прыбалт,
Але ж у Мінск — не ўедзе:
*Ўсё носіцца па МКАД...***
Бядак — паўдня круціўся,
Змарыўся — спаць зваліўся.
...Вось такая штука МКАД:
Пакатаўся — едзь назад.

Калі, вядома ж, ніхто не спыніць... Хто можа? Ну, вы здагадаліся... Прычым, на думку **спадара Гарачова** — адным сваім выглядам. Не верыце? Чытайце:

Хоць жывём мы не ў раі,
Але ўсё ж без суму.
Форму новую ў ДАІ
Увесці хтось прыдумаў.
Той убачыўшы фэн-шуй
І такога мача,
Нават натаўскі буржуй
З зайздрасці заплача.

А яшчэ (на думку **спадарыні Ірыны Ермаковіч з вёскі Азяраўцы Браслаўскага раёна**), можа спыніць міліцыя. Праўда, калі... прачнецца:

Скраў Ясь лаўку.
Скраў і стол.
На абочыну прыпёр.
Як міліцыя «не чуе»,
Ён дзе хоча заначуе!

Свой погляд на здымак у **спадара Мікалая Старых з Гомеля**. На зададзеную тэму ён анекдот найперш прыгадаў: «Аднаму хвораму на белую гарачку нябожчыкі сталі мроіцца: быццам сустракае ён іх на вуліцы, з кожным размаўляе: — Ты ў якім годзе памёр? — пытае ў аднаго. — У 2005-м. — А ты ў якім? — У 1980-м. — А ты, мабыць, з паўвека таму, бо дужа ж страшны? — А я не памёр, — адказвае мужык, — я з начной змены іду». «Я сам, — узгадвае **Валянцін Мікалаевіч**, — 11 гадоў працаваў па начных зменах. Цяжка. А нехта ж усё жыццё так...»

Менавіта гэтым людзям прысвячаюцца радкі:

Ўсю ночку даўгую
хлапец працаваў.
На «хуткай» дзяжурыў
ці сталь выплаўляў...
Нямала ёсць спраў,
што рабіць мусім ноччу.
Але ж пасля працы
зліпаюцца вочы.
Дык цішай, спадарства —
не будзем будзіць:
Няхай працаўнік
яшчэ трошкі паспіць.

Няхай...

Тым больш што зямлячка Валянціна Мікалаевіча, **спадарыня Раіса Васільева** лічыць, што гэта і не хлопец зусім, а...

У дзеўкі моцная фігура —
Каб падвезці, трэба фура.
Легкавушак цьма імчыць...
Няма фуры — дзеўка спіць.

А таму наказ — кожнаму з удзельнікаў руху ад **спадарыні Ірыны Ермаковіч:**

Не бібікай,
не гудзі,
Марна соню
не будзі:
Куш з яе ты
не здзярэш,
У Маскву
не падвязеш.
Бо даўно
па ўсіх Еўропах
Хтось вандруе
аўтастопам!

Такія вось здагадкі. І абагульняе іх бясспрэчнае (ад **спадарыні Гудачковай):**

Можа, хворы,
можа, п'яны,
А мо чый былы
каханы?
Мо здарожаны
турыст?
Ці наш
сябар-гумарыст...
З паўгадзінкі драмане —
Усе праблемы адпіхне.

Дык хай вось так і будзе! Гэта — пажаданне. А ў дадатак — парада: ідзяце ў казіно — надзявайце самую прыгожую ніжнюю бялізну, бо, магчыма, менавіта ў ёй (адной) вам давядзецца вяртацца дадому. Ці... заснуць ля дарогі і трапіць у зоркі аб'ектыў фотакарэспандэнтаў «Звязды». А ўжо тыя не прамінуць... Як і чытачы.

Таму цяпер самае складанае: падвесці вынікі папярэдняга этапу. Нагадаем: на здымку тады была досыць мажная маладзіца, якая палівала халоднай вадой (з калонкі) шчупленькага мужычка. На думку вялікага чытацкага журы, найлепшыя радкі пра гэтую пару склалі: **спадары Сцяпан Нефідовіч з Лунінеччыны, Анатоль Гарачоў з Іўешчыны, Аляксандр Матошка з Расонаў, Валерый Гаўрыш з Чавусаў, Мікола Кісель з Мінска, спадарыні Любоў Чыгрынава з Вілейшчыны, Ірына Ермаковіч з Браслаўшчыны і Соф'я Кусянкова.** Вось з гэтай, апошняй кандыдатурай, пагадзілася і журы маленькае, рэдакцыйнае. А таму прыз у выглядзе падпіскі на дарагую сэрцам газету на першы квартал 2014 года накіроўваецца ў вёску Лучын Рагачоўскага раёна.

Вызначыла пераможцу і рэдакцыя «Вожыка». Ім стаў **Віктар Трайкоўскі з Мінска,** які атрымае лістападаўскі нумар часопіса.

Вы таксама хацелі б чытаць гэтыя беларускамоўныя выданні? Тады выпісвайце. Альбо ўважліва глядзіце на новы конкурсны здымак, складайце подпісы (дасціпныя, кароткія — не больш чым па восем радкоў) і дасылайце ў рэдакцыю. Шанцы на выйгрыш ёсць! Як ёсць і відавочны прагрэс. Між іншым, не намі заўважаны — спадарыняй Чыгрынавай:

Спеўна, лёгка льецца слова
У Анатоля Гарачова!
І ў Гаўрыша Валеры
Варыянтаў да халеры.
Адзін розум тонкі, —
Два — намнога лепш:
У Астроўскіх звонкі
Зноў складзецца верш...
Разам пакумекаем —
Штось «пракукарэкаем»
Пра старое... Новае...
Беларускай моваю!

Напэўна, таму і жывая рубрыка «Хто каго?», магчыма, таму і далучаюцца да конкурсу новыя людзі. Вярнуць бы яшчэ старых...

Валянціна ДОЎНАР.

**Паводле слоўніка — драўляныя пласціны, якія ставяцца з абодвух бакоў сцяны і сцягваюцца жалезнымі прутамі для яе выраўноўвання і мацавання.*

*** Мінская кальцавая дарога*

■

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

Извещение о проведении 04 ноября 2013 года торгов с условиями по продаже единым комплексом имущества, принадлежащего

ОАО «Управляющая компания холдинга «МИНСКИЙ МОТОРНЫЙ ЗАВОД»

Предмет торгов (сведения о продаваемом имуществе)		инв. номер (бухг.)
	здание специализированное физкультурно-оздоровительного и спортивного назначения общей площадью 1764,3 кв. м, инв. номер (регистр.) 500/С-40121	41
	канализация спортивного корпуса	5842
	водоснабжение спортивного корпуса трубы Д100 мм чугунные	5700
	сети электроснабжения 0,4 кВ	45329
	ограждение О-2(м) 154 м, высота 2,8 м	45606
	благоустройство территории	45602
	спортивная площадка №1 площадью 1 335 кв. м	45603
	спортивная площадка №2 площадью 1470 кв. м	45604
	многолетние насаждения (деревья, кустарники) и газоны	45153
	электропечь ЭПК-18	42808
	счетчик учета тепла ТЭМ-104-1	42857
	система автоматической пожарной сигнализации	44355
	раздевалка 5 кабин	42052

Сведения о земельных участках	земельный участок с кадастровым номером 500000000001003711 площадью 0,6029 га; назначение – эксплуатация и обслуживание зданий и сооружений спорткомплекса «Мотор»; земельный участок с кадастровым номером 500000000001003713 площадью 0,0025 га; назначение – эксплуатация и обслуживание зданий и сооружений спорткомплекса «Мотор».
Местонахождение продаваемого имущества	г. Минск, ул. Долгобродская, д. 43, корп. 1
Сведения о продавце	ОАО «Управляющая компания холдинга «МИНСКИЙ МОТОРНЫЙ ЗАВОД», ул. Ваупшасова, 4, 220070, г. Минск, телефон (017) 218 32 09
Сведения об организаторе торгов	УП «Минский городской центр недвижимости», ул. К. Маркса, 39, к. 10, 220030, г. Минск, телефон (017) 327 48 36
Начальная цена предмета торгов (без НДС)	10 512 105 836 белорусских рублей
Сумма задатка	1 000 000 000 белорусских рублей
Сведения об обременениях	аренда

Условие торгов – оплата победителем торгов (покупателем) вознаграждения за организацию и проведение торгов в размере 1 процента от цены продажи предмета торгов, указанной в протоколе о результатах торгов, в течение 3 календарных дней со дня проведения торгов.

Торги проводятся в соответствии со ст.ст. 417, 418 Гражданского кодекса Республики Беларусь и порядком проведения аукциона по продаже имущества ОАО «Управляющая компания холдинга «МИНСКИЙ МОТОРНЫЙ ЗАВОД», утвержденным организатором торгов.

К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, заключившие соглашение с организатором торгов о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона, внесшие задаток, а также представившие организатору торгов в установленный срок следующие документы:

заявление на участие в аукционе (по форме, установленной организатором торгов); заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, порядком проведения аукциона (по форме, установленной организатором торгов); копию свидетельства о регистрации (для юридических лиц и индивидуальных предпринимателей); копию устава (для юридических лиц); копию документа, подтверждающего внесение задатка; документы, подтверждающие полномочия представителя юридического (физического) лица; а также, при необходимости, иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона.

Задаток перечисляется на расчетный счет УП «Минский городской центр недвижимости» № 3012104971019 в региональной дирекции № 700 ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, код 153001369, УНП 190398583 в срок, установленный для приема документов на участие в торгах.

Торги проходят в форме открытого аукциона на повышение начальной цены. Торги проводит аукционист, определенный организатором торгов. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов, а наивысшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах торгов и не включает НДС. В ходе торгов участники могут предлагать свою цену за продаваемое имущество в соответствии с порядком проведения аукциона.

Оплата стоимости приобретенного имущества с учетом НДС осуществляется победителем торгов (покупателем) в порядке, предусмотренном в договоре купли-продажи. По согласованию с продавцом возможна рассрочка платежа. Договор купли-продажи между продавцом и победителем торгов (покупателем) подписывается в течение 10 рабочих дней со дня проведения аукциона.

Торги проводятся **04 ноября 2013 года в 10.00** по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов. Прием документов, а также консультации по вопросам участия в торгах осуществляются **с 14.10.2013 по 21.10.2013 включительно** в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам – до 16.45) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6.

Телефоны для справок: (017) 327 48 36, (017) 230 22 07.

■ Май на ўвазе

«МАЛЫШЫ» МЯНЯЮЦЬ ТРАСЫ

З 14 кастрычніка, у адпаведнасці з новымі схемамі руху, уносяцца змяненні ў трасы аўтобусных маршрутаў № 181Э («Малыш-3») і № 184С («Малыш-2»).

Як паведамілі ў дзяржаўным прадпрыемстве «Мінсктранс», яны будуць спыняцца на прыпыначных пунктах «Каменнагорская, 100» і «Люцынская». Для аўтобуснага маршруту № 184С («Малыш-2») рух у вячэрні час пік ад вуліцы Прытыцкага ў бок вуліцы Люцынскай арганізуецца па вуліцах Нёманскай, Налібоцкай, Каменнагорскай з выкананнем прыпыначных пунктаў «Мікрараён «Каменная Горка», «Казіміраўская» па вуліцы Нёманскай, «Лідская», «Налібоцкая» па вуліцы Налібоцкай, «Каменная Горка-4» па вуліцы Каменнагорскай, «Каменнагорская, 100», «Люцынская», «Лабуншчына».

Сяргей РАСОЛЬКА.

АРХЕАЛАГІЧНЫ «СУБОТНІК»

У Полацку правядуць археалагічны «суботнік».

— «Суботнік» намечана правесці ў панядзелак 14 кастрычніка на тэрыторыі помніка археалогіі — заходняй часткі Запалоцкага пасада. Акцыя будзе праведзена ў мэтах выканання даручэння раённай каардынацыйнай рады па ахове гісторыка-культурнай спадчыны г. Полацка і Полацкага раёна. Суботнік — працяг тыдня па добраўпарадкаванні, — паведамілі ў райвыканкаме. Навучэнцы ўстаноў адукацыі будуць наводзіць парадак на зямлі. Паралельна хлопцы і дзяўчаты змогуць даведацца аб гісторыі з'яўлення і развіцця пасада.

Аляксандр ПУКШАНСКІ

■

ПРЕДЛОЖЕНИЕ О ПОКУПКЕ АКЦИЙ

Покупатели акций — Мозгов Александр Владимирович, проживающий по адресу: г. Минск, ул. Ландера, д. 8, кв. 12, тел. (029) 650 74 70 и Луконин Владимир Евгеньевич, проживающий по адресу: г. Минск, ул. Светлая, 13-1, тел. (029) 650 74 70.

Сообщают о намерении приобрести простые (обыкновенные) акции открытого акционерного общества «Мясомолмонтаж», расположенного по адресу: 220000, г. Минск, ул. Артиллеристов, 8.

Количество приобретаемых акций — 10000 (десять тысяч) штук и 25000 (двадцать пять тысяч) штук соответственно.

Цена, по которой покупатели намерены приобретать акции: от 45500 (от сорока пяти тысяч пятисот) белорусских рублей за одну акцию и более.

Срок, форма и порядок оплаты акций — оплата производится путем безналичного перечисления денежных средств через расчетно-клиринговую систему ОАО «Белорусская валютно-фондовая биржа» в день заключения сделки.

Адрес, по которому будет совершаться покупка акций: ОАО «Белорусская валютно-фондовая биржа», 220013, г. Минск, ул. Сурганова, д. 48а.

Брокер покупателя акций — закрытое акционерное общество «Инвестиционная компания ДжиЭрБи», адрес: 220040, г. Минск, ул. Тиражная, дом 63, ком. 10, тел. (017)200 03 50.

Дата начала покупки акций: 10 октября 2013 года.

Дата окончания покупки акций: 10 октября 2014 года.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА

ЗАО «Центр промышленной оценки» (организатор аукциона) по поручению ОАО «Солигорскторг» (продавец) проводит повторный открытый аукцион по продаже объектов недвижимого имущества, расположенных по адресу: Республика Беларусь, Солигорский р-н, р-н станции «Калий-1», уч. 5, в составе:

Лот № 1: склад продовольственных товаров № 1,
инвентарный номер 644/С-34916, об. пл. 1604,9 кв.м.
Начальная цена с НДС – 1 388 340 000 бел. руб.
Склад расположен на земельном участке об. пл. 0,5314 га, предоставленным продавцу на праве постоянного пользования.

Лот № 2: мебельный склад,
инвентарный номер 644/С-34933, об.пл. 972,9 кв.м.
Начальная цена с НДС – 471 110 040 бел. руб.
Мебельный склад расположен на земельном участке, об. пл. 0,3498 га, предоставленным продавцу на праве постоянного пользования.

Лот № 3: подъездной путь к железной дороге,
инвентарный номер 644/С-50473, протяженностью 405,7 м.
Начальная цена с НДС – 120 322 800 бел. руб.
Подъездной путь расположен на земельном участке об. пл. 1,9306 га, предоставленном продавцу на праве постоянного пользования.

Задаток 10% от начальной цены лота перечисляется: резидентами РБ на р/с № 3012343260010; нерезидентами РБ в валютном эквиваленте по курсу Нацбанка РБ на дату платежа на в/с: в долларах США (USD) – 3012343265044; в российских рублях (RUB) – 3012343265028; в ЦБУ № 507 г. Минска ОАО «Белинвестбанк», БИК 153001739, УНП 191021390, получатель платежа ЗАО «Центр промышленной оценки».

Договор купли-продажи должен быть подписан в течение **5** (пяти) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата за объект производится в порядке, предусмотренном в договоре купли-продажи.

Порядок проведения аукциона, оформления участия в аукционе, а также определения лица, выигравшего аукцион, оговорен в условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов **www.cpo.by.**

Предыдущее извещение о проведении аукциона опубликовано в газете «Звязда» от 08.08.2013.

Аукцион состоится **05.11.2013** в 14.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, офис. 1703. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по **04.11.2013** до 17.00 по указанному адресу.

Тел.: +375 17 280 36 37; 8029 183 69 71.
E-mail: auction@cpo.by.

Каменский сельский исполнительный комитет Логойского района Минской области 14 ноября 2013 года в 13.00 проводит открытый аукцион по продаже земельных участков в частную собственность граждан Республики Беларусь для строительства и обслуживания жилого дома

№ п/п	Адрес земельного участка, кадастровый номер	Площадь га	Расходы по подготовке документов	Начальная цена (рублей)	Задаток (рублей)
1	д. Середнее, д. 8А 623282710601000013	0,1528	5 088 283	6 112 000	1 222 400
2	д. Староганцевичская Слобода, д. 19А 623282712101000024	0,2500	5 088 283	7 500 000	1 500 000

Задаток перечисляется на р/с № 3600619071109, ЦБУ № 611 филиала № 500, Минское управление ОАО «АСБ Беларусбанк», код 601 г. Логойска, УНП 600181630, ОКПО 044315476, код платежа 4901, Каменский сельский исполнительный комитет. Победитель аукциона обязан в течение 10 (десяти) рабочих дней после утверждения о результатах аукциона внести плату за земельный участок, возместить расходы, связанные с подготовкой документации, необходимой для проведения аукциона. Порядок проведения аукциона оговорен в условиях его проведения.

Всем желающим предоставляется возможность ознакомиться с документацией и земельными участками.

Аукцион состоится 14 ноября 2013 года в 13.00 по адресу: Минская область, Логойский район, аг. Камено, ул. Центральная, д. 14.

Заявления на участие и необходимые документы принимаются **до 13.00 11 ноября 2013 года.**

Контактные телефоны: **(8 01774) 72 3 35, 72 3 81, 8(029)170 02 61**

Наш сайт в интернете **logoysk.gov.by**

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА

ЗАО «Центр промышленной оценки» (организатор аукциона) по поручению гражданина Республики Беларусь Скурко Сергея Владимировича (продавец)

проводит открытый аукцион по продаже здания магазина,

об. пл. 94,1 кв.м, инвентарный номер 600/С-114085, расположенного по адресу: Минская обл., Минский р-н, Крупицкий с/с, д. Дубинки.

Начальная цена – 180 000 000 бел. руб.

Площадь земельного участка – **0,0514 га** (предоставлен продавцу на праве аренды по 30.05.2032).

Задаток 10% от начальной цены перечисляется: резидентами РБ на р/с № 3012343260010; нерезидентами РБ в валютном эквиваленте по курсу Нацбанка РБ на дату платежа на в/с: в долларах США (USD) – 3012343265044; в российских рублях (RUB) – 3012343265028; в ЦБУ № 507 г. Минска ОАО «Белинвестбанк», БИК 153001739, УНП 191021390, получатель платежа ЗАО «Центр промышленной оценки».

Договор купли-продажи должен быть подписан в течение **10** (десяти) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата за объект производится в порядке, предусмотренном в договоре купли-продажи.

Порядок проведения аукциона, оформления участия в аукционе, а также определения лица, выигравшего аукцион, оговорен в условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов **www.cpo.by.**

Аукцион состоится **14.11.2013** в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, офис. 1703. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по **13.11.2013** до 17.00 по указанному адресу.

Тел.: +375 17 280 36 37; 8029 183 69 71.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ 15 ноября 2013 г. АУКЦИОНА по продаже права на заключение договора аренды земельного участка сроком на 99 лет для индивидуального жилищного строительства в Клейниковском сельском Совете Брестского района Брестской области

№ лота	Предмет аукциона	Площадь, га	Начальная стоимость (бел. руб.)	Задаток (бел. руб.)	Целевое назначение земельного участка
1	Земельный участок в аг. Клейники, ул. Чистая, 25, 121281204601000767	0,1634	16 160 129	1 616 012	строительство и обслуживание одноквартирного жилого дома

По улице Чистой в аг. Клейники централизовано проходят сети газоснабжения и электроснабжения.

Аукцион будет проводиться 15.11.2013 в 15.00 по адресу: Брестский район, аг. Клейники, ул. 60 лет Октября, 2 (здание сельисполкома).

Для участия в аукционе необходимо подать заявление об участии в аукционе, копию платежного поручения, подтверждающего внесение на расчетный счет Клейниковского сельисполкома № 3600213040047 в филиале 100 АСБ «Беларусбанк» код 246 УНП 200177417, код платежа 4002, задатка в размере 10% от начальной стоимости, документ (паспорт), подтверждающий личность покупателя.

Возмещение затрат на организацию и проведение аукциона, в том числе расходы, связанные с изготовлением и предоставлением документации, необходимой для его проведения, осуществляется победителем аукциона либо единственным участником несостоявшегося аукциона по актам выполненных работ.

Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: аг. Клейники, ул. 60 лет Октября, 2 (здание сельисполкома) с 8.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 по рабочим дням. Последний срок подачи заявлений 11 ноября 2013 года.

Контактные телефоны 934135, 934116.

ИЗМЕНЕНИЯ В ПРОЕКТНУЮ ДЕКЛАРАЦИЮ

УНП 191061496

«Многоквартирный жилой дом с подземной гараж-стоянкой (№ 1 по генплану в квартале пр. Дзержинского – ул. Щорса – ул. Железнодорожная – ул. Хмелевского) со встроенно-пристроенными объектами обслуживания населения» 1-я очередь,

опубликованную в газете «Звязда» 26.09.2013 г. № 181:

Для привлечения дольщиков к строительству по договорам создания объекта долевого строительства для граждан, не состоящих на учете нуждающихся в улучшении жилищных условий, предлагаются квартиры:

от 83 кв.м по стоимости за 1 кв.м: *при 100% первоначальном взносе – 1350 (тысяча триста пятьдесят) долларов США, при 50% первоначальном взносе – 1400 (тысяча четыреста) долларов США, при 30% первоначальном взносе – 1450 (тысяча четыреста пятьдесят) долларов США.*

Дополнительную информацию можно получить по адресу: **г. Минск, ул. Немига, 40, офис 704.**
По предварительной записи по **тел. 8 (017) 306 20 90. ИООО «Датч Стар».**

Правила Рекламной игры «Вперед к победам с Visa!»

1. Сведения об организаторе:
Общество с ограниченной ответственностью «Яскрава»,
УНП 191548102 (далее — Организатор), зарегистрировано Решением Мингорисполкома от 16 ноября 2011 года.
Местонахождение Организатора: 220040, Беларусь, г. Минск, ул. Богдановича, 155Б, офис 20.

2. Заинтересованным лицом является Корпорация Виза Интернэшнл Сервис Ассосиэйшн, 900 Метро Сентр Бульвар, Фостер Сити, Калифорния 94404, США.

3. Наименование Рекламной игры:
Настоящая рекламная Игра называется **«Вперед к победам с Visa!»** (далее по тексту – «Игра» или «Рекламная игра»), проводится в соответствии с условиями настоящих Правил (далее по тексту – «Правила») с соблюдением требований законодательства Республики Беларусь без взимания с Участников Игры платы.

4. Территория проведения Рекламной игры:
Рекламная игра **«Вперед к победам с Visa!»** проводится на территории Республики Беларусь.

5. Срок начала и окончания Рекламной игры:
Игра проводится **в период с 14 октября 2013 года по 20 декабря 2013 года** (включая период розыгрыша и вручения призов). На всей территории Республики Беларусь.

6. Регламент деятельности комиссии по проведению Рекламной игры:
В рамках Игры создается комиссия по проведению рекламной игры. Комиссия по проведению Игры контролирует соответствие фактического порядка розыгрыша Призового фонда порядку, установленному правилами Игры. Комиссия уполномочена рассматривать жалобы и предложения со стороны участников Игры.
Комиссия по проведению рекламной игры осуществляет свою деятельность в соответствии с настоящими Правилами, зарегистрированными в установленном порядке. Заседания комиссии по проведению рекламной игры правомочны при наличии большинства членов ее зарегистрированного состава. Решения этой комиссии оформляются протоколом, который должен быть подписан всеми присутствующими на заседании членами комиссии.
Все решения принимаются комиссией путем открытого голосования простым большинством голосов присутствующих на заседании членов комиссии. В случае равенства голосов «За» и «Против» принятия решения, голос председательствующего комиссии или исполняющего его обязанности является решающим.

7. Состав комиссии по проведению Рекламной игры:
Председатель:
- Дуб Евгений Григорьевич, директор ООО «Яскрава».
Члены комиссии:
- Гуркова Елена Валерьевна, главный бухгалтер, ООО «Яскрава»;
- Юркевич Ольга Владимировна, ведущий специалист по работе с клиентами, ООО «Яскрава»;
- Алымов Никита Юрьевич, начальник отдела карточных продуктов департамента по работе с частными клиентами, ОАО «Приорбанк»;
- Стельмах Александр Петрович, юрисконсульт ООО «Медиа Крама».

8. Наименование товаров (работ, услуг) или их групп, в целях стимулирования реализации которых проводится рекламная игра:
Рекламная игра проводится в целях стимулирования проведения безналичных платежей с использованием платежных карт Visa всех типов ниже перечисленных банков (далее именуемые – «Банки-партнеры»):

ЗАО «Альфа-Банк»	ЗАО «Дельта Банк»
ОАО «Банк БелВЭБ»	ОАО «Евроторгинвестбанк»
ОАО «Белагропромбанк»	ЗАО «Идея Банк»
ОАО «АСБ Беларусбанк»	ЗАО «ИнтерПэйБанк»
ОАО «Белгазпромбанк»	ЗАО «МТБанк»
ОАО «Белинвестбанк»	ОАО «Паритетбанк»
ЗАО «БелСвиссБанк»	ОАО «Приорбанк»
ОАО «БНБ-Банк»	ЗАО «РРБ-БАНК»
ОАО «БПС-Сбербанк»	ОАО «Технобанк»
ЗАО «БТА Банк»	ЗАО «Трастбанк»
ЗАО Банк ВТБ (Беларусь)	ЗАО «Цептер Банк»

9. Условия, при соблюдении которых физическое лицо становится участником Рекламной игры:
Для участия в Игре необходимо в период с 14 октября 2013 года по 20 ноября 2013 года включительно совершить с использованием банковской платежной карточки Visa банков-партнеров безналичную операцию по оплате товаров (работ/услуг) на сумму более 80 000 (Восемьдесят тысяч) белорусских рублей на территории Республики Беларусь.
В случае, если одно физическое лицо совершило несколько безналичных операций, соответствующих настоящим Правилам, физическое лицо фиксируется в качестве участника Игры соответствующее количество раз. Из безналичных операций, соответствующих Правилам, формируется список участников Игры (далее – Список участников).
Не является основанием для участия в Игре:
- проведение операций по снятию наличных денежных средств;
- проведение операций по оплате дорожных чеков;
- проведение операций по переводу денежных средств с карточки на карточку;
- проведение операций по погашению кредитов;
- проведение операций по размещению депозитов и оплате банковских комиссий;
- проведение операций, осуществленных в кассах отделений Банков-партнеров.
Организатор не несет ответственности за несвоевременное или некорректное представление информации о факте транзакции банками или другими участниками системы безналичных расчетов.

Определение участников Рекламной игры, соответствующих настоящим Правилам, производится по каждой произведенной держателем карты транзакции отдельно. Порядковые номера транзакциям присваиваются в зависимости от времени совершения платежа. В случае, если одно физическое лицо произвело несколько безналичных операций, соответствующих условиям участия в Рекламной игре, данное физическое лицо фиксируется в качестве участника игры в Списке Участников игры соответствующее количество раз.
К участию в Рекламной игре не допускаются работники организатора и члены комиссии.

10. Состав и размер призового фонда:

№	Наименование	Ед. изм.	Кол-во	Цена за 1 ед., бел. рублей с НДС	Всего, бел. рублей с НДС
Главные Призы, участвующие в розыгрыше					
1	Подарочный сертификат, предоставляющий право на поездку на зимнюю олимпиаду в Сочи (на двоих). **Каждая поездка включает в себя:** • Размещение в пятизвездочном отеле *Radisson Beach Resort and Spa на двоих • Три пары билетов на Олимпийские соревнования • Посещение специально организованной комнаты отдыха Visa с находящимся в ней информационным стендом • Питание (по расписанию) • Встреча в аэропорту • Все запланированные, в рамках тура, переезды • Помощь персонала Visa на всех мероприятиях. • Авиабилеты Маршрут туристического путешествия: Минск – Сочи – Москва – Минск. Дата, время начала и окончания туристического путешествия: 10.02.2014 – 12.02.2014. Услуга по перевозке: авиа Белавиа. Характеристика транспортных средств, сроки стыковок (совмещений) рейсов: 10.02.2014 - а/п Минск 2 – а/п Адлер 11.35 – 14.55 MSQ - AER B2 925 12.02.2014 – а/п Адлер – а/п Домодедово 13.35 – 15.40 AER – DME UN 142 12.02.2014 – а/п Домодедово – а/п Минск 2 22.50 – 23.10 B2 994 + денежный приз в размере 13 907 950 белорусских рублей	шт.	6	116 559 700	699 358 200
Ценные Призы, участвующие в розыгрыше					
2	Планшет Samsung Galaxy Tab 3 7.0 8GB + чехол из иссk. кожи Universal 7 nova uni-003 white с логотипом + денежный приз 314 400 белорусских рублей	шт.	10	3 280 002	32 800 020

Призовой фонд игры в размере **732 158 220 (Семьсот тридцать два миллиона сто пятьдесят восемь тысяч двести двадцать)** белорусских рублей формируется за счет денежных средств и имущества Организатора.

11. Место, дата, время и порядок проведения розыгрыша призового фонда, в том числе порядок определения выигравших участников Рекламной игры:
Розыгрыш призов состоится 27 ноября 2013 года в 15.00 по адресу: г. Минск, ул. Богдановича, 155Б, офис 201.

11.1. Механика проведения розыгрыша
К моменту розыгрыша данные об участниках Рекламной игры формируются Организатором в Список Участников, с учетом принадлежности транзакции каждому банку. Каждому участнику Игры в Списке Участников присваивается индивидуальный порядковый номер. Все порядковые номера имеют одинаковую разрядность.
Для проведения розыгрыша используется лототрон и набор шаров в количестве 10-ти штук с номерами от 0 по 9.
За ходом розыгрыша призов следит комиссия по проведению Игры. Итоги розыгрыша призов Игры фиксируются в Протоколе Комиссии, который составляется и подписывается присутствующими членами комиссии.
Порядок проведения розыгрыша. Определение выигрышных номеров получателей Призов происходит путем их формирования слева направо из номеров шаров, поочередно извлекаемых из барабана.
Для определения цифры первого слева разряда выигрышного порядкового номера секретарь помещает в барабан шары с номерами от 0 по первую слева цифру последнего порядкового номера участника игры в списке. Секретарь извлекает из барабана один шар. Номер извлеченного шара вносится в протокол и записывается в первый слева разряд формируемого выигрышного номера.
После этого в барабан загружаются все десять шаров, шары перемешиваются, и из барабана извлекается шар, номер которого определяет цифру следующего разряда выигрышного номера. Номер шара вносится в протокол, производится проверка на наличие полученной комбинации цифр разрядов в соответствующих разрядах порядковых номеров в Списке Участников и при наличии совпадения выпавший номер шара записывается в соответствующий разряд выигрышного номера. В противном случае извлеченный шар не возвращается в барабан, и секретарь извлекает следующий шар. Шары извлекаются до тех пор, пока полученная комбинация цифр разрядов не попадает в диапазон соответствующих разрядов порядковых номеров в Списке Участников.
В розыгрыше будут разыграны следующие призы в указанной последовательности:
1) 6 призов – Подарочный сертификат, предоставляющий право на поездку на зимнюю олимпиаду в Сочи (на двоих) + денежный приз в размере 13 907 950 белорусских рублей;
2) 10 призов – Планшет Samsung Galaxy Tab 3 7.0 8GB + чехол из иссk. кожи Universal 7 nova uni-003 white с логотипом + денежный приз 314 400 белорусских рублей.
Участники-победители, выигравшие призы, будут уведомлены о выигрыше почтовым уведомлением и по телефону до 2 декабря 2013 года.

12. Срок и способ информирования участника, выигравшего Главный приз, место, порядок и сроки выдачи Главного приза.
Для получения Главных призов Победители обязаны предоставить Организатору паспортные данные (ФИО, серия и номер паспорта, дата выдачи, орган выдавший паспорт, идентификационный номер) посредством электронной почты на e-mail – info@salmongraphics.by. В случае выигрыша подарочного сертификата, предоставляющего право на поездку на зимнюю олимпиаду в Сочи (на двоих), необходимо прислать информацию (паспортные данные) о себе и втором человеке, который отправляется с ним в поездку. Отправить данные можно по факсу на номер 8-017-216-98-00, SMS-сообщением на номер «Горячей линии» 8-029-935-33-02 либо лично, в срок до 10.12.2013 г.
Победители могут получить Главные и Ценные призы при предъявлении паспорта (вида на жительство и т.п. документов, подтверждающих личность Победителя и/или его доверенного лица при предъявлении соответствующей доверенности) в офисе Организатора по адресу: ул. Богдановича, 155Б, офис 201, до 20 декабря 2013 г. с 9.00 до 17.00.
В случае отказа Победителя от получения приза, не выполнения (не полного выполнения) Победителем условий абзаца 1 настоящего пункта, или неполучения приза в установленные сроки и в установленном порядке, Победитель теряет право на получение приза, и приз данного Победителя остается в распоряжении Организатора и может быть использован им по собственному усмотрению.
Выплата денежного эквивалента стоимости приза или замена его на другой приз не допускается.
Участники Игры, претендующие на получение призов, обязуются заполнить и подписать все необходимые для их получения документы, предоставляемые Организатором.
Организатор Игры не несет ответственность за неполучение Победителем (его законными представителями), получившим Главный приз, виз и иных разрешительных документов и невозможность в связи с этим воспользоваться Главным призом.
При получении призов Участники-победители несут все права и обязанности по уплате подоходного налога в бюджет Республики Беларусь. Начисление, удержание и перечисление подоходного налога проводится в порядке, установленном статьями 175 и 163 п.п. 1.19 Особенной части Налогового кодекса Республики Беларусь и осуществляется Организатором Игры.
Удержание с Победителей Игры подоходного налога, исчисленного Организатором в соответствии с законодательством Республики Беларусь, производится Организатором (выступающим налоговым агентом) в момент выдачи приза из денежной части приза.

13. Участники соглашаются давать рекламные интервью об участии в Игре, в том числе по радио, телевидению, в Интернете, а равно и в иных средствах массовой информации, а также сниматься для изготовления графических рекламных материалов без уплаты за это какого-либо вознаграждения. Факт участия в Игре подразумевает, что ее Участники соглашаются с тем, что в рамках Игры их имена, фамилии, фотографии, аудио- и видео интервью и иные материалы о них могут быть использованы Организатором в целях проведения Рекламной игры.
Все права, в т.ч. исключительные имущественные права на такие интервью и результаты съемки, будут принадлежать Организатору и Заинтересованному лицу.

14. Название печатного средства массовой информации, в котором будут опубликованы результаты розыгрыша призового фонда, а также сроки их опубликования.
Настоящие правила подлежат опубликованию в газете «Звязда» до 26.12.2013 г.
Результаты подлежат опубликованию в газете «Звязда» до 26.12.2013 года.

15. Общие условия Рекламной игры:
Принимая участие в Рекламной игре, участник подтверждает свое ознакомление и согласие с Правилами и со всеми условиями участия в Рекламной игре.
Налогообложение денежных призов производится в соответствии с действующим законодательством Республики Беларусь.
Решения Организатора по всем вопросам, связанным с проведением Рекламной игры, а также результаты проведения Рекламной игры будут считаться окончательными и будут распространяться на всех участников.
Информацию об условиях участия и проведения Рекламной игры можно получить по телефону «горячей линии» 8-029-935-33-02 с 10.00 до 17.00 в рабочие дни, а также на сайте **www.visa.com.by**

Свидетельство о регистрации рекламной игры № 2247
выдано Министерством торговли Республики Беларусь 11.10.2013 г.

ИНФОРМАЦИОННОЕ СООБЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА

по продаже гражданам Республики Беларусь в частную собственность земельных участков для строительства и обслуживания жилых домов в дер.Черный Лес, аг. Будагово, дер. Поддубье Жодинского сельсовета Смолевичского района Минской области

1.	**Форма проведения аукциона**	Открытый
2.	**Дата, время и место проведения аукциона**	19 ноября 2013 года, в 15.00 г. Жодино, пер. Молодежный, 3 Жодинский сельисполком, кабинет № 1
3.	**Продавец и его адрес**	Жодинский сельский исполнительный комитет, г. Жодино, пер. Молодежный, 3
4.	**Земельный участок, его кадастровый номер и адрес**	**Лот № 1 –** земельный участок площадью 0,2230 га, с кадастровым № 624881714801000018 в дер. Черный Лес. **Лот № 2 –** земельный участок площадью 0,1214 га, с кадастровым № 624881714801000019 в дер. Черный Лес. **Лот № 3** – земельный участок площадью 0,1995 га, с кадастровым № 624881703101000340 в аг. Будагово. **Лот № 4** – земельный участок площадью 0,1111 га, с кадастровым № 624881711601000247 в дер. Поддубье
5.	**Условия продажи**	Без изменения целевого назначения
6.	**Целевое назначение земельного участка**	Для строительства и обслуживания жилого дома
7.	**Начальная цена продажи**	**Лот № 1 –** 20 000 000 рублей **Лот № 2 –** 14 000 000 рублей **Лот № 3 –** 35 000 000 рублей **Лот № 4** – 60 000 000 рублей
8.	**Условия аукциона**	Участниками аукциона могут быть граждане Республики Беларусь, постоянно проживающие на территории республики или приравненные к постоянно проживающим в соответствии с законодательными актами Республики Беларусь
9.	**Наличие инженерной инфраструктуры**	**Лот № 1, Лот № 2** (электроснабжение); **Лот № 3** (электроснабжение, газоснабжение, водоснабжение); **Лот № 4** (электроснабжение, газоснабжение)
10.	**Сумма задатка и реквизиты продавца**	10% от начальной цены земельного участка, р/с 3604627020009 в филиале № 616 АСБ «Беларусбанк» г. Жодино, ул. 50 лет Октября, 25«А», код 812, УНП 600023532 (с пометкой «Задаток за земельный аукцион»)
11.	**Порядок предварительного ознакомления в натуре с продаваемыми земельными участками**	Каждый понедельник в 15.00
12.	**Окончательный срок приема заявлений**	13 ноября 2013 года до 17.00
13.	**Контактные телефоны**	8-01775 35-449, 8-01775 37-174, 8-01775 37-189

Расходы по организации и проведению аукциона: Лот № 1 – 970 847 рублей; Лот № 2 – 970 847 рублей; Лот № 3 – 3 480 050 рублей, Лот № 4 – 300 000 рублей **и затраты на публикацию информационного сообщения**, подлежат возмещению победителем аукциона.

Примечания: для участия в аукционе в адрес продавца необходимо представить:
1. Заявление на участие в аукционе по установленной форме.
2. Копии платежных поручений, заверенные банком, подтверждающие внесение задатка на расчетный счет продавца.
3. Документ (копию), удостоверяющий личность (паспорт) покупателя или его доверенного лица, и доверенность, заверенную нотариально (в случае, если на аукционе интересы покупателя представляет это лицо).

Наш культурны асяродак

Жыжандоля

Выпуск № 39 (209)

ПАЧЭСНАЯ МІСІЯ КУЛЬТУРЫ

Работнікам культуры Рэспублікі Беларусь

Дарагія сябры! Сардэчна віншую вас з Днём работнікаў культуры.

Тое, што ваша прафесійнае свята адзначаецца на дзяржаўным узроўні, з'яўляецца пераканаўчым сведчаннем адметнай ролі культуры ў сучасным грамадстве.

Беларуская культура сёння — гэта найважнейшы рухавік сацыяльнага прагрэсу, трывалы падмурак нашай ідэалогіі і маралі. Яна зберагае гістарычную памяць і духоўны код народа, сваімі асаблівымі сродкамі асэнсоўвае і адлюстроўвае жыццё, ствараючы яркі і велічны мастацкі вобраз эпохі, абуджае ў людзях шчырыя патрыятычныя і грамадзянскія пачуцці.

Багатыя культурныя дасягненні — адзін з бясспрэчных паказчыкаў высокага ўзроўню развіцця краіны. Таму мы робім усё дзеля таго, каб адрадзіць і захаваць унікальныя гісторыка-культурныя каштоўнасці, стварыць спрыяльныя ўмовы для існавання розных відаў і напрамкаў творчасці — ад старажытнага фальклору і рамёстваў да авангардных мастацкіх плыняў, даць магчымасць кожнаму чалавеку раскрыць свае здольнасці і забяспечыць доступ да здабыткаў айчыннай і сусветнай спадчыны. Падтрымка культуры і яе дзеячаў з боку дзяржавы будзе ўзрастаць з году ў год.

У адказ мы чакаем ад вас, паважаныя майстры культуры, сумленнага і самаадданага служэння Айчыне, узбагачэння яе мастацкай скарбонкі новымі творамі і дапамогі ў выхаванні маладых пакаленняў.

Упэўнены, што вы годна выканаеце гэтую пачэсную місію, працягнеце лепшыя традыцыі беларускай інтэлігенцыі, якая заўжды была разам са сваім народам.

Зычу вам моцнага здароўя, невычэрпнага натхнення, поспехаў, шчасця і дабрабыту.

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь Аляксандр ЛУКАШЭНКА.

КУЛЬТУРА — ГЭТА ЖЫЦЦЁ

Нядаўна сферу культуры Беларусі закранулі скарачэнні. У сувязі з чым паўстала шмат разнастайных праблем і пытанняў. Культура — гэта акурат тая галіна, на якой эканоміць нават небяспечна. Таму што менавіта веданне сваёй і сусветнай культуры, паважлівае стаўленне да яе фарміруе і выхоўвае нацыю. А ў нашай краіне апошнім часам назіраецца тэндэнцыя якраз адваротная...

Нагадаю, што, згодна са статыстыкай Міністэрства культуры Беларусі, у сферы культуры працуюць амаль 65 тысяч чалавек, якія прадстаўляюць 8 тысяч арганізацый культуры. У сістэме Міністэрства культуры дзейнічаюць 27 дзяржаўных тэатраў, канцэртную дзейнасць ажыццяўляюць 16 дзяржаўных арганізацый, налічваецца каля 3,5 тысячы клубных устаноў, 4 тысячы бібліятэк, функцыянуюць больш за 150 музеяў, каля 140 кінатэатраў. Сетку ўстаноў адукацыі ў сферы культуры і мастацтва складаюць 3 ВНУ, 21 установа сярэдняй спецыяльнай адукацыі, каля 500 дзіцячых школ мастацтва.

Культура — адна з тых сфер, па якіх пра пэўную краіну ведаюць у свеце. Бо ў вечнасці застаюцца не паказчыкі ВУП ды іншыя эканамічныя паказчыкі, а нешта большае... Прыгадайце хаця б нядаўні ажыятаж з уручэннем Нобелеўскай прэміі па літаратуры.

А сёлета, напрыклад, каманда Беларусі чарговы раз з поспехам узяла ўдзел у 8-х адкрытых моладзевых Дэльфійскіх гульнях дзяржаў — удзельніц СНД у Новасібірску. Наша творчая моладзь заваявала 10 медалёў і 4 спецыяльныя дыпломы.

У справаздачы Міністэрства культуры гаворыцца і пра тое, што ідзе праца над стварэннем музея народнага пісьменніка Беларусі Васіля Быкава, у якім будуць выкарыстаны мультымедыйныя тэхналогіі. І яшчэ шмат іншых імёнаў ды прозвішчаў нашай культуры і гісторыі патрабуюць ушанавання.

Напярэдадні дня работнікаў культуры «Звязда» шчыра віншуе ўсіх, хто працуе на ніве культуры нашай краіны, і дзякуе ім за неабыякавасць і самаадданасць!

Вольга ЧАЙКОЎСКАЯ.

НІНА МАЦЯШ — ГОНАР НАШ

Роздум пра асобу слыннай паэткі і ўвекавечанне яе памяці

Ніны Мацяш, вядомай паэткі і перакладчыцы, заслужанай дзяячкі мастацтваў Беларусі, асветніцы, лаўрэаткі міжнароднай прэміі імя Рыгора Скаварады, амаль пяць гадоў няма з намі. Але ў сямідзясяты дзень яе нараджэння, так хораша адзначаны ў Белаазёрску, прамоўцы (а гэта — вядомыя творцы, выкладчыкі, культработнікі) звярталіся да яе, як да жывой. Не толькі ва ўтульнай і прасторнай зале Палаца культуры, дзе адбываліся паэтычныя чытанні, прысвечаныя светлай юбілейнай даце, а й пад дажджом на могілках, ля адметнага помніка.

Сталася добрай традыцыяй — у дзень нараджэння выдатнай паэткі ў родным яе Белаазёрску ладзіць паэтычнае свята (сёлета яно было чацвёртае па ліку). У гэтым высакародным клопаце галоўная роля належыць блізкім Нініным сяброўкам — Тамары Кузняцовай, загадчыцы гарадской бібліятэкі імя Ніны Мацяш, настаўніцы Галіне Скарыне, выкладчыцам Брэсцкага дзяржаўнага ўніверсітэта імя А. С. Пушкіна Марыі Новік і Святлане Варонік. Шчыра зацікаўленыя ў такім фэсце і пісьменнікі Берасцейшчыны на чале з Іванам Мельнічуком, кіраўнікі абласной бібліятэкі, інтэлігенцыя раёна і вобласці. Пры ўжо адладжанай праграме дня ўшанавання памяці Ніны Язэпаўны (ад наведвання кватэры, дзе жыла і шчыравала паэтка, сядзібы, дзе ўбачыла свет і расла будучая славутасць, царквы, адкуль адпраўлялася на вечны спачын, могілак, дзе родная зямля прыняла яе спакутаванае цела, і да вялікае залы Палаца культуры, месца ўрачыстае вечарыны) у цудоўнае белаазёрскае свята штогод прыўносіцца штосьці новае, адметнае. Сёлета, напрыклад, пашырылася геаграфія яго прыхільнікаў: з абодвух універсітэтаў Брэста прыехалі выкладчыкі і студэнты, з шэрагу школ Бярозаўшчыны — настаўнікі і вучні. Упершыню ў горад энергетыкаў завітала вядомая хормайстарка Інэса Вінаградава, што ў свой час паклала на музыку прачулы верш Ніны Мацяш «Калыханка маме»; тут, на сцэне, яна і зачаравала ўдзячную публіку пранікнёным выкананнем пад свой акампанемент гэтага надзвычай арыгінальнага твора. Духоўна-матэрыяльным падарункам гарадской бібліятэцы з'явіўся жывапісны твор мастака-паэта Лявона Валасюка «Бацькоўская хата Ніны Мацяш». Напрыканцы вечарыны школьнікі прапанавалі слухачам цікавую кампазіцыю — багата прадэкламавалі вершаў Мацяшоўны, адрасаваных дзецям. Дзякуючы летапісцу літаратурнага жыцця на Берасцейшчыне паэту Міколу Пракаповічу ўвесь час дэманстраваліся кадры з выявамі Ніны Мацяш, раз-пораз гучаў яе мілагучны голас, прагучалі таксама словы глыбокай пашаны і любові народнага паэта Беларусі Ніла Гілевіча, звернутыя да асобы ўсімі любімай творцы, што надало святу асаблівую танальнасць і цеплыню.

Культурная падзея ў Белаазёрску ахінулася дзяржаўным крылом: тут выступіў з прамовай першы намеснік начальніка Галоўнага ўпраўлення па ідэалогіі, культуры і справах моладзі Брэсцкага аблвыканкама Ігар Гетман. Ён і перадаў прывітанне ад старшыні аблвыканкама Канстанціна Сумара.

У духоўны вобраз Ніны Мацяш немагчыма ўзірацца без захаплення. Кідаецца ў вочы і радуе сэрца тое, што сялянская дачка вырасла сапраўднаю інтэлігенткаю. А з юных гадоў страціўшы здароўе, не страціла сялянскай працавітасці. Без гэтай каштоўнай якасці яе творчая дзейнасць не сталася б такой плённай: падараваная Бацькаўшчыне спадчына налічвае амаль сорак выданняў — арыгінальных, перакладных і кніжак для дзяцей.

Вядома, справа не ў колькасці. Відавочным стала тое, што створаная Нінай Мацяш лірыка і пераклады з цэлага шэрагу еўрапейскіх моў, адпавядаюць сусветнаму ўзроўню.

Глыбока ўражвае душа паэткі, пяшчотная і мужная, яна размаўляе з намі і размаўляцьме з нашчадкамі кожным творам і ўзрушацьме сваёй гранічнай шчырасцю, сардэчнасцю і моцным духам. Калі б яна не была мужнай, то як бы пранесла неверагодна цяжкі крыж пакут, фізічных і — непазбежна — маральных! І хіба стварыла б вершы высокага грамадзянскага гучання? Суровы лёс не даў ёй сям'і, не падараваў дзіцяці. Але пяшчотная дачка матулі, якая нарадзіла васьмёра дзяцей, прысвячае ёй праніклівыя вершы і складае ўнікальную ў літаратуры «Калыханку маме». Пяшчотная закаханая, яна стварае непараўнальную інтымную лірыку, прасякнутую радасцю і тугою, напоўненую трывогамі і прагаю нетрывожнага шчасця.

Драматычны лёс аднойчы аказаўся ўсё ж літасцівы. Тады, у галалёд, калі ў аўтакатастрофе загінула сястра Люба, Ніна трапіла ў бальніцу, але засталася жывая. Бог падараваў ёй яшчэ трыццаць гадоў і магчымасць напоўніцу разгарнуць шматабяцальны талент. У выніку нашай літаратуры пашанцавала займець высокамастацкую і высокамаральную паэзію Ніны Мацяш.

Ніна Мацяш — гонар наш. Айчыннай літаратуры і ўсяго грамадства. Гэта абавязвае аддаць належнае — увекавечыць яе памяць. Першы крок быў зроблены раднёй па крыві. Пляменнік Руслан і яго жонка Наталля сабралі больш за пяць тысяч долараў і ўзвялі надмагільны помнік. Ён атрымаўся сапраўдным творам мастацтва. Другі крок быў з боку дзяржавы. Аблвыканкам падтрымаў ініцыятыву белаазёрцаў надаць імя Ніны Мацяш мясцовай бібліятэцы. Павінна і адна з вуліц займець яе святое імя. Яшчэ на пачатку 2010 года паверылася ў такі рэальны цуд:

Я не зракуся мроі дзёрзкай:
Аб іншых не кажу краях,
А жыхарам Белаазёрска
Засвеціць вуліца твая;
Хай сціплая, ды гаманкая,
Канешне, й поўная святла,
Адкрытая — якраз такая,
Якой ты на зямлі была.

І пра помнік ужо час падумаць. Дзе яму найбольш адпаведнае месца — у Белаазёрску, у Бярозе ці ў Брэсце — пытанне адкрытае. Пытанне дзяржаўнай важнасці таксама пра адкрыццё музея. Самы аптымальны варыянт: дзяржава знаходзіць сродкі — выкупляе пад музей кватэру, дзе апошнія гады жыла і працавала знакамітая наша зямлячка (тое жытло дагэтуль ніхто з родзічаў не займае, і гэтая іх далікатнасць не можа нас не кранаць!). Ёсць падставы спадзявацца на рашэнне Брэсцкага аблвыканкама.

Пакуль недастаткова праявіла сябе «радня па духу» (Нініны словы). Дзякуй Богу і ўвазе выдавецкага дома «Звязда». За пяць гадоў выйшлі дзве кнігі паэткі: «У прыгаршчах ветру» (арыгінальныя вершы) і «Гарнуся душою да слова» (зборнік перакладаў). Нініны выданні ніколі не залежваліся на паліцах кнігарняў. А выдаваць ёсць што. Думаецца, як мінімум трэба выдаць тры тамы выбраных вершаў, перакладаў і вершаў для дзяцей, а магчыма, і поўны збор твораў. Спадчына — яе духоўны помнік, які належыць узняць. Абавязак пісьменніцкіх саюзаў — не забыцца ў зямной мітусні пра госцю нябёсаў — сапраўдную паэзію.

Васіль ЖУКОВІЧ.

НЕТРЫ

Як сёння спалучаецца мастацтва і завод?

Тое, што сучаснае мастацтва туліцца ў старых (здавалася б, наогул не прыдатных ні для чаго!) будынках, стала вельмі паказальнай і сімвалічнай заканамернасцю.

У галерэю «ЦЭХ» (пр-т Незалежнасці, 58, к. 6) я прыйшла паглядзець выставу «90s. by», прысвечаную часу славутых 1990-ых. Праўда, экспазіцыю давялося разглядаць у паўцемры, таму што трапіла я акурат на кінапаказ у рамках выставы. Глядзелі фільм «Клетка малпы» (1994) Генадзя Хмыза пра тое, як над мірнымі жыхарамі ў гады Вялікай Айчыннай вайны праводзіліся медыцынскія эксперыменты... Наогул, няблага прыдумалі: падтрымаць атмасферу дзевяностых фільмамі тых часоў. У іншыя дні паказвалі яшчэ «Птушкі без гнёздаў» (1996) Віталя Дудзіна ды «Эпілог» (1994) Ігара Дабралюбава.

Атмасфера — напэўна, самае галоўнае слова на тэрыторыі сучаснага мастацтва пад назвай «ЦЭХ». Знаходзіцца галерэя ў цэнтры Мінска, але глыбока ў дварах у будынку старога завода ў атачэнні майстэрняў па рамонце і мыйцы машын. Але пра гэта пазней. Спачатку дзевяностыя.

Беларусь-90

Чароўныя гэта былі часы ў пэўным сэнсе — дзевяностыя. Асабліва напачатку. Усёдазволенасць, адкрытасць, свабода ва ўсім, летуценнасць, спадзевы на лепшае, рэкет, бізнес па-чорнаму, ненадоўга прыадкрытыя межы ды шмат чаго іншага цудоўнага і не вельмі. Але хто не памятае гэтых дробных радасцяў капіталістычнага Захаду, які перадаваў нам прывітанне і намякаў на лёгкае жыццё стракатымі фанцікамі жуек «Turbo», цукеркамі «Mamba», растваральнымі кампоцікамі «Yupi», снікерсамі, баўнці... Як не «прадажна» гэта гучыць, гэта ж таксама сімвалы эпохі. І я, чыё дзяцінства прайшло акурат тады, памятаю гэта ўсё вельмі яскрава.

На выставе ў галерэі «ЦЭХ» прадстаўлены — не паверыце! — усе гэтыя «арт-аб'екты». Ну і, вядома, гэта вам не самавіты музей з вялікай гісторыяй. Тут можна спакойна памацаць усе экспанаты. І, калі не баіцеся тэрміну прыдатнасці, нават паспытаць. Тут можна пагартаць старыя польскія модныя часопісы, па выкрайках якіх «нядаўна савецкія» жанчыны шылі і вязалі ўсё, на што хапала матэрыялу. Па «відаку» можна паглядзець «5 элемент» з Брусам Уілісам, а прысеўшы на падушачкі пад таршэрчыкам, згуляць «у прыстаўку» — радасць і мару кожнага дзіцяці 1990-х. Можна разгледзець музычныя афішы тых часоў (вось дык адкапалі!) і патрымаць у руках касеты з культавай музыкай таго перыяду. Рок, андэграўнд, рамантыка.

Ёсць на выставе і больш «сур'ёзная» частка, над якой можна не толькі панастальгіраваць і пасмяяцца, але і паразважаць пра куды больш сур'ёзныя з'явы. Напрыклад, бібліятэка 1990-х. Тут кнігі ў сціплых постперабудовачных мяккіх вокладках. Беларуская літаратура 1990-х і нават англійскія дэтэктывы ў перакладзе на беларускую, шмат кніг і брашур з назвамі накшталт «Што ты ведаеш пра сваю краіну?». А таму што час тады быў такі: беларусы ўсё хацелі неяк самаідэнтыфікавацца, знайсці свой шлях, вярнуць сваю мову...

Зусім вылучаюцца з агульнага змесціва экспазіцыі чорна-белыя дакументальныя фотаздымкі пра нашу краіну эпохі дзевяностых. Мне здаецца, што ў пашыраным фармаце такія здымкі можна было б сфарміраваць у абсалютна аўтаномную выставу. А як цікава паглядзець на сябе ды сваіх бацькоў збоку! Вось прыдарожны гандаль на ўездзе ў Гомель; вось прыбыла гуманітарная дапамога (незлічоная колькасць вялікіх белых красовак) з неабыякавых капіталістычных краін; вось Біл Клінтан выступае ў Акадэміі навук Беларусі; вось дэманстрацыі рабочых...

Па «відаку» можна паглядзець «5 элемент» з Брусам Уілісам, а прысеўшы на падушачкі пад таршэрчыкам, згуляць «у прыстаўку» — радасць і мару кожнага дзіцяці 1990-ых.

Выстава «90s. by» — гэта не мастацкая выстава. Гэта, хутчэй, нейкая культуралагічная акцыя (акт?) свядомага і падсвядомага асэнсавання таго, хто мы, адкуль мы, куды мы ідзём. У мільённы (а можа, і большы) раз. Але, як вядома, паўтарэнне — маці вучэння. Асабліва для нас, беларусаў, якія надта хутка пра ўсё забываюць...

Фотаздымкі Ганны КОПАЧ.

Магчыма, у сучаснага чалавека, калі ён трапіць менавіта на такую, скажам так, гістарычную выставу, унутры нешта заварушыцца нават больш, чым калі ён прыйдзе на выставу жывапісу, графікі альбо скульптуры. Бо з гэтым усё складаней — гэта мастацтва. Тут працуе мова вобразаў, сімвалаў, метафар ды алегорый. А на выставе «90s. by», па вялікім рахунку, усё проста, нават дакументальна: фотаздымкі з канкрэтнымі асобамі, цукеркі ды шакаладкі з канкрэтнымі назвамі, славуты зялёненькі «Тархун» канкрэтнага вытворцы. Толькі ўспомні!

Мастацтва ў трушчобах

Што ж тычыцца самой галерэі «ЦЭХ», то яна насамрэч патрабуе асобнай увагі як сацыяльная з'ява, характэрная для нашых дзён. Галерэя дзеліць велізарнае памяшканне з дабрачыннай крамай «Калі ласка». Трапляеш туды, і не пакідае адчуванне, што апынуўся недзе ў іншым вымярэнні. «Справа па борту» барная стойка, дзе можна замовіць кавы або смачнай індыйскай гарбаты з малаком і невымоўнай назвай. Злева — дабрачынная крама. Наўпрост за чорнай ядвабнай заслонай на шнурочках — «ЦЭХ». Дарэчы, менавіта там, калі вы памятаеце, ладзіўся паказ спектакля Дзмітрыя Валкастрэлава паводле п'есы Паўла Пражко «Самотны хакеіст» у рамках міжнароднага тэатральнага форуму «ТэАрт». А ўсё таму, што ў «ЦЭХу» магчыма ўсё. Гэта не застыглы музей у класічным старамодным разуменні. Гэты жывы рухомы арганізм, які прыстасоўваецца пад патрабаванні часу і сам, па сутнасці, і ёсць спараджэнне гэтага часу.

Ідучы ў «ЦЭХ» праз усе гэтыя аўтамабільныя мыйкі і старыя заводскія памяшканні, я падумала пра становішча, у якім апынулася сучаснае мастацтва. Альбо, кажучы больш шырока, — мастацтва сёння. Вось ужо некалькі гадоў мінула, як у Мінску пачала працу галерэя сучаснага мастацтва «Ў». Месціцца яна ў дварах, недалёка ад Плошчы Перамогі ў невялічкім будынку, які, кажуць, некалі быў пунктам прыёму шклатары. Можна лічыць, што галерэя «Ў» і распачала гэты андэграўндны галерэйны рух у Беларусі найноўшага часу. Ініцыятыўныя і неабыякавыя да мастацтва людзі сталі самастойна шукаць памяшканні для галерэй у арэнду і ладзіць там выставы, сустрэчы, канцэрты, майстар-класы і г.д. Так жывуць усе нармальныя еўрапейскія гарады. Праўда, там гэта мае большы маштаб. Але менавіта такое моладзевае жыццё, галерэі і кавярні робяць горад жывым цікавым арганізмам, а не стэрыльна чыстым і бязлюдным «космасам», адарваным ад усяго астатняга свету. Ідзеш па горадзе і ведаеш, што недзе, на першы погляд, ціха сваім жыццём, жыве вось такі «ЦЭХ» мастацтва. І не адзін. Яны раскіданыя па ўсім горадзе ў розных месцах пад рознымі назвамі. Там людзі п'юць гарбату і ўсё яшчэ абмяркоўваюць творы Ралана Барта і Жыля Дэлёза і разважаюць над наступнай выставай, прысвечанай, напрыклад, першаму дзесяцігоддзю шалёных апакаліптычных двухтысячных гадоў. І горад тады ўяўляецца велізарным заводам, у якога, прынамсі, ёсць будучыня.

Тое, што сучаснае мастацтва туліцца ў старых (здавалася б, наогул не прыдатных ні для чаго!) будынках, стала вельмі паказальнай і сімвалічнай заканамернасцю. З аднаго боку, мастацтва, як той казаў, само напрасілася. Пра гэта ўжо нават жарты ходзяць. Яшчэ б! Пасля таго, як мастакі сталі выдаваць за мастацтва ўсё, што заўгодна, а халсты з наклеенымі на іх мухамі ды слоічкі з калам — прадавацца з самых прэстыжных аўкцыёнаў свету за шалёныя грошы, як тут не пажартаваць!

З другога боку, мастацтва сёння — гэта не толькі дохлыя мухі. Гэта складаныя праекты, свая філасофія, дапаможныя тэхнічныя сродкі і шмат чаго іншага. Мастацтва сёння шматмернае і складанае. Спрошчанае і пошлае адначасова. Сучаснае мастацтва — гэта супярэчлівая з'ява. І месціцца яно ў супярэчлівых месцах. Хоць і паказальна, што ў нашай краіне для пэўнага мастацтва не знаходзіцца іншых месцаў, акрамя як на задворках ды ў трушчобах. Добра, што хоць людзі знаходзяцца.

Вольга ЧАЙКОЎСКАЯ.

■ Прэм'ера

ТАНЦЫ ПАД МОЦАРТА

Спектакль Іржы Кіліяна далучае беларускіх аматараў балета да сусветнай сучаснай харэаграфіі.

Узяць класічную музыку, дадаць сучаснага гумару, трошкі творчага хуліганства, заразіць гэтым добра падрыхтаваных танцоўшчыкаў і паказаць на сцэне тэатра са слаўнымі традыцыямі... Балет Іржы Кіліяна «Шэсць танцаў» на музыку Вольфганга Амадэя Моцарта з'явіўся ў афішы Нацыянальнага акадэмічнага тэатра оперы і балета Беларусі.

Ад накрухмаленых какетлівых парыкоў застаецца белы след у паветры. Чорныя пампезныя спадніцы ездзяць па сцэне, прыкрываючы сорам... мужчын, якія хаваюцца за імі. Ракавая волатка трымае яблык на шпазе і з вышыні паглядае на іншых. Хлопцы і дзяўчаты з крыклівa чырвонымі шчочкамі гарэзліва танчаць — выключна пад музыку, але пры гэтым адчуваеш, што іх сінхронныя і адточаныя рухі ўсё ж парушаюць правілы класічнага балета. Тут гэта найперш танцы, для якіх больш важны пэўны настрой, чым прыгажосць. Ды яе нібыта і зусім няма, калі ісці ад разумення класічнага балета: ну ўсё не па правілах. Усё не так. Але пры гэтым ловіш кожны рух і захапляешся кемлівасцю таго, хто гэта прыдумаў і тых, хто гэта робіць.

Харэограф чэшскага паходжання Іржы Кіліян, які працуе ў Нідэрландскім тэатры танцаў, займеў славу майстра, які парушае каноны. Ён умудрыўся паставіць балеты на музыку Гайдна ці Моцарта так, што прадэманстраваў: не існуе класікі дзеля класікі. Кіліян усё бачыць праз сучаснасць — нават класіку, якая здаецца недатыкальнай. Але чаму? Мы ж сёння слухаем класічную музыку, маючы ўжо іншыя гукі навокал, мы яе ўспрымаем і разумеем з вышыні пражытых чалавецтвам эпох. Мы бачым і адчуваем былыя часы зусім інакш. Не так, як пры Моцарце. Які, дарэчы, адгукаўся на свой час праз творчыя эксперыменты і быў, як цяпер сказалі б, вельмі крэатыўным чалавекам. Класічны Моцарт і сучасны Кіліян аказаліся сумяшчальнымі: атрымаўся постмадэрн у балеце, калі нам прапанавалі нешта пераасэнсаваць, каб вырашыць, з чым крочыць далей, у балет XXI стагоддзя. Пастаноўка «Шэсць танцаў» была створана Кіліянам у 1986-м у Амстэрдаме. Але неўзабаве маленькі балетны спектакль упадабалі настолькі, што яго захацелі мець у сябе іншыя тэатры свету. Дык і няма праблем!..

Упершыню харэаграфію Кіліяна ў Мінску маглі бачыць на свае вочы дзякуючы трупе грузінскага балета пад кіраўніцтвам Ніны Ананіяшвілі. Паглядзелі — падумалі: а чаму ж мы не можам прапанаваць публіцы нешта нетрывіяльнае паводле класікі? Цяпер жа няма праблем «набыць» права на пастаноўку ў сваім тэатры. Дарэчы, летась такім чынам у афішы нашага тэатра з'явіўся неакласічны балет Джоржа Баланчына «Серанада». Менавіта разам з «Шасцю танцамі» яны будуць паказвацца публіцы: адначасова гэта і магчымасць паглядзець, як развіваўся балет у мінулым стагоддзі. Хоць у наш час той жа Кіліян і іншыя харэографы працуюць у балеце ўжо на стагоддзе бягучае.

Пакуль у беларускага тэатра хапіла фінансавых магчымасцяў на адну пастаноўку паводле Кіліяна. Працаваць з нашай трупай над ёй прыязджала асістэнт харэографа Шырлі Эсебум з Нідэрландаў. За месяц рэпетыцый Шырлі змагла адзначыць высокі ўзровень падрыхтаванасці нашай трупы для класічнага балета. Рэпетыцыі ішлі месяц, калі задачай салістаў была адаптавацца да харэаграфіі сучаснай. Пры тым, што тут няма галоўных і негалоўных партый, на сцэне танцуюць як народныя артысты Беларусі (напрыклад, Людміла Кудраўцава), так і маладыя выканаўцы. Занятыя два саставы.

Сам аўтар на прэм'еру не прыехаў, але даслаў сваё віншаванне трупе Вялікага тэатра Беларусі.

Можа быць, такога Моцарта мы зусім не чакалі. І здаецца часам, што нават яго музыка гучыць з нейкім выклікам. Ці, можа, гэта толькі ўражанне ад спалучэння з тым, што бачыш на сцэне?.. Але ж які выклік — даўно ўжо ў свеце ўсё зроблена і пройдзена, мы даганяем. І насамрэч усё ж так міла: вось і бурбалкі прыгожа сыплюцца зверху на салістаў, якія застылі ў апошнім, здаецца, трошкі сарамлівым паклоне...

Ларыса ЦІМОШЫК

■ Дзеля памяці

ПА АГНЯЦВЕЦІКІ

Іх дарылі на вечарыне ў гонар 100-годдзя паэткі Эдзі Агняцвет

У Эдзі Агняцвет была свая краіна. Не, натуральна жыла і стварала яна ў Беларусі, з думкамі пра яе. І найперш — пра яе будучыню.

Таму што вялікая частка яе творчасці была прысвечана дзецям. Нездарма ж адзін з паэтычных зборнікаў нават назву меў «Краіна маленства». Але разважала яна пра тое, што ёсць свае задачы па стварэнні і ўпрыгожванні жыцця ў кожнага, хто прыходзіць у гэты свет (зборнікі «Маё пакаленне», «Беларуская рабіна» і інш.). Нездарма ж да вечарыны, што наладзіў Дзяржаўны музей гісторыі беларускай літаратуры і Цэнтральная навуковая бібліятэка імя Я. Коласа, прымеркавана выстава «Гэта — і сэрца, і розум, неба маё і зямля», дзе былі прадстаўлены асноўныя творы паэткі, а таксама нататнікі, фотаздымкі, лісты, кнігі з аўтографамі. Але найбольш кранальная частка выставы — альбомы з малюнкамі дзяцей, якія ствараліся і натхняліся дзякуючы творам Эдзі Агняцвет. Тыя, хто быў дзецьмі ў 1976 годзе, ужо выраслі і могуць гаварыць пра тое, як на іх паўплывала далучанасць да беларускай паэзіі праз канкрэтную асобу. І назва вечарыны зусім не выпадковая: «Ёсць Чалавек. Ёсць свет і дабрыня...»

Чалавек, які піша ў асноўным для дзяцей, найперш мусіць несці дабрыню (хоць у сённяшнім свеце ўжо нават гэта стала дыскусійным пытаннем, можа, таму столькі праблем узнікае часам у дзяцей і з-за дзяцей). Але прывучаць дзяцей да чытання — ужо добрая справа. Прывучаць да чытання па-беларуску — двойчы добрая. І да таго, што было створана для дзяцей раней, можна звяртацца і цяпер, у прыватнасці, у Эдзі Агняцвет ёсць зборнікі «Мы сур'ёзныя, мы вясёлыя», «Доктар Смех», «Ад зярнятка да вясёлкі» і іншыя. Акрамя таго, яна знаходзіла беларускія словы для таго, каб для нас прагучалі творы Экзюперы, Апалінэра, Беранжэ пі папулярнага тады савецкага паэта Сяргея Міхалкова. За кнігу вершаў і перакладаў «На двары алімпіяда» Эдзі Агняцвет была ўзнагароджана міжнародным Ганаровым дыпломам імя Андэрсена.

Шмат гадоў Эдзі Агняцвет супрацоўнічала з часопісам «Вясёлка». І да яе юбілею творы, што друкаваліся ў «Вясёлцы», выдадзены асобнай кнігай. Акрамя таго, «Вясёлка» арганізавала падарункі-агняцвецікі, каб вечарына ў гонар паэткі атрымалася з аганьком.

Сёння мы прапануем узгадаць, што хвалявала паэтку, змясціўшы адзін з яе вершаў.

Ларыса ЦІМОШЫК.

Эдзі АГНЯЦВЕТ

Зямля з блакітнымі вачамі —
Раздолле рэчак і лугоў!
Тут называюць Васількамі
На Беларусі хлапчукоў,
Звіняць крыніцы, як цымбалы,
Сцяжынкі свецяць у лясах.
Палі, узгоркі, перавалы —
Прасторны шлях, далёкі шлях!
Краіна славы партызанскай,
Краіна міру і даброт!
Ты — наша гордасць, наша казка,
Як сонца, шчодры твой народ.
Твае сыны, твае унукі,
Мы любім гул тваіх бароў.
І рэкі цягнуцца, як рукі,
Да цёплых, верных рук сяброў.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ЗЕМЕЛЬНЫХ УЧАСТКОВ В ЧАСТНУЮ СОБСТВЕННОСТЬ В г. ПРУЖАНЫ БРЕСТСКОЙ ОБЛАСТИ

Аукцион состоится 4 ноября 2013 года в 14.30 по адресу: г. Пружаны, ул. Г.Ширмы, 17, каб. 321 (малый зал)

УНП 200143630

№ лота	Адрес земельного участка	Площадь, га	Кадастровый номер	Начальная цена, руб.	Расходы по формированию земельного участка (в том числе государственной регистрацией), руб	Сумма задатка	Целевое назначение (назначение в соответствии с единой классификацией)
№ 1	г. Пружаны, пер. Аптекарский, 4Б (ограничения – водоохранная зона реки Мухавец, охранная зона воздушной линии электропередачи)	0,1143	125650100001004555	65 676 780	4 748 525	7 000 000	Строительство и обслуживание одноквартирного жилого дома (код 10902, земельный участок для размещения объектов усадебной застройки (строительства и обслуживания жилого дома)

Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Пружаны, ул. Г. Ширмы, 17, каб. 114 (землеустроительная служба) с 8.00 до 17.00 по рабочим дням по 29 октября включительно. Более подробная информация опубликована в газете «Звязда» от 18.07.2013. **Контактный телефон в г. Пружаны 8 (01632) 91369.**

Управляющий ОАО «Мозырьдрев» объявляет о проведении торгов по продаже имущества. Торги проводятся в форме открытого аукциона. Торги состоятся 29 октября 2013 г. в 14.00 по адресу: Гомельская обл., г. Мозырь, ул. Социалистическая, 115.

№ лота	Наименование объекта, краткая характеристика объекта (лота)	Начальная цена продажи, руб. (без уплаты НДС)	Задаток, руб.	Шаг аукциона, %	Затраты на подготовку документации
Лот № 25	Эстакада нижний склад, инв. № 6806, бревнотаска б-22у, инв. № 6820, № 6821 площадь земельного участка 0,91 га	34 535 881	3 453 588	5	3 995 092
Лот № 26	Здание РММ общ. пл. 845 кв.м, зерносклад дерев. – 145 кв.м, контора л/п-239 кв.м, трансформаторная будка ТП-28-26 кв.м, водогрейка – 58,6 кв.м, заправочная – 5,10 кв.м, котельная-98,9 кв.м, проходная – 17,3 кв.м, щитовая – 11,1 кв.м, бензоколонка, инв. № 6822, котел универсальный 6М, инв. № 6823, №6824; кран-балка 5,2т, инв. № 6798, электроталь, инв. № 6799, покрытие бетонное-750 кв.м, дорожное асфальтовое покрытие – 1800 кв.м, асфальтированная площадка – 8000 кв.м, забор деревянный решетчатый-660 кв.м, забор деревянный сплошной – 1005 кв.м, ворота металлические решетчатые (из арматуры) № 1 – 15,4 кв.м, ворота металлические решетчатые (из арматуры) № 2 – 10,5 кв.м, здание АЗС(литерБ) – 8,5 кв.м, здание АЗС (литерВ) 5,1 кв.м, молниеотвод (литерД1) – высота 15 м, молниеотвод (литерД2) – высота 15 м, емкость № 1 – объем 26 куб.м, емкость № 2 – объем 4 куб.м, емкость № 3 – объем 5 куб.м, емкость № 4 – объем 11 куб.м, емкость № 5 – объем 13 куб.м, емкость № 6 – объем 13 куб.м, емкость № 7 – объем 50 куб.м, емкость № 8 – объем 4 куб.м, емкость № 9 – объем 4 куб.м, емкость № 10 – объем 4 куб.м, емкость № 11 – объем 4 куб.м, емкость № 12 – объем 3 куб.м, площадь земельного участка 6,4887 га	640 656 755	12 813 135	5	42 099 883
Лот № 32	Фрезерный станок ФСШ-1А, инв. № 187, 284, 94	9 003 150	900 315	5	924 486 за ед.
Лот № 33	Универсально-заточной полуавтомат, инв. № 322	27 264 600	2 726 460	5	924 486
Лот № 34	Станок заточной для диск.пил с тв. спл. пластинами ВЗ-464, инв. № 173	5 540 400	554 040	5	924 486
Лот № 35	Круглопильный станок САС 2500м-1, инв. № 385	5 678 910	567 891	5	924 486
Лот № 37	Линия кромкофанирования МОК 4, инв. № 108	14 004 090	1 400 409	5	924 486
Лот № 38	Шлифовально-продольно-поперечный станок (италия), инв. № 114	21 651 300	2 165 130	5	661 875
Лот № 39	Фильтр ФКМД-1-1500 м³, инв. № 280	2 077 650	207 765	5	924 486
Лот № 40	Фильтр ФКМД-1-2000 м³, инв. № 368	2 493 180	249 318	5	924 486
Лот № 41	Реброскleивающий станок «Купер», инв. № 240	8 675 100	867 510	5	924 486
Лот № 42	Круглопильный станок Ц6-2, инв. № 46	5 886 675	588 668	5	924 486
Лот № 43	Станок 4-х стор. строг. С-16, инв. № 2197	14 045 400	1 404 540	5	924 486
Лот № 45	Токарный станок ТП40, инв. № 198	7 618 050	761 805	5	924 486
Лот № 46	Сверлильно-гориз. станок, инв. № 58	8 310 600	831 060	5	924 486
Лот № 47	Станок зарезки на УС, инв. № 138	4 155 300	415 530	5	924 486
Лот № 49	Шлифовальный станок, инв. № 55	2 266 178	226 618	5	924 486
Лот № 53	Станок ленточный MG 650011 с ленто-подающим механизмом, инв. № 6107	30 982 500	3 098 250	5	801 393
Лот № 54	Компрессор NS 18 S/200, инв. № 469	6 652 328	665 233	5	924 486
Лот № 56	Компрессорная установка ВК 15Е-8-500Д, инв. № 6085	31 106 430	3 110 643	5	924 486
Лот № 57	Фильтр ФКМД 1 1500 см³, инв. № 343	1 352 396	135 240	5	956 001
Лот № 58	Станок токарный, инв. № 168	18 108 360	1 810 836	5	956 001
Лот № 60	Компрессор, инв. № 1759	8 310 600	831 060	5	912 236
Лот № 61	Аппарат сварочный, инв. № 132	2 562 435	256 244	5	889 431
Лот № 63	Сушильный конвейер, инв. № 85	23 174 910	2 317 491	5	956 001
Лот № 64	Система пневмотранспорта, инв. № 141	950 333	95 033	5	956 001
Лот № 65	Вайма универсальная сборочная, инв. № 145	6 017 490	601 749	5	956 001
Лот № 66	Аппарат «Мультиплаз», инв. № 482	8 372 160	837 216	5	956 001
Лот № 67	Трансформатор сварочный, инв. № 6761	1 023 435	102 344	5	956 001
Лот № 69	Роликовый конвейер, инв. № 403	2 908 710	290 871	5	956 001
Лот № 70	Ленточный транспортер 35 м.п., инв. № 1222	7 237 148	723 715	5	956 001
Лот № 71	Влагомер (лаборант), инв. № 320	784 890	78 489	5	956 001
Лот № 72	Бензоколонка «Нора», инв. № 5470	2 681 708	268 171	5	956 001
Лот № 73	Вентилятор N 3.5, инв. № 5338	761 805	76 181	5	956 001
Лот № 74	Кромкошлифовальный станок, инв. № 6774	3 601 260	360 126	5	956 001
Лот № 75	Круглопильный станок МСЦ, инв. № 1006	2 770 200	277 020	5	956 001
Лот № 76	Круглопильный станок Ц6-2, инв. № 6459	2 770 200	277 020	5	956 001
Лот № 77	Круглопильный станок Ц-2М, инв. № 590	3 532 005	353 201	5	956 001
Лот № 78	Круглопильный станок Ц6-2К, инв. № 5478	3 116 475	311 648	5	956 001
Лот № 79	Насос К45/30, инв. № 6067	1 666 737	166 674	5	956 001
Лот № 80	Насос К45/30, инв. № 6068	1 666 737	166 674	5	956 001
Лот № 81	Вайма вейерная, инв. № 227	10 534 050	1 053 405	5	661 875
Лот № 82	Вайма вейерная, инв. № 6731	10 534 050	1 053 405	5	661 875
Лот № 83	Вайма пневматическая, инв. № 267	13 265 100	1 326 510	5	661 875
Лот № 84	Вайма универсальная, инв. № 279	13 265 100	1 326 510	5	661 875
Лот № 85	Вайма универсальная, инв. № 328	13 265 100	1 326 510	5	661 875
Лот № 86	Вайма для сращивания заготовок, инв. № 228	13 265 100	1 326 510	5	661 875
Лот № 87	Пресс макет, инв. № б/н	4 847 850	484 785	5	661 875
Лот № 89	Сверлильно-присадочный станок, инв. № 70	8 310 600	831 060	5	661 875
Лот № 90	Рольганг, инв. № 1763 (5 ед.) длина 2210	1 315 845 за ед.	131 585 за ед.	5	661 875 за ед.
Лот № 91	Станок ИРД-6 обрабрабатывающе-центрриующий, инв. № 6732	17 108 800	1 710 880	5	661 875
Лот № 92	Рольганг, инв. № 1763 (11 ед.) длина 500	831 060 за ед.	83 106 за ед.	5	661 875 за ед.
Лот № 93	Станок «ЭССЕТР» с программным управлением, инв. № 5074	15 667 200	1 566 720	5	661 875
Лот № 94	Пресс винтовой б/у, инв. № 381	1 385 100	138 510	5	661 875
Лот № 95	Ресивер, инв. № 178	9 185 400	918 540	5	661 875
Лот № 96	Фрезерный станок деревообрабатывающий, инв. № 74	6 925 500	692 550	5	661 875
Лот № 97	Таль ручная, инв. № 29	2 077 650	207 765	5	661 875
Лот № 99	Пресс вертикальный, инв. № 5733	692 550	69 255	5	661 875
Лот № 100	Агрегат сварочный АС -315, инв. № 6455	9 157 050	915 705	5	661 875
Лот № 101	Сверлил, многосторонний станок, инв. № 186	8 310 600	831 060	5	661 875
Лот № 102	Насос ЭЦВ 8-45-125, инв. № 6065	2 513 957	251 396	5	956 001
Лот № 103	Станок СВПЧ-2, инв. № 1272	1 478 210	147 821	5	956 001
Лот № 104	Токарно-винторезный станок 1-250, инв. № 1499	7 701 156	770 116	5	956 001
Лот № 105	Котел ДКВР 4/13 (на дров. топливе), инв. № 157	8 898 174	889 817	5	956 001
Лот № 106	Котел ДКВР 4/13-М, инв. № 160	5 245 682	524 568	5	956 001
Лот № 107	Котел паровой Е 1/9-М, инв. № 379	4 781 288	478 129	5	956 001
Лот № 108	Котел паровой Е 1/9 (дровяной), инв. № 380	5 853 971	585 397	5	956 001
Лот № 109	Насос К-80-65-160 (7,5/3000), инв. № 57	1 253 516	125 352	5	956 001
Лот № 111	Таль ручная, инв. № 329	270 479	27 047	5	956 001
Лот № 112	Насос ВКС 2/26 А, инв. № 6415	1 869 885	186 989	5	956 001
Лот № 113	Тележка гидравлическая Т-255, инв. № 225	824 135	82 414	5	956 001
Лот № 115	Шлифовальный станок ШЛПС-6м, инв. № 452	5 141 030	514 103	5	956 001
Лот № 116	Станок точильный, инв. № 16	3 989 088	398 909	5	956 001
Лот № 117	Станок «Артмастер», инв. № 6687	24 333 120	2 433 312	5	956 001
Лот № 118	Рубительная машина (передвижная), инв. № 6866	40 197 350	4 019 735	5	956 001
Лот № 119	Устройство мягкого пускателя, инв. № 6867	1 869 885	186 989	5	956 001
Лот № 120	Компрессорная передвижная станция 5,25А (Полтава), инв. № 110	10 497 600	1 049 760	5	956 001
Лот № 121	Аппарат сварочный полуавтомат ВДГ-303, инв. № 377	5 374 188	537 419	5	956 001
Лот № 122	Тележка гидравлическая, инв. № 98	869 920	86 992	5	956 001
Лот № 123	Компрессор 11В/50СМ, инв. № 478	2 181 533	218 153	5	956 001
Лот № 124	Пылеулавливающая установка, инв. № 432	2 403 149	240 315	5	956 001
Лот № 125	Циклон, инв. № 289	2 430 000	243 000	5	825 768
Лот № 126	Циклон, инв. № 470	29 155 000	2 915 500	5	892 338
Лот № 127	Циклон, инв. № 115	27 285 000	2 728 500	5	892 338
Лот № 128	Циклон, инв. № 374	7 240 000	724 000	5	825 768
Лот № 129	Циклон, инв. № 2010	22 610 000	2 261 000	5	892 338
Лот № 130	Натрий катионовый фильтр б-800, инв. № 6807	731 025	73 103	5	1 502 333
Лот № 131	Натрий катионовый фильтр б-800, инв. № 6808	731 025	73 103	5	1 502 333
Лот № 132	Фильтр водонагревательный, инв. № 6810	253 935	25 394	5	1 502 333
Лот № 133	Цистерна 11 куб.м, инв. № 6814	5 124 870	512 487	5	1 502 333
Лот № 134	Артезианская скважина, инв. № 6811	23 877 180	2 387 718	5	1 502 333
Лот № 135	РРУ-10, инв. № 6819	32 740 088	3 274 009	5	702 333
Лот № 136	Водомаслогрейка в150, инв. № 6825	804 128	80 413	5	702 333
Лот № 137	Транспортер тм, инв. № 6812	1 388 948	138 895	5	702 333
Лот № 138	МАЗ 543403, инв. № 6804	126 148 500	2 522 970	5	1 196 241
Лот № 139	МАЗ 543403, инв. № 6805	126 148 500	2 522 970	5	1 196 241
Лот № 142	Автомашина ГАЗ 53, инв. № 425	8 193 150	819 315	5	1 196 241
Лот № 153	Здание мебельного цеха, здание бытового помещения (мебельного цеха), здание бытовых помещений (мебельного цеха), площадка для складирования пиломатериалов и упаковки	1 765 179 488	35 303 590	5	14 599 294
Лот № 154	Изолированное помещение клуба, инв. № 9а, общ. пл. 166,4 кв.м, расположенных на площади земельного участка - 0,0928 га.	251 000 000	5 020 000	5	2 377 918
Лот № 155	Административное здание (кирпичное), инв. № 3 общ. пл. 201,8 кв.м; насосная (кирпичная), инв. № 8 общ. пл. 16,8 кв.м; канализационная насосная (кирпичная), инв. № 151 общ. пл. 48,6 кв.м; склад ГСМ с пристройкой к складу, инв. № 2 общ. пл. 81,8 кв.м; ограждение железобетонное – 607,2 кв.м, инв. № 386; ограждение металлическое – 51,0 кв.м, инв. № 152; асфальтное покрытие площ. 2790 кв.м, инв. № 152, расположенных на площади земельного участка – 0,80642 га.	717 000 000	14 340 000	5	11 477 918
Лот № 156	Здание проходной, инв. № 387 общ. пл. 76,1 кв.м; склад с навесом – 124,3 кв.м, инв. № 20001; мазутохранилище А1/к-79,1 кв.м, инв. № 150; пристройка к мазутохранилищу (электроцех) Б1-2/к-54,4 кв.м; пристройка к мазутохранилищу – 17,1 кв.м; настройка (Б1-2)/к – 5,4 кв.м; водоем – 30 кв.м; здание котельной с душевыми помещениями-275,2 кв.м, инв. № 4; пристройка к зданию котельной с душевыми помещениями – 28,5 кв.м; элеватор – 74,1 кв.м; здание ремонтных мастерских с бытовыми помещениями с пристройкой – 324,6 кв.м, инв. № 1; здание ТП -50,2 кв.м, инв. № 6; гараж – 72,1 кв.м, инв. № 149; пристройка к гаражу – 119,6 кв.м, инв. № 20003; гараж – 39,0 кв.м, инв. № 2000; склад – 74,5 кв.м, инв. № 5; мебельная фабрика – 4412,5 кв.минв. № 148; склад готовой продукции-511,1 кв.м; прессовое отделение – 330 кв.м; гараж для грузовых машин – 75,7 кв.м; строительный цех – 97,4 кв.м; навес № 1 – 146,9 кв.м; навес № 2-93,7 кв.м; навес № 3 – 89,2 кв.м; переход; асфальтобетонное покрытие – 3975,0 кв.м, инв. № 386; ограждение железобетонное – 316,8 кв.м, инв. № 386; кабельные сети протяженностью 3880 м. инв. № 350, канализационные сети протяженностью 3515 м, инв. № 153, водопроводные сети протяженностью 3515м, инв. № 2004, расположенных на площади земельного участка 1,22796 га.	5 764 400 000	115 288 000	5	27 277 918
Лот № 157	Учебно-лабораторный корпус, инв. № 270 общ. пл. 2055 кв.м; гараж – 167 кв.м, площадки – 50 кв.м; стоянка автотранспорта, инв. № 5304	2 486 240 000	49 724 800	5	8 377 918
Лот № 158	Здание сберегательной кассы	96 000 000	9 600 000	5	2 177 918
Лот № 159	Перфоратор «Метабо»	3 150 000	315 000	5	977 918
Лот № 160	Фуговальный станок, инв. № 6461	4 860 000	486 000	5	977 918
Лот № 161	Сверлильный станок, инв. № 122	7 740 000	774 000	5	977 918
Лот № 162	Циклон, инв. № 2009	14 790 000	1 479 000	5	977 918
Лот № 163	Циклон, инв. № 105	14 790 000	1 479 000	5	977 918
Лот № 164	Станок заточной ТчПА-7, инв. № 1916	5 940 000	594 000	5	977 918
Лот № 165	Станок заточной ТчПА-5, инв. № 230	5 940 000	594 000	5	977 918
Лот № 166	Ленточнопильный станок «Вудмайзер», инв. № 5125	8 000 000	800 000	5	977 918
Лот № 167	Емкость, инв. № 5754; емкость, инв. № 5754/1; емкость, инв. № 5754/2; емкость, инв. № 5754/3	5 270 000 за ед.	527 000 за ед.	5	777 918 за ед.
Лот № 168	Емкость, инв. № 5754/4	8 500 000	850 000	5	977 918
Лот № 169	Емкость, инв. № 5754/5	7 055 000	705 500	5	977 918
Лот № 170	Фрейзерный станок, инв. № 100	9 180 000	918 000	5	977 918
Лот № 171	Рольганг (10 шт.)	1 020 000 за ед.	102 000 за ед.	5	329 498 за ед.
Лот № 172	Топливораздаточная колонка; склад ГСМ с автозаправкой, инв. № 2066; резервуар – 4 куб.м; резервуар – 3 куб.м; резервуар – 3 куб.м; резервуар – 3 куб.м; навес; навес; резервуар – 25 куб.м; резервуар – 25 куб.м; резервуар – 25 куб.м; резервуар – 75 куб.м; резервуар – 75 куб.м; резервуар – 10 куб.м; резервуар – 10 куб.м; молниеотвод; молниеотвод; ограждение железобетонное; ограждение кирпичное; ограждение металлическое; ограждение металлическое; ворота; ворота; ворота; калитка; калитка; калитка; газон; площадка; бордюр; резервуар – 20 куб.м; резервуар – 20 куб.м; эстакада; резервуар – 25 куб.м; резервуар – 10 куб.м; резервуар – 25 куб.м; резервуар – 25 куб.м; резервуар – 75 куб.м; резервуар – 50 куб.м; резервуар – 75 куб.м; эстакада; молниеотвод; ограждение железобетонное; ограждение кирпичное; ворота; калитка; газон.	528 058 250	10 561 165	5	26 377 918

Имущество расположено по адресу: **Гомельская область, г. Мозырь, ул. Гоголя, 61, ул. Социалистическая, 120, г.п. Лельчицы, ул. Пролетарская, 12.**

Для участия в торгах необходимо:

1. *Оплатить задаток на р/с 3012002731231 в ф-ле № 317 ОАО «АСБ Беларусбанк» ул. Советская, 130, МФО 151501678, УНН 400088836, г. Мозырь.*

2. **По 25 октября 2013 г. включительно в рабочие дни с 8.00 до 16.30 подать заявление на участие в торгах и другие документы в соответствии с законодательством по адресу: Гомельская, обл., г. Мозырь, ул. Социалистическая, 115.**

К заявлению прилагаются следующие документы:

заверенная банком копия платежного поручения о внесении суммы задатка на расчетный счет, указанный в извещении (информационном сообщении);

индивидуальным предпринимателям – копия (без нотариального засвидетельствования)свидетельство о государственной регистрации; юридическим лицам – доверенность, выданная представителю юридического лица (кроме случаев, когда юридическое лицо предоставляет его руководитель), а также копия (без нотариального засвидетельствования) свидетельства о государственной регистрации юридического лица; иностранным юридическим лицом, иностранной организацией, не являющейся юридическим лицом, созданной в соответствии с законодательством иностранных государств, иностранным государством и их административно-территориальными единицами в лице уполномоченных органов, международной организацией – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов, выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть подготовлена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в торгах) либо иное эквивалентное доказательство статуса юридического лица в соответствии с законодательством страны происхождения, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией; представителем иностранного инвестора – легализованная в установленном порядке доверенность, документы о финансовой состоятельности иностранного инвестора, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организации без нотариального засвидетельствования; представителем гражданина Республики Беларусь или индивидуального предпринимателя – доверенность.

При подаче документов на участие в торгах граждане Республики Беларусь, иностранные граждане, физические лица (граждане Республики Беларусь и лица без гражданства), постоянно проживающие за пределами Республики Беларусь, в том числе представители юридических лиц Республики Беларусь, представители иностранных инвесторов предъявляют паспорт или иной документ, удостоверяющий личность.

В случае, если аукцион признан не состоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним участником, объекты аукциона продаются этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5%.

Участник торгов имеет право до начала торгов письменно отозвать свое заявление на участие в них. Не явка участника торгов на торги признается отказом от участия в торгах. В этих случаях сумма внесенного им задатка возвращается продавцом в течение пяти рабочих дней со дня проведения торгов.

Победителями торгов будут признаны участники, предложившие более высокую цену. Лица, являющиеся победителями торгов, обязаны: подписать протокол о результатах аукциона, заключить договор купли-продажи в срок, не позднее 20 календарных дней от даты подписания протокола о результатах аукциона; оплатить приобретаемое имущество в сроки, определенные в договоре купли-продажи, и возместить затраты на организацию и проведение аукциона, в т.ч расходы по изготовлению и предоставлению участникам аукциона документации, необходимой для его проведения в течение 3 банковских дней с момента подписания протокола. Информация о затратах, порядке и сроках их возмещения доводится до сведения участников до начала аукциона в течение 3 банковских дней с момента подписания протокола. Задатки, уплаченные участниками аукциона, ставшими победителями, будут учтены в счет исполнения обязательств по договору купли-продажи. Проводится аукцион в соответствии с действующим гражданским законодательством Республики Беларусь, методическими рекомендациями об особенностях оценки и продажи имущества должника, находящегося в процедуре экономической несостоятельности (банкротства) № 144 от 29.11.2010 г.

Дополнительная информация по телефону организатора аукциона: 8(0236) 35-60-80, 35-64-99; (029) 685-68-01; (029) 834-38-97.

ИНФОРМАЦИЯ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНОВ ПО ПРОДАЖЕ ЗЕМЕЛЬНЫХ УЧАСТКОВ В ЧАСТНУЮ СОБСТВЕННОСТЬ

ЛОТ № 1	
Адрес объекта и его наименование	Земельный участок для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома в д. Тимошковщина (участок № 1) площадью – 0,1500 га (кадастровый номер 624083110801000035). **Начальная цена 140 000 000 (Сто сорок миллионов) белорусских рублей.** Шаг аукциона в размере 10% от предыдущей цены.
ЛОТ № 2	
Адрес объекта и его наименование	Земельный участок для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома в д. Гатовичи, ул. Полевая площадью 0,2098 га (кадастровый номер 624083103601000248). **Начальная цена 140 000 000 (Сто сорок миллионов) белорусских рублей.** Шаг аукциона в размере 10% от предыдущей цены.
ЛОТ № 3	
Адрес объекта и его наименование	Земельный участок для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома в д. Шиковичи площадью 0,2015 га (кадастровый номер 624083111601000104). **Начальная цена 50 000 000 (Пятьдесят миллионов) белорусских рублей.** Шаг аукциона в размере 10% от предыдущей цены.
Порядок оплаты	Победитель аукциона либо единственный участник несостоявшегося аукциона возмещает расходы, связанные с проведением аукциона и формированием земельного участка, в том числе с государственной регистрацией в отношении создания земельного участка и публикацией объявлений об аукционе в средствах массовой информации, с потерями сельскохозяйственного производства. Оплата в размере цены продажи объекта (за вычетом задатка) в течение 10-ти рабочих дней со дня утверждения в установленном порядке протокола о результатах аукциона.
Продавец	Мядельский сельский исполнительный комитет
Организатор аукциона	Мядельский сельский исполнительный комитет
Документы, представляемые для участия в аукционе	Заверенную банком копию платежного документа, подтверждающего внесение задатка, паспорт или иной документ, удостоверяющий личность, для юридического лица копия свидетельства о государственной регистрации. Сумма задатка: 10% от начальной цены на р/с 3600623071907 ОАО «АСБ Беларусбанк», ЦБУ № 619 филиала 601 г. Молодечно, код 769, УНН 600380436.
Конечный срок и адрес приема заявок	**12 ноября 2013 г. до 16.00,** г. Мядель, ул. 17 Сентября, 7, каб. 16, **Мядельский сельский исполнительный комитет,** тел.: (факс) (8-01797) 55-7-35, (8-01797) 55-7-36
Дата, время и место проведения аукциона	**15 ноября 2013 г. в 14.00** г. Мядель, ул. 17 Сентября, 7, каб. 15, **Мядельский сельский исполнительный комитет**

ОБЪЯВЛЕНИЕ ОБ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГАХ

Наименование (описание) имущества и его стоимость	**Лот № 1. Стационарная рубительная машина CH 260/3 OEM HF231. Первоначальная стоимость – 132 000 000 рублей.**
Собственник (владелец) имущества	**ООО «ПелетГрупп», УНП 391326284**
Местонахождение (адрес) имущества	**г. Витебск, ул. Ленинградская, 215 А**
Место (адрес), дата и время проведения торгов	**Интернет-портал хозяйственных судов Республики Беларусь http://court.gov.by/sales/lots/other/80/ С 9 часов 00 минут 11.11.2013 по 18 часов 00 минут 20.11.2013**
Информация об обременениях	**Обременений нет**
Справочная информация об организаторе торгов	**Хозяйственный суд Витебской области 210101, г. Витебск, ул. «Правды», д. 32, каб. 304, http://vitebsk.court.by/ Судебный исполнитель Железовский Юрий Александрович, тел./факс: (80212) 49-13-41, (8-029) 366-40-11, старший судебный исполнитель Зуев Михаил Евгеньевич, тел.: (80212) 49-13-40, (8044) 734-93-00**
Условия и порядок проведения торгов	**Лицо, желающее принять участие в торгах, до начала торгов обязано: 1. Подать письменную заявку на участие в торгах и дать подписку об отсутствии препятствий для приобретения имущества, предусмотренных законодательством. 2. Внести задаток в размере 10 процентов от стоимости имущества (по каждому лоту) на депозитный счет хозяйственного суда Витебской области № 3642903002094 в филиале № 200 – Витебское областное управление ОАО «АСБ Беларусбанк», код банка 635, УНН 300007670 не позднее 10 часов 30 минут 11.10.2013 года. В соответствии с частью 3 статьи 401 Хозяйственного процессуального кодекса Республики Беларусь возмещение затрат на организацию и проведение торгов осуществляется покупателем имущества. Более подробную информацию можно получить на сайте ВХС http://court.gov.by/sales/**

Утерянные представительством Белгосстраха по Ленинскому району г. Минска бланки страховых полисов по добровольному страхованию от несчастных случаев и болезней на время поездки за границу формы 2РН, 2РП серии БЛБ №№ 0745841, 0745842, 0745851 **считать недействительными.** УНП 101883943

ПРОЕКТНАЯ ДЕКЛАРАЦИЯ

объекта «Многоквартирные жилые дома в микрорайоне Каменная Горка-2 со встроенно-пристроенными помещениями в границах ул. Проектируемой № 6 и ул. Колесникова».

Жилой дом № 46 по генплану

ДОЛЕВОЕ СТРОИТЕЛЬСТВО НА КОММЕРЧЕСКОЙ ОСНОВЕ

ИНФОРМАЦИЯ О ЗАСТРОЙЩИКЕ:

Общество с ограниченной ответственностью «ИНТЕХНОСТРОЙ», зарегистрированное решением Мингорисполкома от 17 июля 2003 года № 1193 в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за № 100980743, находящееся по адресу: город Минск, Старовиленский тракт, дом 10, помещение 5Н (свидетельство о государственной регистрации № 0092106, выдано Мингорисполкомом 28.07.2003). Режим работы: с 09.00 до 17.30. Обеденный перерыв: с 13.00 до 13.30. Выходные дни: суббота и воскресенье.

Застройщик принимал участие в строительстве объектов: «Строительство многоквартирного жилого дома по ул. Ауэзова, 8» и «Многоквартирные жилые дома в микрорайоне Каменная Горка-5 со встроенно-пристроенными помещениями по ул. Проектируемой № 3 (объект № 40 по генплану). Жилые дома № 40А, 40Б по генплану».

ИНФОРМАЦИЯ О ПРОЕКТЕ СТРОИТЕЛЬСТВА:

Цели проекта строительства: строительство многоквартирного жилого дома.

Сведения об этапах и о сроках реализации проекта: этапы отсутствуют; сроки реализации: 05.03.2013 – 31.07.2014.

Результаты государственной экспертизы проектной документации: экспертное заключение ДРУП «Госстройэкспертиза по г. Минску» от 31.05.2012 № 305-60/12.

Сведения о месте нахождения строящегося многоквартирного жилого дома и его характеристики: 1-подъездный 19-этажный 126-квартирный жилой дом серии М 111-90 находится в границах улиц Проектируемой № 6 и ул. Колесникова в микрорайоне Каменная Горка-2 в г. Минске. Остекление лоджий: да. Технический этаж: да. Лифт: два. Помещение для хранения автомобилей и мотоциклов: нет. Погреба: нет. Помещение для размещения штатных работников товарищества собственников: нет.

Сведения о ценах на объекты долевого строительства (на дату опубликования проектной декларации) и их количестве, предлагаемых для заключения договоров в данном многоквартирном жилом доме:

тип квартиры	площадь по СНБ (м.кв.)	стоимость 1 кв.м, белорусских рублей	цена объекта долевого строительства, белорусских рублей	количество квартир	№ квартир
3к-3	**81,59**	**12 800 000**	**1 044 352 000**	**1**	**56**
2к-2	**64,09**	**13 300 000**	**852 397 000**	**3**	**50, 52, 54**
1к-2	**44,91**	**13 300 000**	**597 303 000**	**3**	**51, 53, 55**
ИТОГО для заключения договоров долевого строительства предлагаются				**7 квартир**	

Цена объекта долевого строительства может быть изменена Застройщиком в одностороннем порядке в случаях изменения законодательства об уплате косвенных налогов, изменения статистических индексов стоимости строительно-монтажных работ до истечения срока исполнения застройщиком обязательств по договору.

При единовременной оплате дольщиком цены объекта долевого строительства дольщику предоставляется скидка.

Данные о правах застройщика на земельный участок: РУП «Минское городское агентство по государственной регистрации и земельному кадастру» застройщику выданы свидетельства (удостоверения) о государственной регистрации создания земельных участков и возникновения права на них от 19.03.2013 №№ 500/1323-1964 и 500/1323-1965 (земельные участки общей площадью 0,5788 га, в том числе: 0,1076 га в постоянное пользование для строительства и обслуживания; 0,4712 га во временное пользование на период строительства).

Границы земельных участков: ограничены с севера жилым домом № 40 по генплану; с юга – улицей Лидской; с востока – строительной площадкой дома № 43 по генплану; с запада – автомобильными парковками.

Данные об элементах благоустройства: автомобильная парковка на 43 машино-места; детская площадка, плиточное покрытие; озеленение территории с установкой малых архитектурных форм.

Количество в строящемся многоквартирном жилом доме самостоятельных частей, передаваемых застройщиком дольщикам после утверждения в установленном порядке акта приемки в эксплуатацию жилого дома и связанных с ним иных объектов недвижимости: 7 квартир.

Функциональное назначение нежилых помещений в многоквартирном жилом доме, не входящих в состав общего имущества в таком доме: административные встроенно-пристроенные помещения на первом этаже жилого дома.

Состав общего имущества в многоквартирном жилом доме и иных объектах недвижимости, которое будет находиться в общей долевой собственности дольщиков после ввода в эксплуатацию указанных объектов недвижимости и передачи объектов долевого строительства дольщикам: межквартирные лестничные клетки, лестницы, лифты, лифтовые и иные шахты, коридоры, крыши, технические этажи и подвалы, другие места общего пользования, несущие, ограждающие ненесущие конструкции, механическое, электрическое, сантехническое и иное оборудование, находящееся за пределами или внутри жилых и (или) нежилых помещений, элементы озеленения и благоустройства, а также иные объекты недвижимости, служащие целевому использованию здания.

Предполагаемый срок ввода в эксплуатацию строящегося многоквартирного жилого дома: 31 июля 2014 г.

Сведения о договорах строительного подряда, заключенных застройщиком: договор строительного ген

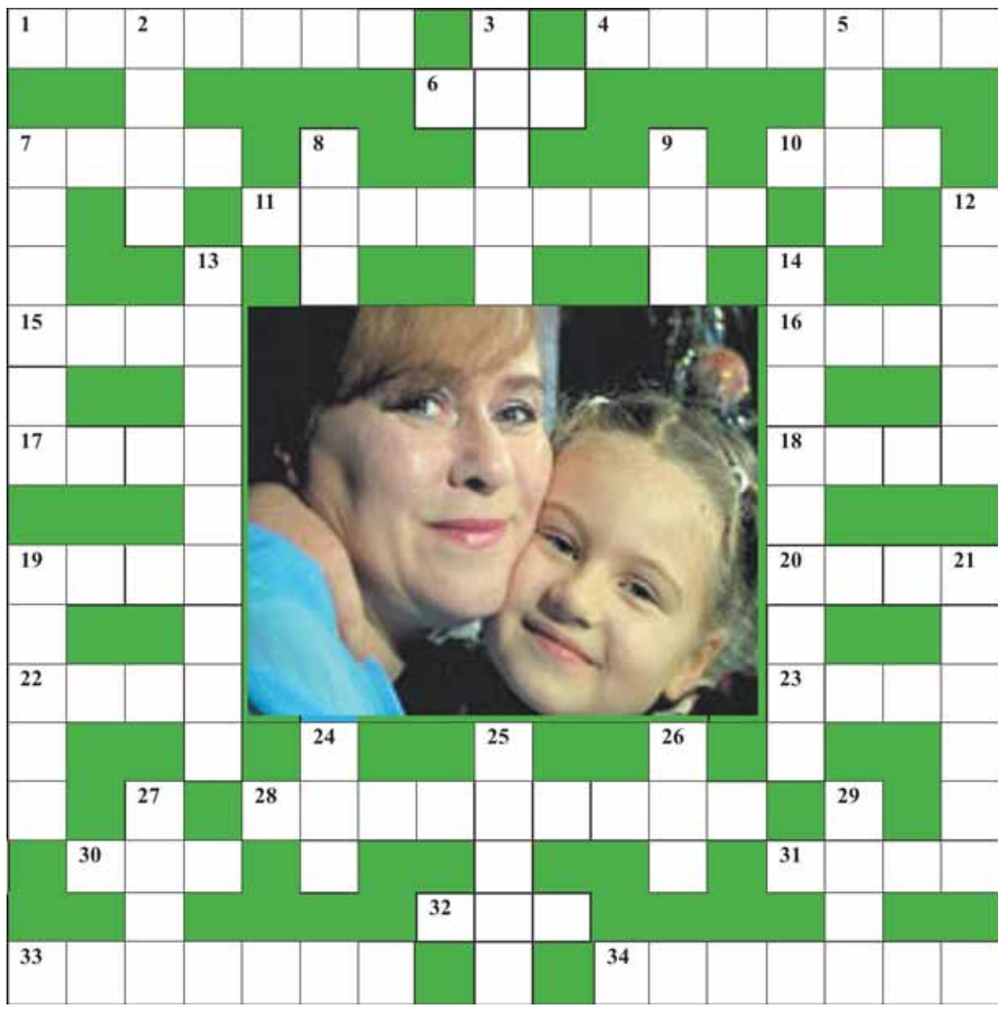

«САМАЕ ЧУЛАЕ СЭРЦА — МАТЧЫНА»

Па гарызанталі: 1. «Яна, нібы яснае ... ,\\Што ззяе над роднай зямлёй». (Г. Дашкевіч. «Мама»). **4.** «Як набралася моцы\\Матчына ... ,\\Паляцела да сонца\\ Пералётнай птушкай». (Я. Купала. «Алеся»). **6.** Як папрацуеш, то ў кожнай справе ... пачуеш (прык.). **7.** Бой, бітва (уст.). **10.** «Як верашчака ў ... спадала,\\ То маці есці пакідала\\Ды йшла ў камору па другое». (Я. Колас. «Новая зямля»). **11.** «... мая! Цалую рукі.\\ Твой лашчыць голас , як вясной пялёсткі». (Г. Рэлікоўская. «Матулі»). **15.** Кастрычніцкі гром — ... бяснежная (прыкм.). **16.** Старажытнарымскі бог кахання. **17.** «... ёсць маці, што як сонца ў хаці.\\Хто можа быць радней нам за яе?». (А. Куляшоў. «Я музу параўнаў бы з роднай маці...»). **18.** Шчыпковы музычны інструмент. **19.** Страва з дробных кавалачкаў мяса, рыбы, агародніны. **20.** Круты паварот. **22.** Бабіна ... . Вяртанне цёплага надвор'я ў пачатку кастрычніка. **23.** «Беларусь для мяне — мая родная маці,\\Што ў залочаны восені ...,\\У сялянскай з лучынаю хаце\\Нарадзіла мяне на свет». (Я. Золак. «Беларусь для мяне — мая родная маці»). **28.** Гаспадар за гарэлачку, а ... за талерачку (прык.). **30** «Маміна ...\\Самае лепшае,\\Маміна слова\\Найдаражэйшае». (М. Хведаровіч. «Маміна імя»). **31.** Тое, што і адрына. **32.** У матэматыцы — невядомая велічыня. **33.** У каго матка, у таго ... гладка (прык.). **34.** Дзе маці нарадзіла, там і ... (прык.).

Па вертыкалі: 2. «Вочы маці! У доўгія зімнія ...\\Вы над намі\\Вясёлымі зоркамі ззялі». (Н. Гілевіч. «Маці»). **3.** Пры сонейку ..., пры матулі добра (прык.). **5.** Вераголная магчымасць ажыццяўлення чаго-небудзь. **7.** Дочка — гаручая ... (прык.). **8.** Добрая жонка — дома ..., злая — хоць ты цягу дай (прык.). **9.** Закончаная частка спектакля. **12.** ... маці лепш за ўсё грэе (прык.). **13.** «Кожнай маме — ...,\\Кожнай маме — пацалунак». (А. Вольскі. «Свята мам»). **14.** ..., хоць вады напіцца (прык.). **19.** «Сынок і маці — зерне і ....\\Сынок і маці — мудрая ікона». (Я. Янішчыц. «Сынок і маці»). **21.** «Мілая ..., я цябе люблю!». (Л. Пранчак. Мілая ...»). **24.** Карова целіцца, а ў быка ... баліць (прык). **25.** Мацярынская ... канца не ведае (прык.). **26.** «Аб ёй мне баюць казкі-...\\Вясеннія праталіны». (Я. Купала. «Спадчына»). **27.** Вялікі паўвостраў на поўначы Расіі, які скардзіцца на свой малы памер. **29.** «Самыя добрыя вочы — матчыны,\\Самыя дбайныя ... — матчыны,\\Самае чулае сэрца — матчына». (М. Пазнякоў. «Трыпціх»).

Склаў Лявон ЦЕЛЕШ, г. Дзяржынск.

ПРАВЕРЦЕ, КАЛІ ЛАСКА, АДКАЗЫ

Па гарызанталі: 1. Сонейка. 4. Дачушка. 6. Мёд. 7. Сечка. 8. Рай. 9. Акт. 12. Сэрца. 13. Падарунак. 14. Малатадзіла. 19. Рагу. 21. Матчына. 24. Зад. 25. Ласка. 26. Сны. 27. Ямал. 29. Рукі. 30. Імя. 31. Лучына. 32. Кс. 33. Галоўка. 34. Радзіма.

Па вертыкалі: 1. Ночы. 3. Цёпла. 5. Шлюб. 7. Сцежка. 10. Дно. 11. Матчынска. 15. Зіма. 16. Амур. 17. Адна. 18. Арфа. 19. Рагу. 20. Змоў. 22. Лета. 23. Цвет. 28. Гасцяўніна.

Бацькоўскі камітэт 3 «Г» класа мінскай СШ № 12 віншуе паважаную настаўніцу **Марыю Пятроўну ГУРЭВІЧ** з юбілеем. Марыя Пятроўна — чалавек з невычэрпнай энергіяй , аптыміст па жыцці, прафесіянал найвышэйшага класа. Сычым ёй моцнага здароўя, выдатнага настрою і душэўнага цяпла. Няхай Вам сонца смяецца, няхай усё ўдаецца! Няхай будзе светлым кожны Ваш дзень!

Даты Падзеі Людзі

1905 год — нарадзіўся (горад Мінск) Канстанцін Іосіфавіч Хмялеўскі, адзін з арганізатараў і кіраўнікоў Мінскага антыфашысцкага падполля ў Вялікую Айчынную вайну. Падчас акупацыі Мінска з верасня 1941 года ўдзельнічаў у арганізацыі падполля, разам з М. К. Каржанеўскім кіраваў падпольнай групай у Кастрычніцкім раёне, накіроўваў дзейнасць моладзевакамсамольскіх груп. З мая 1942 года — сакратар падпольнага Кастрычніцкага райкама КП(б)Б, з чэрвеня — член Мінскага гаркама партыі, начальнік аддзела па арганізацыі дыверсій, удзельнічаў у распаўсюджванні падпольнай газеты «Звязда» і лістовак. У кастрычніку 1942 года арыштаваны і пасля катаванняў расстраляны.

1913 год — нарадзіўся (горад Мінск) Уладзімір Паўлавіч Цаслюк, кінааператар і рэжысёр, заслужаны дзеяч мастацтваў Беларусі (1964). У час Вялікай Айчыннай вайны — франтавы аператар, які ўдзельнічаў у здымках фільмаў «Разгром нямецкіх войскаў пад Масквой», «Дзень вайны» і іншых. Яго кадры выкарыстаны ў кінаэпапеі «Вялікая Айчынная». З 1945 года — на кінастудыі «Беларусьфільм», здымаў хроніку, дакументальныя і навукова-папулярныя фільмы. З 1960-х выступаў і як рэжысёр: фільмы «Сустрэча герояў Брэста», «Штрыхі да партрэта», «Край Крынічны». Памёр у 1977 годзе.

1931 год — на скале Каркаваду, што высіцца над Рыа-дэ-Жанейра, урачыста адкрылі 30-метровую статую Хрыста-Збавіцеля — родную «сястру» статуі Свабоды. Што дае нам права так сцвярджаць? Агульнасць радзімы і падабенства ў біяграфіях скульптур. І адну, і другую стварылі ў

Парыжы і перавезлі па частках за акіян, і тая, і другая — сімвалы горада і краіны, дзе ўстаноўлены, абедзве здзіўляюць велічнасцю і прываблiваюць турыстаў.

Было сказана

Фёдар ЯНКОЎСКІ, лінгвіст, пісьменнік:
«Убач не толькі далекаватае і далёкае, а і тое, што пад бокам, пад самым носам».

Усходні гараскоп на наступны тыдзень

АВЕН. Вялікая верагоднасць таго, што патрабаванні да вашай працы будуць завышаны, і вы сутыкняцеся з несправядлівасцю ў дачыненні да сябе з боку начальства. Непажадана прымаць паспешлівыя рашэнні па змене працы ці іншых кар'ерных кроках. Тыдзень спрыяльны для наладжвання сяброўскіх кантактаў і завязвання карысных знаёмстваў.

ЦЯЛЕЦ. Не варта пераацэньваць сілы і магчымасці. Беражыце сваю дзелавую і грамадскую рэпутацыю: перш чым згаджацца на прывабныя прапановы, варта ўсё прадумаць. Паспрабуйце не брацца за важныя справы без старанной падрыхтоўкі. Асноўную шкоду вам могуць прычыніць таемныя ворагі і зайздроснікі — калі яны, вядома, у вас ёсць.

БЛІЗНЯТЫ. Неабходна быць вельмі дысцыплінаваным і пунктуальным, тады паспяхова вырашацца шматлікія праблемы, і вы смела панесяцеся наперад да новых дасягненняў. З'явіцца мноства новых магчымасцяў для ажыццяўлення планаў і рэалізацыі ідэй. Ваша ініцыятыва і працаздольнасць будуць высока ацэнены.

РАК. Можаце дамагчыся поспеху ва ўсіх сферах узаемадзеяння з дзелавымі партнёрамі. Калі вас цікавіць кар'ера, не ігнаруйце афіцыйных мерапрыемстваў, якімі б недарэчнымі яны вам ні здаваліся. Чакаецца ўсплёск творчай энергіі, увасобіце ў жыццё якую-небудзь даўнюю задумку.

ЛЕЎ. Скіньце з сябе цяжар непатрэбных праблем і паспрабуйце злавіць радасць восеньскага настрою. Давядзецца прыкласці немалыя намаганні для таго, каб планы не былі парушаны. Магчымы дробныя побытавыя праблемы, якія ўзнікаюць на роўным месцы. Мае сэнс заняцца ўмацаваннем сяброўскіх сувязяў з калегамі па працы, каб суладнай камандай супрацьстаяць агульным нядобразычліўцам.

ДЗЕВА. Вы рухаецеся ўвесь час угару, але, магчыма, трохі спяшаецеся. Ад начальства можа паступіць прывабная прапанова, задумайцеся, ці варта згаджацца на значнае павышэнне, бо становішча ваша можа аказацца дваістым. Другая палова тыдня можа прымусіць вас напружыцца і прадумаць, якія дзеянні лепш распачаць.

ШАЛІ. Неабходна будзе сабраць сябе ў кулак і завязаць вузлом — важная справа запатрабуе рэдкай засяроджанасці і імклівасці дзеянняў. Дазволіўшы сабе расслабіцца, вы рызыкуеце прапусціць нейкі ўнікальны шанц. У выхадныя дні вы лёгка ліквідуеце дробныя непаладкі і наведзяце ў сваім доме амаль ідэальную чысціню, але паспрабуйце не ператамляцца і захоўваць пэўную асцярожнасць пры абыходжанні з колючымі, рэжучымі прадметамі, якія могуць звалiцца на вас з вялікай вышыні.

СКАРПІЁН. Магчымы праблемы юрыдычнага характару, але вашы хваляванні будуць беспадстаўнымі і праблемы хутка вырашацца. Спрыяльны тыдзень для наладжвання сувязяў з людзьмі, яны неўзабаве акажуцца карыснымі. Апроч новых знаёмых, на далягляд з'явіцца і старыя сябры, якіх вы даўно не бачылі. З аўторка і да канца працоўнага тыдня вас чакае настолькі напружаная праграма, што ў чацвер і пятніцу пажадана быць асцярожнейшымі з нагрузкамі. Умейце ўзяць паўзу.

СТРАЛЕЦ. Зможаце даведацца шмат новага ад калег. У першую палову тыдня вас чакае поспех у справах, варта задумацца пра дадатковую працу, якая пашырыць фінансавыя магчымасці. Ёсць небяспека пераацаніць сваю значнасць, тыдзень не надта падыходзіць для таго, каб распавядаць пра сябе і свае праблемы, з кім бы вы ні вялі гутарку.

КАЗЯРОГ. Жадаючы навучыцца чаму-небудзь, пазнаёмцеся са спецыялістам, які добра валодае гэтым майстэрствам. Даведнікі не дапамогуць. Нечаканы паварот падзей раскрые перад вамі новыя магчымасці. Прымаючы адказныя рашэнні ў канцы тыдня, не спяшаючыся ўзважце свае магчымасці.

ВАДАЛЕЙ. Апыняцеся перад выбарам новага шляху, але любая дарога прывядзе вас да вызначанай мэты, толькі рознымі сродкамі ці ў розны час. Вас чакае ўдалы тыдзень, які прынясе ўпэўненасць у рэалізацыі планаў. У першыя яго дні абрынецца лавіна разнастайных спраў і клопатаў. Калі не здолееце справіцца, то папрасіце дапамогі ў сяброў. Камандзіроўкі, паездкі і вандроўкі будуць удалымі ў другую палову тыдня.

РЫБЫ. Дзелавыя стасункі з партнёрамі шмат у чым будуць залежаць ад вашай стрыманасці і дыпламатычнасці. Прадумайце ўсё да дробязяў, перш чым адказваць на пытанні. Прыслухоўвайцеся да сябе, і інтуіцыя вас не падвядзе. Давядзецца адстойваць свой пункт гледжання перад начальствам, вашы ідэі павінны быць выразнымі, лагічнымі і ўяўляць сабою стройную сістэму. Акунаючыся ў працу, не забывайцеся пра дзяцей, бо ім не заўсёды ўдаецца самастойна спраўляцца з узніклымі праблемамі.

ХАТНЯЯ ЭНЦЫКЛАПЕДЫЯ

ПАКАШТУЙЦЕ!

Гарбузовы гаршчок

Спатрэбіцца: *гарбуз (маленькі) — 1 шт., фарш мясны — 300 г, бульба (сярэдняга памеру) — 2 шт., цыбуля рэпчатая — 1 шт., маянэз — 1 ст.л., сыр каўбасны — 100 г, соль — на смак, перац духмяны — на смак.*

Падрыхтаваць гарбуз. Адрэзаць «вечка», выдаліць гарбузікі. На буйной тарцы надзерці бульбу, пасаліць. Да фаршу дадаць соль, перац, асобна дробна парэзаць цыбулю. Пачынаем фаршыраваць «гаршчок». Слой бульбы, слой цыбулі. Фарш кладзем наверх, каб бульба насычалася мясным сокам. Зверху трохі маянэзу. Накрываем гарбузовым «вечкам» і адпраўляем у духоўку (180 °С) гадзіны на 2. За 15 хвілін да гатоўнасці зняць вечка і добра пасыпаць сырам, лепш каўбасным, бо ён надае трохі вэнджаны смак.

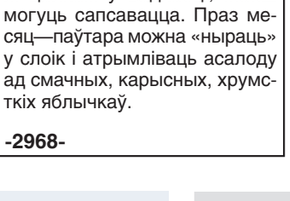

Мочаныя яблыкі

Спатрэбіцца: *карыца — 1 палачка, спецыі (у тры пальцы кожнай — мацярдушка, святаяннік, гваздзіка, бадзян; галінка мяты); соль — 2 ч.л. З горкай, мёд — 2—4 ст.л.; яблыкі (любыя познія гатункі, якія маюць шчыльную мякаць) — 1,5 кг; солад (можна замяніць жытняй мукой — 4 ст.л. ці канцэнтратам кваснага сусла — 2 ст.л.) — 2 ст.л.*

Чыстыя яблыкі пакладзіце хвосцікамі ўгару ў падыходзячую тару, шкляную ці эмаляваную. У ідэале — драўляная бочка. Дадайце вострыя прыправы і травы. Зверху пакладзіце маленькую галінку мяты, яна надасць яблычкам асаблівы смак.

Гатуем сусла. У гарачай вадзе распускаем соль, мёд і солад, добра размешваем, астуджваем.

Перад тым, як заліць яблыкі суслам, яшчэ раз перамяшайце, выліце ў слоік з яблыкамі, накрыйце пластыкавай накрыўкай і пастаўце ў халаднаватае месца на тыдзень. Рэшткі сусла не вылівайце, трымайце ў халадзе, яны вам спатрэбяцца. Перыядычна правяраўце яблычкі, каб яны былі цалкам апушчаныя ў сусла, па неабходнасці далівайце яго. Калі будзеце гатаваць у вядры, то на яблыкі трэба абавязкова пакласці груз, лепш за ўсё драўляны круг, каб яблыкі былі цалкам у вадкасці, інакш могуць сапсавацца. Праз месяц—паўтара можна «нырацъ» у слоік і атрымліваць асалоду ад смачных, карысных, хрумсткіх яблычкаў.

-2968-

ЗАКОНЫ СТЫЛЮ

Вучымся хораша адзявацца

Правільна выбраны фасон адзення дае магчымасць паказаць фігуру ў самым выгадным святле.

Жанчынам нізкага росту лепш насіць адзежу карацейшую, якая падаўжае ногі. Менш ім ідуць касцюмы, больш — неадразныя па таліі сукенкі з аднаколернай тканіны. Не падыходзяць фасоны з накладнымі кішэнямі.

Высокім жанчынам з доўгімі нагамі і кароткім тулавам ідуць касцюмы з доўгімі жакетамі, тунікі, надзетыя навыпуск, сукенкі з заніжанай таліяй.

Хударлявыя могуць набываць сабе доўгія і шырокія, у складкі ці плісіраваныя, з накладнымі кішэнямі спадніцы. Ім падыходзяць фактурныя тканіны.

Пры шырокай верхняй частцы цела і худых сцёгнах трэба вызначыць даўжыню адзежы ў залежнасці ад росту: для ніжэйшых жанчын — спадніцы карацейшыя, для больш высокіх — ніжэй калена, пашыраныя ўнізе. Калі адзенне двухколернае, верхняя яго частка павінна быць цямнейшай за ніжнюю. Дарэчы будуць востры выраз, каўняры з падоўжанымі адваротамі, рукаў рэглан.

Уладальніца постаці з шырокімі сцёгнамі, але худымі плячамі і невялікім бюстам, павінна насіць адзежу ніжэй кален, пазбягаць кароткіх спадніц у абцяжку, накладных кішэняў, спадніц у складкі і зборкі, не зацягвацца поясам. Шырокія сцёгны прыглушае доўгі жакет, цёмная спадніца.

Поўным жанчынам не падыходзіць як вельмі кароткая, так і вельмі доўгая адзежа. Больш за ўсё пасуюць сукенкі паўпрылягаючых і прамых сілуэтаў з тонкіх, але шчыльных тканін. Жакеты ў касцюмаў павінны быць доўгімі, аднабортнымі, з вертыкальнай строчкай. Поўным супрацьпаказаныя шырокія паясы, зборкі, высокія каўняры, тканіны з буйным малюнкам.

ХОЧАЦЕ — ВЕРЦЕ

Колер лечыць?

Асаблівасці ўздзеяння колераў на псіхіку людзей былі заўважаны вельмі даўно. У некаторых старажытных цывілізацый, напрыклад, у Егіпце і Кітаі, была распаўсюджана колератэрапія — лячэнне людзей шляхам уздзеяння на іх пэўнымі колерамі.

Старажытныя людзі верылі, што **чырвоны колер** стымулюе працу мозгу і ўзмацняе цыркуляцыю крыві, **жоўты колер** спрыяе ачышчэнню арганізма ад шлакаў і ўмацаванню нервовай сістэмы, **аранжавы** дапамагае паскорыць працэс аздараўлення лёгкіх і павялічвае агульны энергетычны ўзровень арганізма, **блакітны колер** здольны паменшыць боль, а **глыбокі сіні** карысны пры лячэнні скурных захворванняў.

-2969-

■ Факт

Ідуць нелегалы з В'етнама, Марока...

Нядаўна на адной з памежных застаў каля Брэста затрыманы грамадзянін Марока. Пры сабе мужчына меў каля трох тысяч еўра, карты свету і Брэста. Ён спрабаваў абысці сістэму сігналізацыі на мяжы, але гэтага зрабіць не ўдалося.

А нелегала з В'етнама затрымалі... у краме вёскі Камянюкі, гэта ў Белавежскай пушчы. Прапаршчык-кінолаг бліжэйшай заставы зайшоў у свой выхадны дзень у краму. Там ён убачыў людзей, што выклікалі падазрэнне, паспрабаваў загаварыць з імі на рускай і англійскай мовах, але яго не зразумелі. Аднаго з пакупнікоў прапаршчык затрымаў у краме, другому ўдалося ўцячы. Затым у раёне мяжы арганізавалі пошук, у выніку было затрымана яшчэ тры чалавекі. Чацвёра в'етнамцаў расказалі, што збіраліся перабрацца ў Польшчу для працаўладкавання.

Яна СВЕТАВА

■ Песню бярыце з сабой

Колькі ў небе зор

Шчасце — гэта адчуванне асабістай суладнасці з навакольнай прасторай, з калектывам і ў самім сабе, імкненне паўсюль падтрымліваць гарманічныя адносіны.

Шчаслівыя хвіліны, калі адчуваеш духоўную злітнасць з навакольлем, нярэдкія ў нашым жыцці. Пра гэта і апяваецца ў песні «Колькі ў небе зор» Аляксандра Шыдлоўскага. Як яна загучала (першы выканаўца — самадзейны хор Палаца культуры трактарнага завода), то адразу стала папулярнай і хутка фальклярызавалася.

Вакальны твор «Колькі ў небе зор» Аляксандр Шыдлоўскі (на той час працаваў дырэктарам Гродзенскага абласнога Дома народнай творчасці) прысвяціў сваёй жонцы Варвары Яфімаўне, з якой разам пачынаў артыстычны шлях у Беларускім ансамблі песні і танца пад кіраўніцтвам Рыгора Шырмы. Таму вельмі хораша і ўдала перадаў пачуццёвы стан закаханай асобы.

Песня ўзнікла ў канцы 1960-х гадоў і першапачаткова несла на сабе адбітак тагачаснай моўнай культуры. У другой страфе спявалася: «Сонца і вясна — з намі круглы год. Шчасця больш у нас, як на небе звёзд». Пры дапрацоўцы тэксту тут з'явілася адметнае: «Дзе так добра жыць, дзе такі прастор, Шчасця больш у нас, як на небе зор». Але сацыяльны аспект пазней аўтар замяніў на больш абагульненае ўспрыманне рэчаіснасці: «Сонца і вясна», навакол прастор...». Якраз гэта і выяўляе сутнасць шчаслівага існавання чалавека.

Верш і музыка Аляксандра Шыдлоўскага

Колькі ў небе зор —
цяжка палічыць,
Толькі з іх адна найярчэй гарыць.
Гэта ты мая, зорка ясная,
Ты, любоў мая непагасная.

У працы і ў жыцці
добра нам з табой
Марыць і любіць з песняй маладой.
Сонца і вясна, навакол прастор,
Шчасця больш у нас,
як на небе зор.

Край шырокі наш, мірны, дарагі,
І бягуць удаль светлыя шляхі.
Мне з табой па іх хочацца ісці
І дзяліць усё разам у жыцці.

Апошнія два радкі кожнай страфы паўтараюцца.

Падрыхтаваў Міхась ШАВЫРКІН

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск	— 7.32	18.19	10.47
Віцебск	— 7.23	18.07	10.44
Магілёў	— 7.22	18.09	10.47
Гомель	— 7.16	18.08	10.52
Гродна	— 7.47	18.35	10.48
Брэст	— 7.45	18.37	10.52

Месяц

Першая квадра 2.03.
Месяц у сузор'і Вадалея.

Імяніны

Пр. *Івана.*
К. *Вітольда, Максіміляна, Серафіма, Яўстаха.*

Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

ЗАЎТРА

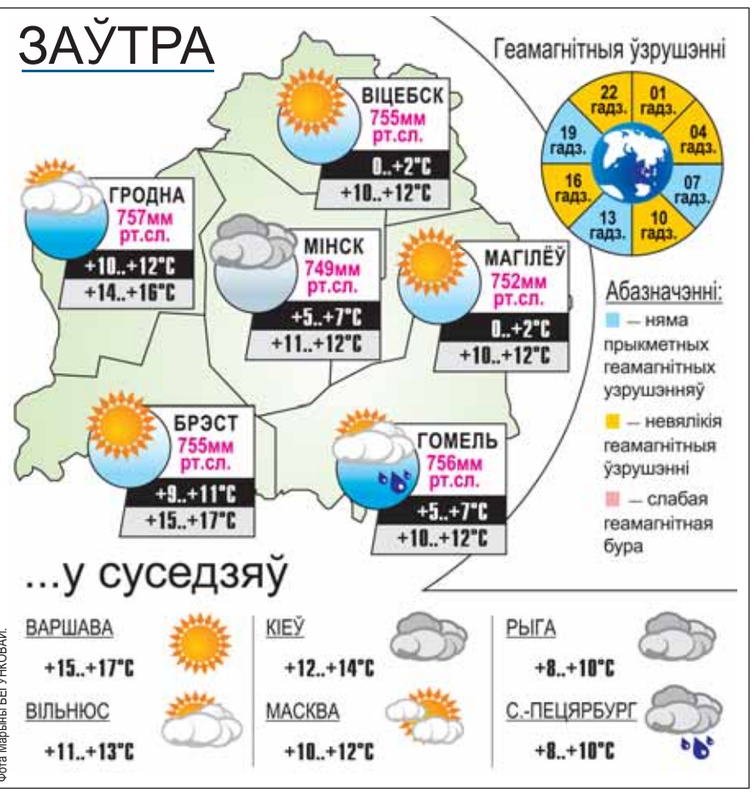

УСМІХНЕМСЯ

Начны званок у пажарную часць. Жаночы голас:

— Да мяне ў акно трэцяга паверха лезе мужчына.

Дыспетчар адказвае:

— Тэлефануйце «102», у міліцыю, а не «101».

Жаночы голас:

— Дурні, яму лескі патрэбны!

— Вось, купілі дачу для адпачынку.
— Ну і як, адпачываеце?
— Так, калі на дачу не ездзім...

cancaura.ru

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Галоўны рэдактар КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: Н. КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), В. КЛЮЧНІК (намеснік галоўнага рэдактара), А. КЛЯШЧУК, Л. ЛАХМАНЕНКА, С. ПРОТАС (першы намеснік дырэктара—галоўнага рэдактара), Н. РАСОЛЬКА, С. РАСОЛЬКА, А. СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК, Л. ЦІМОШЫК.

НАШ АДРАС: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай – 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: пісьмаў — 287 18 64, падпіскі і распаўсюджвання — 287 18 38, 287 17 21, сакратарыята — 292 05 82, адказных за выпуск дадаткаў: «Чырвоная змена» — 292 44 12; «Мясцовае самакіраванне» — 292 44 12, уласных карэспандэнтаў: у Брэсце: 20 37 98, Віцебску: 43 23 74, Гродне: 43 25 29, Гомелі: 40 91 92, Магілёве: 32 74 31, па Мінскай вобл.: (017) 292 21 03; бухгалтэрыі: 287 18 81.

http://www.zviazda.by;
e-mail: info@zvyazda.minsk.by,
(для зваротаў): zvarot@zvyazda.minsk.by

ПРЫЁМ РЭКЛАМЫ тэл./факс: 287 17 79, e-mail: reklama@zvyazda.minsk.by

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛД № 02330/0494179 ад 03.04.2009.
220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 250 разоў на год.
Тыраж 23.075. Індэкс 63850. Зак. № 4463.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Нумар падпісаны ў 19.30 11 кастрычніка 2013 года.